

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบวางแผนและปรับปรุงชุมชนเกาะเสม็ดเพื่อการท่องเที่ยว COMMUNITY DEVELOPMENT PLAN OF KHO SMET FOR SUSTAINABLE TOURISM

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... **75536**
วัน,เดือน,ปี..... **6 พ.ย. 2550**

b. 1184029
i.....

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาานิพนธ์ :โครงการออกแบบวางแผนและปรับปรุงชุมชนเกาะเสม็ดเพื่อการท่องเที่ยว
COMMUNITY DEVELOPMENT PLAN OF KHO SMET FOR SUSTAINABLE TOURISM

นักศึกษา : นาย ไพฑูล พิสุทธิ รหัส 48035067

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. สมพล ดำรงเสถียร

คณะ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาควิชา : ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

สาขาวิชา : สถาปัตยกรรม

.....

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ คณะกรรมการตรวจปริญญาานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้วจึงอนุมัติให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2549

.....คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รศ.ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล)

.....ประธานกรรมการ
(ดร. คุ่มพงค์ หนูบรรจง)

.....กรรมการ
(รศ. สมพล ดำรงเสถียร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

.....กรรมการ

(รศ. สุรศักดิ์ กังขาว)

.....กรรมการ

(ผศ. เบญจวรรณ อุบลศรี)

.....กรรมการ

(ผศ. พัชรภรณ์ ทิพย์โสธร)

.....กรรมการ

(อาจารย์ สมิทธิ์ หวังเจริญ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ทศพร ไสดาบวรกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ณธทัย จันเสน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

.....กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ ชูเกียรติ แซ่ตั้ง)

.....กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(อาจารย์ อัครพงศ์ อนุพันธ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาานิพนธ์ :โครงการออกแบบวางแผนและปรับปรุงชุมชนเกาะเสม็ดเพื่อการท่องเที่ยว
 COMMUNITY DEVELOPMENT PLAN OF KHO SMET FOR
 SUSTAINABLE TOURISM
 นักศึกษา : นาย ไพฑูล พิสุทธิ รหัส 48035067
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. สมพล ดำรงเสถียร
 คณะ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 ภาควิชา : ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
 สาขาวิชา : สถาปัตยกรรม

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆซึ่งเกิดได้จากการขยายตัวของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และสถิติการท่องเที่ยวของ ททท. ในประเทศ ทำให้เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆรัฐบาลเองก็ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนในเชิงนโยบายอย่างจริงจัง นอกจากนี้รัฐยังได้ศึกษาในพื้นที่พิเศษ คือพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นความล้ำค่าทางอารยธรรม วัฒนธรรม ความมีเอกลักษณ์ ทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์หรือสถาปัตยกรรม โบราณสถาน ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่สำคัญต้องมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งทางกายภาพ และชีวภาพในระดับสากลเกาะเสม็ด เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามลำดับที่ 34 ของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่ หรือ 9.6 ตารางกิโลเมตร และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เชื่อกันว่าเป็นเกาะแก้วพิสดารในเรื่องพระอภัยมณีอันเป็นวรรณกรรมเอกของสุนทรภู่ เกาะเสม็ดมีความงดงามตามธรรมชาติมีทิวทัศน์สวยงาม รัฐบาล จึงดำเนินการประกาศเป็นเขตพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว

ปัจจุบันเกาะเสม็ดมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของที่อยู่อาศัยส่งผลกระทบต่อภูมิลักษณะของเกาะเสม็ด เกาะเสม็ดจัดเป็นชุมชนที่มี

ศูนย์กลางเดียวคือ บริเวณท่าหน้าด่าน ทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ทำให้บางส่วนของเกาะไกลจากรัศมีการให้บริการ ดังนั้นจึงควรเพิ่มศูนย์กลางย่อย และเพิ่มศูนย์วัฒนธรรมบริเวณอ่าวน้อยหน้า เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่โครงการ ออกแบบวางผังและปรับปรุงชุมชนเกาะเสม็ดเพื่อการท่องเที่ยวได้ศึกษาและจัดทำภายใต้กรอบการศึกษานโยบายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี (พ.ศ.2544-2553) มีนโยบายการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาอย่างอื่นอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการพัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่การเป็น world class destination ส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้สู่ภูมิภาคอื่นๆ ภายใต้กรอบแนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (อพท.) ประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติชุมชน ชนบทธรรมนิยม ประเพณี วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
2. ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. ต้องยอมให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้นำภายใต้ความปรารถนาของคนในท้องถิ่นนั้นๆ
5. ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ ทรัพยากรและชีวิตของท้องถิ่นแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้ผู้ศึกษานำมาใช้ประกอบในการศึกษาด้านพัฒนาการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมให้กับชุมชนให้เป็นการพัฒนาสอดคล้องกับวิถีชีวิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และบทบาทของพื้นที่ศึกษาของเกาะเสม็ดต่อความต้องการด้านการท่องเที่ยวทั้งขีดความสามารถในการรองรับจากการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว
- 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษาและประโยชน์ของชุมชนจะได้รับจากการพัฒนาจัดการการท่องเที่ยว

3) เพื่อเสนอจัดทำผังโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4) เพื่อออกแบบนำเสนอผลงานด้านการวางผังและเสนอแนะการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ศึกษาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีวิธีการดำเนินปริญญานิพนธ์ดังนี้

1) นำเสนอโครงการเพื่อกำหนดแนวทางการศึกษาและกรอบการพัฒนาของพื้นที่โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2) เก็บข้อมูลที่จะศึกษาโดยการสำรวจ-สอบถาม และรวบรวมจากเอกสารอ้างอิงเพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์

3) นำเสนอการวางผังและการออกแบบปรับปรุงพื้นที่ในโครงการในด้านกายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษา “โครงการออกแบบวางแผนและปรับปรุงชุมชนเกาะเสม็ดเพื่อการท่องเที่ยว” ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับความร่วมมือ คำแนะนำ การอนุเคราะห์ข้อมูลในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย จนสามารถทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งผู้ศึกษาต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

- รองศาสตราจารย์ สมพล ดำรงเสถียรอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาและ อาจารย์ที่ปรึกษา
- คณาจารย์ผู้สอนในรายวิชา THESIS และคณะกรรมการการพิจารณาทุกท่าน
- เจ้าหน้าที่ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- เจ้าหน้าที่กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดระยอง
- คุณ คุณากร กลับคง นายช่างโยธา อบต. เพ
- คุณ ปกรณ์ ศิริเจริญแสง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน อบต. เพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ	3
1.4 วิธีการดำเนินปริญญานิพนธ์	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 อภิธานศัพท์	4
บทที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา	
2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในประเทศ	5
2.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันในระดับภาค	6
2.3 การศึกษาสภาพปัจจุบันในระดับจังหวัด	8
บทที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนเมืองและพื้นที่ศึกษา	
3.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในชุมชนเมือง	27
3.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา	30
บทที่ 4 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปและบทบาทของพื้นที่	
4.1 การวิเคราะห์แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง	55
4.2 การวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของชุมชน	68
4.3 การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา	70
4.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา	75
4.5 การวิเคราะห์จินตภาพของพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ศึกษา	83
4.6 การวิเคราะห์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนา	85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนา	
5.1 การกำหนดนโยบายของการวางแผนพัฒนา	101
5.2 การคาดการณ์จำนวนผู้ใช้พื้นที่ศึกษาในอนาคต	103
5.3 การวิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของประชากรที่เข้ามาในพื้นที่ศึกษา	104
5.4 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในอนาคต	105
บทที่ 6 การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชน	
6.1 แนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่ศึกษา	108
6.2 แนวทางในการพัฒนาด้านกายภาพ	109
6.3 สรุปภาพรวมการออกแบบ	116
6.4 แนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและผัง	141
บทที่ 7 สรุปผลศึกษาและข้อเสนอแนะ	
7.1 สาระสำคัญของการศึกษา	150
7.2 ข้อเสนอแนะ	152
บรรณานุกรม	153

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดระยอง	13
ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนวัด ที่ทักษิณ มัสยิด พระภิกษุ สามเณร แยกชาย อำเภอ	25
ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลจำนวนประชากร	28
ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ	29
ตารางที่ 3.3 ตารางแสดงสัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด	36
ตารางที่ 4.1 แสดงการคาดการณ์ของประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต	70
ตารางที่ 4.2 แสดงการประมาณความต้องการใช้น้ำอุปโภค-บริโภค	76
ตารางที่ 4.3 แสดงการประมาณความต้องการใช้น้ำอุปโภค-บริโภคของพื้นที่ศึกษาย่อย	78
ตารางที่ 4.4 แสดงการกำหนดค่าน้ำหนักของปัจจัย	88
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าคะแนนการเข้าถึง	89
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าคะแนนมุมมองที่สวยงามของพื้นที่ศึกษา	90
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าคะแนนมุมมองทางสถาปัตยกรรม	91
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าคะแนนของพื้นที่นันทนาการ	92
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าคะแนนความหนาแน่นสิ่งปลูกสร้าง	93
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าคะแนนศูนย์ราชการ ค่าคะแนนดิบ (x 1)	94
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าคะแนนโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษา ค่าคะแนนดิบ (x 1)	95
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าคะแนนระยะเวลาการเดินทาง (นาที) ค่าคะแนนดิบ (x 1)	96
ตารางที่ 5.1 แสดงการคาดการณ์ของประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต	103

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงแผนที่ประเทศไทยและกลุ่มภาคตะวันออกเฉียง	7
ภาพที่ 2.2 แสดงแผนที่จังหวัดระยอง	8
ภาพที่ 2.3 แสดงแผนที่แสดงแม่น้ำระยอง (ปากน้ำระยอง)	12
ภาพที่ 2.4 แสดงศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน	17
ภาพที่ 2.5 แสดง พระพุทธไสยาสน์วัดป่าประดู่	18
ภาพที่ 2.6 แสดง ศาลหลักเมือง	19
ภาพที่ 2.7 แสดง ผนังใหญ่วัดบ้านดอน	20
ภาพที่ 2.8 แสดง พระเจดีย์กลางน้ำ	21
ภาพที่ 2.9 แสดง สวนศรีเมือง	22
ภาพที่ 2.10 แสดงอนุสาวรีย์สุนทรภู่	23
ภาพที่ 2.11 แสดงวัดสารนารถธรรมาราม	24
ภาพที่ 3.1 แผนที่แสดงตำบลเพ	27
ภาพที่ 3.2 แผนที่แสดงเกาะเสม็ด	30
ภาพที่ 3.3 แสดงพรรณพืชดิบแล้ง	35
ภาพที่ 3.4 แสดงป่าชายหาด	36
ภาพที่ 3.5 แสดงโรงเรียนเกาะแก้วพิสดาร	38
ภาพที่ 3.6 แสดงสถานีอนามัยแสดงสถานีอนามัยเกาะเสม็ด	39
ภาพที่ 3.7 แสดงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	40
ภาพที่ 3.8 แสดงสำนักสงฆ์เกาะแก้วพิสดาร	41
ภาพที่ 3.9 แสดงสำนักสงฆ์เกาะแก้วพิสดาร	41
ภาพที่ 3.10 แสดงศาลเจ้าพ่อปุด้า	42
ภาพที่ 3.11 แผนที่แสดงบริเวณท่าเรือเกาะเสม็ด	43
ภาพที่ 3.12 แผนที่แสดงศาสนสถานและโรงเรียนบ้านเกาะเสม็ด	44
ภาพที่ 3.13 แผนที่แสดงสาธารณูปโภคสาธารณูปการบนเกาะเสม็ด	45
ภาพที่ 3.14 แผนที่แสดงสาธารณูปโภคสาธารณูปการบนเกาะเสม็ด	46
ภาพที่ 3.15 แผนที่แสดงเส้นทางสัญจรบนเกาะเสม็ด	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.16 แผนที่แสดงภูมิทัศน์นิรโทษ์ทบนเกาะเสม็ด	48
ภาพที่ 3.17 แผนที่แสดงภูมิทัศน์ชุมชนบนเกาะเสม็ด	49
ภาพที่ 3.18 แผนที่แสดงภูมิทัศน์ธรรมชาติบนเกาะเสม็ด	50
ภาพที่ 3.19แผนที่แสดงการเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า	51
ภาพที่ 3.20 แผนที่แสดงอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด	52
ภาพที่ 3.21แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวเกาะเสม็ด	52
ภาพที่ 3.22 แผนที่แสดงหาดทรายแก้ว	53
ภาพที่ 3.23แผนที่อ่าวช่อ	54
ภาพที่ 3.24แผนที่อ่าวพร้าว	54
ภาพที่ 4.1 แผนที่แสดงการรองรับการขยายตัวของชุมชนเกาะเสม็ด	58
ภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงการขยายตัวของชุมชนเกาะเสม็ด	69
ภาพที่ 4.3 แผนที่แสดงความหนาแน่นของชุมชนเกาะเสม็ด	69
ภาพที่ 4.4 แสดงที่อ่าวกลาง	70
ภาพที่ 4.5 แสดงอ่าวหวาย	71
ภาพที่ 4.6 แสดงเกาะกฐี	72
ภาพที่ 4.7 แสดงเกาะกรวย เกาะชาม และเกาะปลายตีน	73
ภาพที่ 4.8 แสดงเกาะทะเล	73
ภาพที่ 4.9 แสดงเขาแหลมหญ้า	74
ภาพที่ 4.10 แสดงหาดแม่รำพึง	75
ภาพที่ 4.11 แผนที่แสดงอ่างเก็บน้ำเกาะเสม็ด	77
ภาพที่ 4.12 แสดงผิวถนนภายในชุมชน	79
ภาพที่ 4.13 แสดงถนนสายหลักท้ายเกาะเสม็ด	80
ภาพที่ 4.14 แสดงท่าเทียบเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด	81
ภาพที่ 4.15 แสดงการเชื่อมโยงสู่เกาะเสม็ด	82
ภาพที่ 4.16 แสดงการเชื่อมโยงทาง	82
ภาพที่ 4.17 แสดงร่องน้ำบกในพื้นที่	87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนมุมมองทางสถาปัตยกรรม	91
ภาพที่ 4.21 แสดงค่าคะแนนของพื้นที่นันทนาการ	92
ภาพที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนความหนาแน่นสิ่งปลูกสร้าง	93
ภาพที่ 4.23 แสดงค่าคะแนนศูนย์ราชการ	94
ภาพที่ 4.24 แสดงค่าคะแนนโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษา	95
ภาพที่ 4.25 แสดงค่าคะแนนแหล่งงานในชุมชน	96
ภาพที่ 4.26 แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน ของเกาะเสม็ด	97
ภาพที่ 4.27 แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน ของเกาะเสม็ด	98
ภาพที่ 4.28 แสดงแนวคิดในการเป็นชุมชนหลายศูนย์	100
ภาพที่ 5.1 แสดงรายละเอียดการวางแผนพัฒนาพื้นที่โครงการของเกาะเสม็ด	102
ภาพที่ 5.2 แสดงประเภทการใช้ที่ดินบนเกาะเสม็ด	104
ภาพที่ 5.3 แผนที่แสดงการขยายตัวการตั้งถิ่นฐานของประชากรปี พ.ศ. 2538	105
ภาพที่ 5.4 แผนที่แสดงการขยายตัวการตั้งถิ่นฐานของประชากรปี พ.ศ. 2542	106
ภาพที่ 5.5 แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน ของเกาะเสม็ดปี พ.ศ. 2542	106
ภาพที่ 6.1 แสดงการกำหนดบทบาทของแต่ละพื้นที่ทางด้านการท่องเที่ยว	109
ภาพที่ 6.2 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักบริเวณท่าเรือหน้าด่าน-หาดทรายแก้ว	110
ภาพที่ 6.3 แสดงปัจจุบันถนนสายรองในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด	111
ภาพที่ 6.4 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักท่าหน้าด่าน-อ่าวน้อยหน้า	112
ภาพที่ 6.5 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักหาดทรายแก้ว-อ่าวปะการัง	112
ภาพที่ 6.6 แสดงปัจจุบันจุดชมวิวพระอาทิตย์ตก-อ่าวกิวหน้านอก	113
ภาพที่ 6.7 แสดงปัจจุบันท่าเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด	114
ภาพที่ 6.8 แสดงปัจจุบันท่าเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด	114
ภาพที่ 6.9 แสดงสภาพทรุดโทรมท่าเรือหน้าด่านปัจจุบัน	115
ภาพที่ 6.10 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักท่าหน้าด่าน-หาดทรายแก้ว	116
ภาพที่ 6.11 แสดงแบบเสนอสีผังเมืองรวมเกาะเสม็ดตามศักยภาพของพื้นที่	119
ภาพที่ 6.12 แสดงบริเวณพื้นที่ปรับปรุงบริเวณท่าเรือหน้าด่านและชุมชนเกาะเสม็ด	119
ภาพที่ 6.13 แสดงแบบผัง ก่อนและหลังการปรับปรุง	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 6.14 แสดงแบบผัง ก่อนและหลังการปรับปรุง	121
ภาพที่ 6.15 แสดงแบบผัง ก่อนและหลังการปรับปรุง	122
ภาพที่ 6.16 แสดงแบบผังชุมชนบ้านเกาะเสม็ด หลังการปรับปรุง	123
ภาพที่ 6.17 แสดงแบบท่าเรือหน้าด่าน หลังการปรับปรุง	124
ภาพที่ 6.18 แสดงแปลนท่าเทียบเรือโดยสารและเรือประมงหลังการปรับปรุง	125
ภาพที่ 6.19 แสดงรูปด้านหน้าท่าเรือหน้าด่านหลังการปรับปรุง	125
ภาพที่ 6.20 แสดงรูปด้านหน้าท่าเรือหน้าด่านหลักการปรับปรุง	126
ภาพที่ 6.21 แสดงจุดขึ้นลงหน้าด่านเกาะเสม็ด	126
ภาพที่ 6.22 แสดงประตูลูกเกาะเสม็ดท่าเรือหน้าด่าน	127
ภาพที่ 6.23 แสดงบริเวณ landmark ท่าเรือหน้าด่าน	127
ภาพที่ 6.24 แสดงสภาพปัจจุบันเกาะเสม็ด	128
ภาพที่ 6.25 แสดงแบบหลังการปรับปรุงเส้นทางบนเกาะเสม็ด	129
ภาพที่ 6.26 แสดงแบบลักษณะทางสถาปัตยกรรม	130
ภาพที่ 6.27 แสดงแบบเสนอลักษณะอาคารในชุมชน	131
ภาพที่ 6.28 แสดงแบบเสนอลักษณะอาคารทางสถาปัตยกรรม	132
ภาพที่ 6.29 แสดงแบบเสนอลักษณะจุดชมวิว	133
ภาพที่ 6.30 แสดงแบบเสนอลักษณะจุดชมวิวพระอาทิตย์ตกบริเวณท้ายเสม็ด	134
ภาพที่ 6.31 แสดงแบบเสนอลักษณะจุดชมวิบริเวณอ่าวปะการัง	135
ภาพที่ 6.32 แสดงแบบเสนอลักษณะป้ายบอกเส้นทางบนเกาะเสม็ด	136
ภาพที่ 6.33 แสดงแบบเสนอลักษณะตู้โทรศัพท์ตามชุมชนบนเกาะเสม็ด	136
ภาพที่ 6.34 แสดงแบบเสนอลักษณะที่นั่งพักผ่อนทางบนเกาะเสม็ด	137
ภาพที่ 6.35 แสดงแบบเสนอลักษณะเสาไฟริมทางในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด	137
ภาพที่ 6.36 แสดงแบบเสนอลักษณะเสาไฟริมถนนหลักในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด	138
ภาพที่ 6.37 แสดงแบบเสนอลักษณะถังขยะริมถนนหลักในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด	138
ภาพที่ 6.38 แสดงแบบเสนอลักษณะป้ายต้อนรับสู่เกาะเสม็ด	139
ภาพที่ 6.39 แสดงแบบเสนอลักษณะหุ้มประตูต้อนรับสู่เกาะเสม็ด	139
ภาพที่ 6.40 แสดงแบบเสนอลักษณะเก้าอี้ชายหาดเกาะเสม็ด	140

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 6.41 แสดงแบบเสนอแนะเก้าอี้ร้านอาหารริมหาดเกาะเสม็ด	140
ภาพที่ 6.42 แสดงแบบเสนอแนะเก้าอี้ร้านอาหารบริเวณท่าเรือเกาะเสม็ด	141
ภาพที่ 7.1 แสดงแบบด้านการพัฒนาทางกายภาพ	152

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเกิดได้จากการขยายตัวของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และสถิติการท่องเที่ยวของ ททท. ในประเทศ ทำให้เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ รัฐบาลเองก็ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนในเชิงนโยบายอย่างจริงจัง นอกจากนี้รัฐยังได้ศึกษาในพื้นที่พิเศษ คือพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ความล้ำค่าทางอารยธรรม วัฒนธรรม ความมีเอกลักษณ์ ทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์หรือสถาปัตยกรรม โบราณสถาน ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่สำคัญต้องมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งทางด้านกายภาพ และชีวภาพในระดับสากล การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการจัดการทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในสถานการณ์ปัจจุบันแนวโน้มของการท่องเที่ยวกำลังเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายให้ความสนใจ ดังนั้นการที่จะผลักดัน ให้เกิดการพัฒนานั้นจำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างจริงจังและให้อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดของการพัฒนาซึ่งควรประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
2. ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. ต้องยอมให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้ นำภายใต้ความปรารถนาของคนในท้องถิ่นนั้น
5. ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ ทรัพยากรและชีวิตของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษ ที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากร ดำรงคุณค่าและบูรณาการการพัฒนาและการบริหารจัดการอย่างมีเอกภาพและ สร้าง รายได้กระจายประโยชน์สู่ประชาชนทุกระดับ สร้างความรู้สึก ห่วงแทนเพื่อที่จะอนุรักษ์พื้นที่พิเศษ ให้แก่ลูกหลานอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการ คือการประสาน สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กร ประชาชน ให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพใน ทิศทางเดียวกัน ด้วยความหลากหลายเพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน การประกาศเขตพื้นที่พิเศษเพื่อการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประกอบด้วยเกณฑ์พิจารณาดังนี้

1. เป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นและความบริสุทธิ์ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เป็นพื้นที่ที่มีความล้ำค่าทางอารยธรรม วัฒนธรรม
3. เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ
4. เป็นพื้นที่ที่รัฐบาลมีนโยบายจะพัฒนาเป็นการเฉพาะ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
5. เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการแข่งขัน

1.2.3 เกาะเสม็ด เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามลำดับที่ 34 ของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่หรือ 9.6 ตารางกิโลเมตร และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เชื่อกันว่าเป็นเกาะแก้วพิสดาร ในเรื่องพระอภัยมณีอันเป็นวรรณกรรมเอกของสุนทรภู่ เกาะเสม็ดมีความงดงามตามธรรมชาติมี ทิวทัศน์สวยงาม รัฐบาล จึงดำเนินการประกาศเป็นเขตพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวและในปัจจุบัน เกาะเสม็ดได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของที่อยู่อาศัย ส่งผลให้มีผลกระทบโดยตรงต่อภูมิลักษณะของเกาะเสม็ด อีกประการหนึ่งคือในสภาพปัจจุบันเกาะ เสม็ดจัดเป็นชุมชนที่มีศูนย์กลางเดียว คือ บริเวณท่าหน้าด่าน ทางฝั่งตะวันออก-เฉียงเหนือของเกาะ ทำให้บางส่วนของเกาะไกลจากรัศมีการให้บริการ ดังนั้นจึงควรเพิ่มศูนย์กลางย่อย และเพิ่มศูนย์ วัฒนธรรมบริเวณอ่าวน้อยหน้า เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และดึงดูด นักท่องเที่ยวซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้ผู้ศึกษาจะนำมาใช้ประกอบในการศึกษา ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมให้กับชุมชน เพราะว่าหากพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เมื่อจำนวน ประชากรในชุมชนมากขึ้น ก็ยิ่งจะเป็นผลให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องมากขึ้น ผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ เป็นเหตุให้เกิดการขยายตัวของเมืองและขีดความสามารถรองรับจึงเป็นปัญหาตามมา การพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชนจึงควรกำหนดพื้นที่ที่มีชุมชนหนาแน่นให้ขยายตัว อยู่ในพื้นที่ในเขตบริเวณเดิมและกำหนดพื้นที่ใหม่ไว้เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และบทบาทของพื้นที่ศึกษาของเกาะเสม็ดต่อความต้องการด้านการท่องเที่ยวทั้งขีดความสามารถในการรองรับจากการพัฒนา

1.2.2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษาและประโยชน์ของชุมชนจะได้รับจากการพัฒนาจัดการการท่องเที่ยว

1.2.3 เพื่อเสนอจัดทำผังโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.2.4 เพื่อออกแบบนำเสนอผลงานด้านการวางผังและเสนอแนะการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ศึกษาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.3 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

-ศึกษาข้อมูลพื้นที่ทางสภาพเศรษฐกิจ สังคม และกายภาพในปัจจุบัน

-ศึกษาแผนพัฒนาและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

-นำเสนอการออกแบบวางผัง

-นำเสนอการออกแบบปรับปรุงชุมชน

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาพื้นที่โดยรอบเกาะเสม็ด มีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่ หรือ 9.6 ตร.กม. ผังทะเลอ่าว

ไทย มีอาณาเขตจรดดังนี้

-ทิศเหนือ จรดอ่าวน้อยหน้า

-ทิศใต้ จรดอ่าวกรัง

-ทิศตะวันออก ตั้งแต่หาดทรายแก้วจรดอ่าวปะการัง

-ทิศตะวันตก ตั้งแต่อ่าวพร้าวจรดอ่าวกิวหน้าใน

1.4 วิธีดำเนินการปริญญานิพนธ์

1.4.1 นำเสนอโครงการเพื่อกำหนดแนวทางการศึกษาและกรอบการพัฒนาของพื้นที่โครงการ การพัฒนาการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 เก็บข้อมูลที่จะศึกษาโดยการสำรวจ-สอบถาม และรวบรวมจากเอกสารอ้างอิงเพื่อ
ทำการศึกษาวិเคราะห์

1.4.3 นำเสนอการวางแผนและการออกแบบปรับปรุงพื้นที่ในโครงการในด้านกายภาพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบ สวยงาม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของชุมชน ไม่เกิด
การทับซ้อนเชิงกายภาพเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.5.2 ส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.5.3 มีการวางระบบโครงข่ายคมนาคม และระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่
เหมาะสม เพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางสัญจรของประชาชนภายในชุมชน

1.6 อภิธานศัพท์

1.6.1 อุทยานแห่งชาติ หมายถึง อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด อำเภอ
เมืองจังหวัดระยอง

1.6.2 ออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ในที่นี้ หมายถึง การออกแบบหรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้
มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามลักษณะเด่นของชุมชนนั้นๆ

1.6.3 ภูมิทัศน์ชุมชน หมายถึง ภูมิทัศน์ ที่เกิดจากการก่อสร้างอาคาร เพื่อรองรับกิจกรรม
ของประชาชน ที่ควรจะเน้นให้มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

1.6.4 ภูมิทัศน์ริสตอร์ท หมายถึง ภูมิทัศน์ที่เกิดจากการสร้างที่พักสำหรับบริการ
นักท่องเที่ยว ในลักษณะเป็นหลังๆ ทั้งลักษณะบ้านเดี่ยวและเรือนแถว ควรจะกำหนดให้มีขนาดที่
เหมาะสม

1.6.5 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ หมายถึง ลักษณะสภาพธรรมชาติที่เกิดขึ้นและประกอบกันเป็น
เกาะเสม็ดเป็นสิ่งที่โดดเด่น เป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน

1.6.6 ผังจินตภาพ หมายถึง เส้นทาง (Path) ซึ่งมีการปรับปรุงให้มีความสวยงาม ชัดเจน
และง่ายต่อการจดจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในระดับประเทศ

2.1.1 นโยบายระดับประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศซึ่งประกาศใช้ในช่วง พ.ศ.2536 - 2539 โดยพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการพัฒนาดังนี้

- 1.เป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- 2.เป้าหมายการส่งเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

3.เป้าหมายการกระจายรายได้

4.เป้าหมายคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักและเป้าหมายของ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 จึงมีการระบุแนวทางสำคัญไว้ 3 ประการ คือ

- 1.รักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่
- 2.กระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น
- 3.พัฒนาคุณภาพชีวิต รักษาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ
- 4.การรักษาความเจริญเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ส่วนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจนี้ได้มีการกำหนดนโยบาย 9 นโยบายเพื่อจะทำให้เศรษฐกิจ

ไทยเจริญเติบโตอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี นโยบายทั้ง 9 ประการ ได้แก่

- 1)นโยบายพัฒนาการเกษตร
- 2)นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรม
- 3)นโยบายพัฒนาการค้า
- 4)นโยบายพัฒนาการบริการ
- 5)นโยบายพัฒนาการพื้นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6)นโยบายพัฒนาพลังงาน
- 7)นโยบายพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 8)นโยบายพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่ สรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้
- 9)นโยบายพัฒนาการเงิน การคลัง การพัฒนาตลาดหุ้น

2.1.2 การศึกษานโยบายด้านการท่องเที่ยว

แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี (พ.ศ.2544-2553) มีนโยบายการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาอย่างอื่นอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการพัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่การเป็น world class destination ส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้สู่ภูมิภาคอื่นๆ โดยได้วางแนวทางในการกระจายรายได้ตามช่วงของแผนพัฒนาเพื่อมุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างประชาชนกลุ่มต่างๆ ให้คลี่คลายโดยกำหนดนโยบาย ดังนี้

- (1)นโยบายการเงินการคลังที่นำไปสู่การกระจายรายได้ดีขึ้น
- (2)นโยบายส่งเสริมการกระจายการถือครองทรัพย์สิน เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันในที่

อยู่อาศัยและทำกิน

แนวทางพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ สรุปแนวทางได้ดังนี้

- (1)นโยบายการปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาด เพื่อให้มีการกระจายไปสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น
- (2)นโยบายการแก้ปัญหาความยากจนในชนบท
- (3)นโยบายการแก้ปัญหาความยากจนในเมือง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพและชีวิตได้กำหนดนโยบายไว้ สรุปได้ดังนี้ ดังนี้

- (1)นโยบายการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
- (2)นโยบายการสาธารณสุขเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพชีวิต
- (3)นโยบายการพัฒนาสังคม จิตใจ และวัฒนธรรม

2.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันในระดับภาค

2.2.1 พื้นที่ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี ที่ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เป็นพื้นที่ที่มีโครงข่ายการบริการพื้นฐานที่เพียงพอพร้อม เป็นพื้นที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมรวมทั้งเป็นจุด

ก่อตัวทางเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม และเป็นประตูของประเทศที่เปิดสู่นานาชาติจึงมีตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ที่เป็น "ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" โดยมีการสร้างฐานอุตสาหกรรมใหม่ และเพิ่มศักยภาพแหล่งอุตสาหกรรมเดิมควบคู่ไปกับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งเศรษฐกิจนานาชาติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับตลาดโลก และรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม และการค้ายุคใหม่ในทศวรรษหน้ามีพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 2.1 แผนที่ประเทศไทยและกลุ่มภาคตะวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การศึกษาสภาพปัจจุบันในระดับจังหวัด

คำขวัญของจังหวัด "ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวย
หรือ สุนทร ภู่วีเอก "

ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดระยอง

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

2.3.1.1 พื้นที่ตั้ง

พื้นที่ตั้งจังหวัดระยองมีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,220,000

ไร่ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศไทยตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร เป็นแหล่งอาหารทะเล และผลไม้ นานาชนิด เป็นเมืองอุตสาหกรรม และเป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งมีความสำคัญตั้งอยู่ที่ละติจูด $12^{\circ} 33' N - 13^{\circ} 09' N$ และลองจิจูด $100^{\circ} 59' E - 101^{\circ} 50' E$ ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 179 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตอำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง และอำเภอศรีราชา ของจังหวัดชลบุรี

- ทิศใต้ จดทะเลอ่าวไทย พื้นที่ฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ของอ่าวไทย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตอำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม ของจังหวัดจันทบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตอำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง

2.3.1.2 ประวัติ จังหวัดระยอง

ระยอง เริ่มปรากฏชื่อในพงศาวดารเมื่อปีพุทธศักราช 2113 ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยาสันนิษฐานว่าเมืองนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พุทธศักราช 1500 ยุคที่ขอมมีอำนาจเหนือพื้นที่ของฟูแถบดินแดนสุวรรณภูมิ ปรากฏจากหลักฐานคือ ซากศิลาแลง คูค่ายที่ยังหลงเหลืออยู่ในเขตอำเภอบ้านค่าย อันเป็นศิลปะการก่อสร้างแบบขอมประวัติศาสตร์ กล่าวถึงเมืองระยอง ระหว่างที่กรุงศรีอยุธยาใกล้จะเสียให้แก่พม่าเป็นครั้งที่ 2 ในรัชสมัยของพระเจ้าเอกทัศ ปีพุทธศักราช 2309 พระยาวิชระปราการ หรือพระยาตาก พร้อมไพร่พลประมาณ 500 คน ได้ตีฝ่าล้อมทัพพม่า มาหยุดพักไพร่พลที่เมืองระยองก่อนเดินทางต่อไปยังเมืองจันทบุรี เพื่อยึดเป็นที่ตั้งมั่น ในการกอบกู้อิสรภาพคืนจากพม่าในปีพุทธศักราช 2311

2.3.1.3 การสร้างเมือง

จากสภาพแวดล้อมและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ทำให้เป็นที่เชื่อได้ว่าเมืองระยองนี้น่าจะได้ตั้งขึ้นแล้วในสมัยพุทธศตวรรษที่ 16 คือ เมื่อประมาณ 1,000 ปีมาแล้ว อันเป็นสมัยที่ขอมกำลังเรืองอำนาจครอบครอง (ไทยเรียกกันหลายชื่อ เช่น นครหลวง และยโสธร ดูรายละเอียดได้จาก นิราศคนเรศวร พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเป็นราชธานีได้แก่อาณาจักรเข้ามาครอบครองถึงอาณาจักรทวารวดี (คือดินแดนส่วนใหญ่ที่เป็นภาคกลางของประเทศไทยในปัจจุบัน) แทนที่พวกมอญ โดยขอมได้ตั้งอุปราชเข้ามาปกครองดูแลดินแดนแถบนี้อยู่ที่เมืองลพบุรี ลพบุรีจึงเป็นเมืองสำคัญ เป็นศูนย์บัญชาการสำหรับควบคุมดูแลดินแดนส่วนนี้ในสมัยนั้นในดินแดนภาคอื่น ๆ ได้แก่ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเราในทุกวันนี้ นั้น ขอมได้เข้ามาปกครองโดยตรง เช่น ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือขอมได้สร้างนครพนม เป็นเมืองหน้าด่านแรกมีเมืองพิมายเป็น เมืองอุปราช ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ขอมได้สร้างเมืองจันทบูร(จันทบุรี)เป็นเมืองหน้าด่านเสมือนปราการด้านตะวันออกเฉียงใต้โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สร้างขึ้นในสมัยลพบุรีกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่บริเวณนี้กว่า 10 จังหวัด ที่เป็นอาณาจักรไทยในปัจจุบันเมื่อเมืองจันทบูรเป็น

เมืองหน้าด่าน เป็นเมืองสำคัญขอมใช้เป็นศูนย์บัญชาการควบคุมดูแลจากกรที่ได้แผ่อำนาจเข้ามาปกครองดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เมืองระยองซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชิด มีอาณาเขตติดต่อกับจันทบุรี อยู่ในเขตที่ขอมจะแผ่แสนยานุภาพ ทั้งทางปกครองและอารยธรรมที่จะนำเข้ามาสู่อาณาจักรทวารวดีเดิม จึงเชื่อได้ว่า ระยองจะต้องเป็นเมืองหนึ่งซึ่งขอมได้สร้างขึ้นแต่ครั้งนั้น คูเมืองแนวคันดินที่นำเป็นเชิงเนินหรือกำแพงเมืองที่ปรากฏอยู่ ซากศิลาแลง ซากโบราณวัตถุเป็นหินสลักรูปต่างๆ ที่พบ ณ บ้านดอน อำเภอเมืองระยอง และที่บ้านคลองยายล้ำ ตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย ทุกวันนี้พอจะเป็นหลักฐานยืนยันถึงความเป็นเมืองเก่าแก่ถึงสมัยขอมลพบุรี มีอายุราวพันปีล่วงมาแล้วของเมืองระยองได้เป็นอย่างดี ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏในอัยการตำแหน่งทนายหัวเมือง พ.ศ. 1998 รัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ระบุเมืองระยองเป็นหัวเมืองชั้นตรี มีเจ้าเมืองตำแหน่งออกพระราชภักดีสงคราม สำหรับการปรากฏชื่อระยองในพงศาวดารเริ่มในรัชสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา (พงศาวดารฉบับ หลวงประเสริฐอักษรนิพนธ์ ระบุ พ.ศ. 2113 ฉบับพระราชหัตถเลขาของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พ.ศ. 2100 ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิพนธ์ ชำกว่า 13 ปี) โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2475 : 48-51) ทรงอธิบายว่า “ จุลศักราช 919 ปีมะเส็งนพศก เดือนยี่ (พ.ศ. 2100) พระยาละแวกยกช้างมา รั้พลมาทางเมืองนครนายก และไพร่พลพระยาละแวกมาครานั้นประมาณสามหมื่นคน กรมการเมืองนครนายกบอกข่าวราชการเข้ามา ณ กรุงฯ มุขมนตรีจึงเอาหนังสือบอกขึ้นบังคับมณฑลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ครั้นตรัสทราบก็ให้ท้าวพระยาหัวเมืองมุขมนตรีทั้งหลายพิพากษาว่า เมื่อพระยาละแวกยกช้างมารั้พลดังนี้ ท้าวพระยาทั้งหลายจะคิดประการใด จึงพระยาเพชรราชาผู้เป็นพระยาอินทรนครบาลทูลว่า กรุงเทพมหานคร ไซ้ร้ ึ่งเป็นอันตรายรั้พลบอบบางยังมิได้สมบูรณ์ และทหารซึ่งจะขึ้นประจำหน้าที่รอบพระนครนั้นเห็น มิครบหน้าที่ อึ่งปืนใหญ่น้อยสำหรับพระนครนั้นสมเด็จพระเจ้าหงสาวดี ก็ให้เอาไปเป็นอันมาก และปืนซึ่งตั้งช่องหึ่งปวงนั้นเป็นอันน้อยนัก หึ่งกระสุนดินประสิ่ว ก็ยังมีได้ประมูลไว้ สำหรับที่จะกันพระนคร และซึ่งจะตั้งฟุ่งรบฟุ่งป้องกันพระนครครั้งนี้เห็นเหลือกำลัง ขอเชิญเสด็จขึ้นไปยังเมืองพิษณุโลก ให้พันราชศัตร์ก่อนท้าวพระยาพระหัวเมืองมุขหึ่งหลายก็ลงเป็นคำเดียวด้วย พระยาเพชรราชา สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวก็ตรัสบัญชาตามท้าวพระยาหึ่งหลาย จึงมีพระราชโองการตรัสสั่งแก่ขุนเทพอรขุน ให้แต่งเรือพระที่นั่งและเรือประเทียบหึ่งปวงให้สรรพ ในขณะนั้นพระเพชรรัตน์เจ้าเมืองเพชรบุรีมีความผิด (พระราชพงศาวดารกรุงสยาม จากต้นฉบับของปริตขมิวเขียนว่าเจ้าเมืองเพชรบุรี)ทรงพระกรุณาให้ยกออกเสียจากที่ พระเพชรรัตน์ ก็คิดเป็นกบฏและช่องสุ่มชาวนอกหึ่งปวงได้มากแล้ว คิดจะปล้นทัพหลวงเสด็จขึ้นไปนั้น

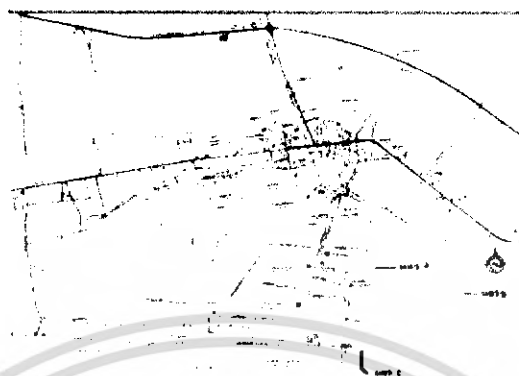
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวตรัสถามขุนเทพอรขุน ด้วยเรือพระที่นั่งทั้งปวงแล้วตรัสถามว่า พระยาละแวก ยกมาคราวนี้มีได้เป็นศึกใหญ่ ของทรงพระกรุณาเสด็จอยู่และให้รบพุ่งป้องกันพระนคร ให้รู้จักกำลังศึก ก่อน ครั้นจะด่วนละพระนครเสียไซ้พระเจ้าหงสาวดีจะตรัสสติเตียนได้ สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวตรัส เห็นชอบด้วยก็มีพระราชโองการตรัสสั่งขุนเทพอรขุน ให้เตรียมเรือพระที่นั่งและตรวจจัดพลสำหรับเรือ พระที่นั่งไว้ให้สรรพ ฝ่ายพระยาละแวกก็ยกทัพมาถึงกรุงพระนครศรีอยุธยา และให้จัดตั้งทัพตำบลบ้าน กระทุ่ม ขณะนั้นสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวก็ตรัสให้เมืองนครพนม และพลชาวหงสาวดีสามพันอยู่ ประจำหน้าที่ในชื่อหน้า แล้วให้ห้าพระยาพระหัวเมืองทั้งหลายตรวจจัดพลทหารขึ้นประจำล้า ที่ กำแพงและรายกันอยู่รอบ ๆ พระนคร พระยาละแวกยกพลขึ้นมาขึ้นข้างในวัดสามพิหาร และพลเข้าศึก รายกันมาถึงวัดโรงสีงและวัดกุฎีทอง แล้วเขาข้างขึ้นในวัดพระเมรุราชิกการามประมาณสามสิบข้างพล ประมาณสี่พัน พระยาละแวกให้พลทหารลงเรือห้าลำข้ามมาปล้นในมุมเจ้าสนุก สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่ หัวเสด็จไปยืนพระราชยานและให้พลทหารขึ้นรบพุ่งเข้าศึกก็พ่ายออกไป จึงตรัสให้ยิงปืนจ่ารงค์เขาข้าง เข้าศึก ซึ่งยืนอยู่ในวัดสามพิหารนั้น ต้องพระจำปาธิราชซึ่งเป็นกองหน้าตายกับคอข้าง พระยาละแวกก็ ล่าทัพกลับไป จึงกวาดเขาครัวตำบลบ้านนาและเมืองนครนายกไปเมืองละแวก ในขณะนั้น พระยา ละแวกแต่งพลมาลาดตระเวนทั้งทางบกและทางเรือหลายครั้ง และเสียชาวจันทบุรี ชาวระยอง ชาว ฉะเชิงเทรา ชาวนาเรียง ไปแก่ข้าศึกละแวกเป็นอันมาก จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงว่า ระยอง เป็นเมืองหนึ่งที่ต้องถูกเขมรถือโอกาสเข้ามารุกรานย่ำยีในครั้งนั้น หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งที่ 1 เพียงปีเดียว และชาวระยองได้สูญเสียผู้คนพลเมืองญาติพี่น้องต้องตกเป็นเชลยให้เขมรกวาดต้อน เขาไปเป็นจำนวนมิใช่น้อย

2.3.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มที่ตอนเป็นลูกคลื่น ประกอบด้วยภูเขาเตี้ย ๆ ด้าน เหนือ และตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มภูเขา ลาดต่ำลงสู่อ่าวไทย ทางทิศใต้เป็นดินร่วนปนทราย ระบายน้ำ ได้ดีมีชายฝั่งทะเลเว้าแหว่งติดอ่าวไทยยาวประมาณ 100 กิโลเมตร มีแม่น้ำ 2 สาย คือ

1. แม่น้ำระยอง ชาวบ้านโดยทั่วไป เรียก คลองใหญ่ มีความยาวประมาณ 50 กิโลเมตร ไหลผ่านพื้นที่อำเภอปลวกแดง บ้านค่าย ผ่านตำบลท่าประดู่ และไหลลงสู่ทะเลที่ตำบล ปากน้ำอำเภอเมืองระยอง
2. แม่น้ำประแสร์ มีต้นกำเนิดมาจากทิวเขาจันทบุรี ยาวประมาณ 120 กิโลเมตร ไหลผ่านตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอแกลง ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง

ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงแม่น้ำระยอง (ปากน้ำระยอง)

ตารางที่ 2.1 แสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดระยอง

ลักษณะภูมิประเทศ	ระดับสูง (เมตร)	ร้อยละ ของพื้นที่	ทำเลที่ตั้งภายในจังหวัด
ภูเขาสูงระดับกลางถึงต่ำ	สูงกว่า 300	10	พบทางตะวันออก ซึ่งเป็นส่วน หนึ่งของทิวเขาชะเมา-ชะเมาทาง ตอนกลาง และพบกระจายกลุ่ม
ลาดเชิงเนินลาดเชิงเขา	100 - 300	20	บ้างเล็กน้อยทางตะวันตก
พื้นที่ราบลุ่มและพื้นที่ลุ่ม น้ำท่วมถึง	ต่ำกว่า 100	70	พบทางตอนกลาง ตะวันตก และ ตะวันออก พบกระจายอยู่ทั่วไป และทาง ตอนใต้พบพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง

2.3.1.5 ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนลมทะเลพัดผ่านตลอดปีอากาศอบอุ่น

ไม่ร้อนจัด บริเวณชายฝั่งทะเลเย็นสบาย ในฤดูฝนจะมีฝนตกชุก ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมของ
ทุกปี ในปี 2545 ที่ผ่านมามีปริมาณฝนตกวัดได้โดยรวม 1,154.8 มิลลิเมตร และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี
ประมาณ 29.5 องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายนวัดได้ 38.7 องศาเซลเซียส และเป็น
อุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคมวัดได้ 17.8 องศาเซลเซียส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1.6 ลักษณะดิน

เป็นดินร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดี แต่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับต่ำและมีภูเขาเตี้ย เป็นจำนวนมาก ที่สำคัญคือ เขาชะเมาในเขตกิ่งอำเภอเขาชะเมา สูงประมาณ 1,035 เมตร เขาขุนอิน เขาจอมแห เขาวังช้าง ในเขตอำเภอบ้านค่าย และเขาท่าจูด เขายายดา เขาตะเภาคั่ว ในเขตอำเภอเมืองระยอง

2.3.1.7 ป่าไม้

จังหวัดระยองมีเนื้อที่ตาม พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติและ พ.ร.บ.กำหนดเขตอุทยานแห่งชาติจำนวน 821.99 ตารางกิโลเมตร จากข้อมูลล่าสุดพบว่าพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดระยองเหลือประมาณ 209 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 5.88 ของพื้นที่ จังหวัดมีป่าสงวนแห่งชาติ 8 แห่ง มีอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด และอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง มีสวนรุกชาติ 2 แห่ง คือ สวนรุกชาติเพ และสวนรุกชาติหนองสนม มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขา อ่างฤไฉน โดยป่าส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นป่าดิบแล้ง นอกจากนี้ยังมีป่าชายเลน ป่าเบญจพรรณ และป่าละเมาะ

2.3.1.8 ทรัพยากรแร่ธาตุ

จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี พบว่า ในจังหวัดระยองมีทรัพยากรแร่อยู่หลายชนิด โดยเฉพาะแร่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ แร่ทรายแก้ว แร่หินอุตสาหกรรม ชนิดหินแกรนิตเพื่อการก่อสร้าง แร่หินประดับชนิดหินแกรนิต แร่หินประดับชนิดหินไนส์ แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินไนส์ เพื่อการก่อสร้างแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่อการก่อสร้าง แร่อุตสาหกรรม และแร่เศรษฐกิจ อื่นๆ

2.3.1.9 การเดินทาง

การเดินทางรถโดยสารประจำทางจังหวัดระยองมีรถประจำทางออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ไปยังตัวจังหวัดระยอง และอำเภอต่างในจังหวัดหลายเส้นทาง ได้แก่ สายกรุงเทพฯ-ระยอง, บ้านเพ, แกลง, แหลมแม่พิมพ์ มาบตาพุดประแสร์ เป็นต้นนอกจากนี้ยังมีรถประจำทาง (รถธรรมดา) และรถปรับอากาศชั้น 2 หมอชิต-ระยอง ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต 2 ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง

2.3.1.10 รถยนต์

จากกรุงเทพฯ ถึง ระยอง เดินทางไปได้หลายเส้นทางสามารถเดินทางตามเส้นทาง

ดังต่อไปนี้

เส้นทางที่ 1 ไปตามทางหลวงหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) เป็นระยะทาง 220 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 2 ไปตามทางหลวงหมายเลข 3 และแยกซ้ายจากถนนสุขุมวิทตรงกิโลเมตรที่ 136.5 เข้าทางหลวงหมายเลข 36 เป็นระยะทาง 185 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 3 ไปตามทางหลวงหมายเลข 34 และเข้าทางหลวงหมายเลข 3138 โดยผ่าน อำเภอบ้านโป่ง เป็นระยะทาง 179 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 4 ไปตามทางหลวงหมายเลข 3 และเข้าทางหลวงหมายเลข 344 (สายบางนา-ชลบุรี-แกลง)

2.3.1.11 ระบบบริการขนส่งทางรถไฟ

จังหวัดระยองมีเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังถึงมาบตาพุดเป็นเส้นทางที่ใช้ขนส่งวัตถุดิบผลิตภัณฑ์และสินค้าของโรงงานในบริเวณ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และบังนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด แต่ปัจจุบันรถไฟที่ใช้โดยสารอยู่มีความเร็วเฉลี่ยเพียง 54 กม. / ชม. เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ทางรถไฟเกือบทั้งหมดยังติดกับถนนที่ระดับเดียวกัน ทางรถไฟยังเป็นรางเดี่ยว และสองข้างทางรถไฟยังไม่มีรั้วกันเพื่อป้องกันคน สัตว์ และรถยนต์มิให้ผ่านทำให้การเดินทางรถไฟไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร

2.3.1.12 เครื่องบิน

จังหวัดระยองมีสนามบินคู่ทะเลเป็นสนามบินพาณิชย์ ตั้งอยู่ที่ตำบล พลา อำเภอบ้านฉาง อยู่ห่างจากตัวเมือง 30 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ 190 กิโลเมตร โดยในอนาคตจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศนานาชาติ

2.3.1.13 การขนส่งทางเรือ

จังหวัดระยองมีท่าเรือน้ำลึกที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดเพื่อรองรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการขนส่งที่เกิดขึ้น ตามแผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในปัจจุบันจัดเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดที่เปิดบริการให้แก่ผู้ประกอบการทั้งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยท่าเทียบเรือประกอบด้วย

(1) ท่าเทียบเรือทั่วไป (Agric – Mineral Wharf) มีจำนวน 1 ท่าใช้สำหรับขนถ่ายสินค้าของสินค้าเกษตรและแร่ สามารถรับเรือสินค้าทั่วไป ขนาด 20,000 DWT เข้าจอดได้ครั้งละ 2 ลำ

(2) ท่าเทียบเรือสินค้าเหลว (Liquid Cargo Berth) มีจำนวน 2 ท่าเป็น platform คอนกรีตเสริมเหล็กมีอุปกรณ์การขนถ่ายสินค้าเหลว จากเรือสู่บริเวณถังเก็บ ท่าเรือนี้สามารถรองรับเรือ ขนาด 50,000 DWT ได้ 1 ลำ

2.3.2 ด้านเศรษฐกิจ

2.3.2.1 ระยองเป็นจังหวัดที่มีสภาพทางเศรษฐกิจดีจังหวัดหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจาก

การประกอบการอุตสาหกรรมในปี 25540 โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และปิโตรเคมี มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) และรายได้เฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 291,193 ล้านบาท เมื่อนำมูลค่าผลิตภัณฑ์รายจังหวัด (GPP) มาเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์รายภาค (GRP) คือ ภาคตะวันออก และภายในประเทศ (GDP) นั้นพบว่าจังหวัดระยองมีส่วนของ GPP/GRP เท่ากับร้อยละ 38.22 ของGRP กล่าวคือ จังหวัดระยองมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ของจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 5.34 ของทั้งประเทศที่มีมูลค่าเท่ากับ 5,451,854 ล้านบาท ส่วนรายได้ต่อหัวของประชากรในจังหวัดระยอง ในปีพ.ศ. 2547 เท่ากับ 54,530 บาท/คน/ปี ในขณะที่ ประชากรทั้งประเทศมีรายได้ในปี 2547 เท่ากับ 85,951 บาท/คน/ปี รายได้ของจังหวัดระยองมาจากภาคอุตสาหกรรมเป็นอันดับหนึ่งรองลงมา ได้แก่ การท่องเที่ยว และการเกษตร โดยที่ในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยองมีนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ส่วนในด้านการท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เกาะเสม็ด หาดแม่รำพึง เป็นต้นจังหวัดระยอง มีสภาพภูมิศาสตร์และที่ตั้งอันเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด ยางพารา ฯลฯ และยังมีการทำประมงน้ำลึก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งทะเลอันนำมาซึ่งรายได้ที่ดี อีกทั้งยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย จนกลายเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวทางทะเล น้ำตก ป่าเขา และหมู่เกาะต่างๆ มีข้อได้เปรียบในการพัฒนาศักยภาพของเศรษฐกิจให้สามารถดึงดูดธุรกิจการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน ให้เจริญเติบโตต่อไป ชนิดและผลผลิตแร่ของจังหวัดระยองแบ่งได้เป็น

1. แร่ทรายแก้ว ในปี 2545 มีจำนวนเหมืองทรายแก้วเปิดทำการทั้งสิ้น 6 แห่ง มีแร่ที่ผลิตได้จำนวน 441,668 เมตริกตัน โดยเหมืองส่วนใหญ่อยู่ในท้องที่ตำบลชากพง ตำบลบ้านกร่ำ อำเภอแกลง ให้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมทรายแก้ว กระจก ขวด ตัวเร่งปฏิกิริยาในการถลุงเหล้าอมิก
2. แร่ดินขาวมีการผลิตอยู่ในท้องที่ตำบลห้วยยาง ในจำนวนไม่มากนัก
3. แร่อุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่อการก่อสร้างประมาณ 200 ไร่ ที่ตำบลคลองดิน อำเภอแกลง และตำบลห้วยทับมอญกิ่งอำเภอเขาชะเมาผลิตแร่เพื่อใช้ในการก่อสร้างทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. แร่หินอุตสาหกรรมชนิดแกรนิต เพื่อการก่อสร้าง มีการผลิตในท้องที่ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองระยองแร่ที่ผลิตได้นอกจากใช้ในการก่อสร้างทั่วไปแล้วยังใช้ในโครงการขนาดใหญ่ เช่น ถนนทะเลเพื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือเนื่องจากมีคุณสมบัติคงทนจากการผุกร่อนจากน้ำทะเลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทย ส่งมายังโรงแยกก๊าซธรรมชาติของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยที่จังหวัดระยองนับเป็นจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่ยิ่งใหญ่ของประเทศ

2.3.3 ด้านสังคม

2.3.3.1 การปกครอง

การปกครอง จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาค ตะวันออก ของประเทศไทย มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,220,000 ไร่ เป็นแหล่งอาหารทะเล และผลไม้ที่น่าสนใจเป็นเมืองอุตสาหกรรม และเป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศรวมทั้งเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลที่สำคัญ แบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอประกอบด้วย อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอวังจันทร์ กิ่งอำเภอเขาชะเมา อำเภอนิคมพัฒนา

2.3.3.2 โบราณสถานจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พุทธศักราช 1500 ยุคที่ขอมมีอำนาจเหนือพื้นที่แถบดินแดนสุวรรณภูมิ ปรากฏจากหลักฐาน คือ ซากศิลาแลง คูค่ายที่ยังหลงเหลืออยู่ในเขตอำเภอบ้านค่าย อันเป็นศิลปะการก่อสร้างแบบขอมประวัติศาสตร์ ทั้งในส่วนดินแดนภาคอื่น ๆ ได้แก่ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเราในทุกวันนี้ นั้น ขอมได้เข้ามาปกครองโดยตรง เช่น ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือขอมได้สร้างนครพนม เป็นเมืองหน้าด่านแรกมีเมืองพินายเป็น เมืองอุปราช ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ขอมได้สร้างเมืองจันทบูร (จันทบุรี) เป็นเมืองหน้าด่านเสมือนปราการด้านตะวันออกเฉียงใต้โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สร้างขึ้นในสมัยลพบุรี กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่บริเวณนี้เช่น

ภาพที่ 2.4 แสดงศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน

1. ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน อยู่ในบริเวณวัดสุ่มมหาชัยชุมพล ถนนตากสิน มีต้นสะตือขนาดใหญ่อยู่หน้าศาล อายุประมาณ 300 ปี เล่ากันว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงนำช้างมาผูกไว้ที่ต้นสะตือนี้เมื่อเสด็จผ่านระยองไปเพื่อรวบรวมไพร่พล และตั้งทัพเพื่อเตรียมกู้เอกราชที่จันทบุรี ภายในศาลมีพระบรมรูปปั้นของพระเจ้าตากสินในท่าประทับยืนประดิษฐานอยู่ การเดินทาง สามารถใช้เส้นทางจากเส้นถนนสุขุมวิท สาย 3 เริ่มจากตัวเมืองไปจนถึงหอนาฬิกาประมาณ 200 เมตรจะถึงสามแยกตากสิน ให้เลี้ยวขวาที่สามแยกตากสิน เข้าสู่ถนนตากสินมหาราชเส้นทางจากเส้นถนนสุขุมวิท สาย 3 เริ่มจากตัวเมืองไปจนถึงหอนาฬิกาประมาณ 200 เมตร จะถึงสามแยกตากสิน ให้เลี้ยวขวาที่สามแยกตากสิน เข้าสู่ถนนตากสินมหาราชเส้นทางจากเส้นถนนสุขุมวิท สาย 3 เริ่มจากตัวเมืองไปจนถึงหอนาฬิกาประมาณ 200 เมตร จะถึงสามแยกตากสิน ให้เลี้ยวขวาที่สามแยกตากสิน เข้าสู่ถนนตากสินมหาราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ **75536** ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 แสดง พระพุทธรูปไสยาสน์วัดป่าประดู่

2.วัดป่าประดู่ อยู่ในเขตเทศบาลเมือง ถนนสุขุมวิท เป็นวัดเก่าแก่ สันนิษฐานว่า สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้รับการยกฐานะเป็นพระอารามหลวงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ภายในวิหารมีพระนอนขนาดใหญ่ ยาว 11.95 เมตร สูง 3.60 เมตร เป็นพระพุทธรูปไสยาสน์ซึ่งประทับอยู่ในท่านอนตะแคงซ้าย เดิมอยู่กลางแจ้ง ต่อมาสร้างวิหารครอบเมื่อปี 2524 ศาลแห่งนี้เป็นที่เคารพนับถือของชาวเมือง และมีงานสมโภชประจำปีในช่วงตรุษจีนการเดินทางสามารถใช้เส้นทางได้ 2 เส้นทาง เส้นทางแรกจากถนนสุขุมวิท สาย 3 ผ่านตัวเมือง จังหวัดระยองจุดสังเกตคือ ผ่านโรงพยาบาลระยอง โรงเรียนวัดป่าประดู่ แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าซอยถนนป่าประดู่จะถึงวัดป่าประดู่ เส้นทางที่ 2 จากถนนสาย 36 (บายพาส) ถึงสี่แยกเกาะลอย ให้เลี้ยวขวาเข้าถนนจันทอุดม ผ่านตัวเมืองจังหวัดระยอง พอถึงสามแยกโรงพยาบาลให้เลี้ยวซ้ายเข้าถนนสุขุมวิท สาย 3 ผ่านโรงพยาบาลระยอง โรงเรียนวัดป่าประดู่ แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าซอยถนนป่าประดู่จะเห็นวัดป่าประดู่

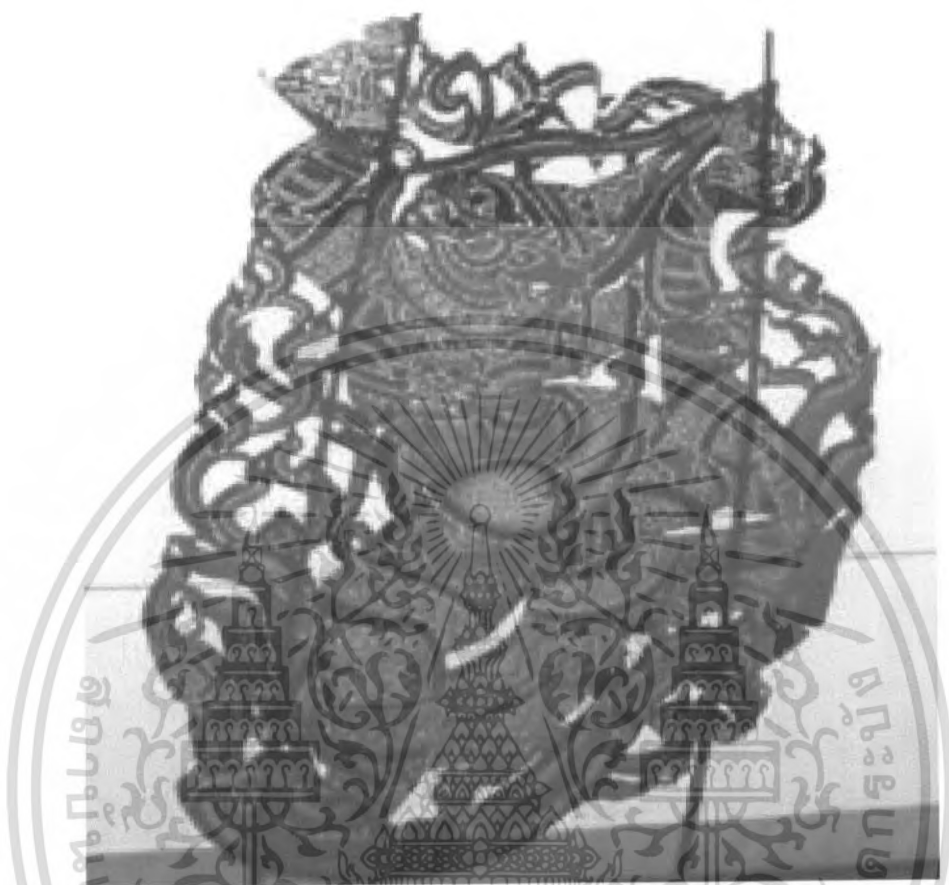
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 แสดง ศาลหลักเมือง

3.ศาลหลักเมือง ตั้งอยู่ที่ถนนหลักเมือง เดิมเป็นศาลไม้ต่อมาได้รับการปฏิสังขรณ์เป็นอาคารก่ออิฐ ลักษณะอาคารเป็นศาลเจ้าเงินตัวหลักเมืองเดิมอยู่หน้าศาลต่อมามีการสร้างเสาหลักเมืองใหม่ และสร้างมณฑปจตุรมุข ครอบเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีงานสมโภชในช่วง เทศกาลสงกรานต์

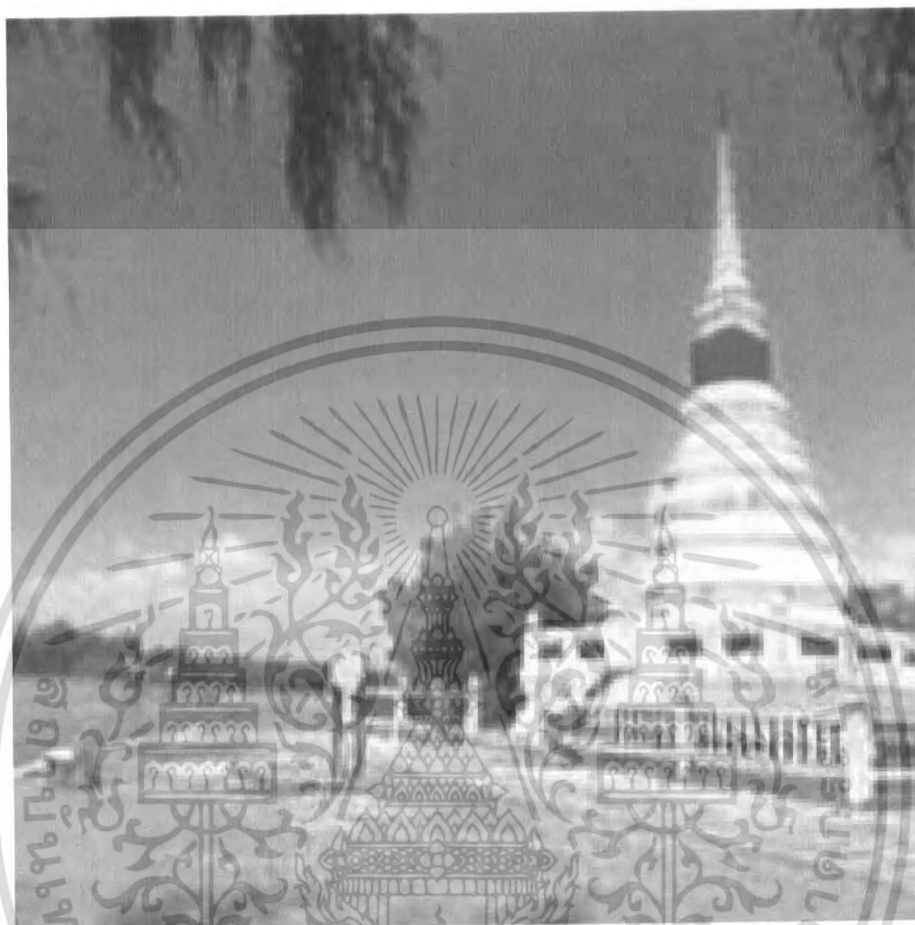
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 แสดง ผนังใหญ่วัดบ้านดอน

4. พิพิธภัณฑสถานใหญ่วัดบ้านดอน ตั้งอยู่ที่วัดบ้านดอน เป็นที่เก็บรักษาตัวผนังใหญ่ จำนวน 100 ตัว มีอายุมากกว่า 200 ปี ที่นำมาจาก จังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2431 เพื่อใช้แสดงในงานฉลองเมืองระยอง โดยมีนาย อำนาง มณีแสงกวีเมืองระยองเป็นผู้สืบทอดการดูแลและได้ถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชนที่มีความสนใจให้ฝึกฝน การเล่นหนังใหญ่อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 แสดง พระเจดีย์กลางน้ำ

5. พระเจดีย์กลางน้ำ ห่างจากตัวเมืองไปทางใต้ 2 กิโลเมตรใกล้ปากแม่น้ำระยององค์พระเจดีย์ตั้งอยู่บนเกาะ กลางแม่น้ำระยองไม่ปรากฏว่าใครเป็นผู้สร้างเจดีย์กลางน้ำนี้ใช้เป็นสัญลักษณ์ของชาวเรือว่าได้เดินทางมาถึงเมืองระยองแล้ว พอถึงวันเพ็ญเดือนสิบสองของทุกปีจะมีงานประเพณีห่มผ้าพระเจดีย์ แข่งเรือยาว และงานลอยกระทง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 แสดง สวนศรีเมือง

6.สวนศรีเมือง ชาวเมืองนิยม เรียกว่า "เกาะกลาง" ตั้งอยู่กลางเมืองด้านหลังด้านหลัง ศาลากลางจังหวัดมีเนื้อที่ประมาณ 70 ไร่ เคยเป็นแดนสำหรับ ประหารนักโทษ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของ สวนสาธารณะ และสวนสุขภาพสำหรับประชาชนด้านหน้าเป็นที่ตั้งของหอพระ-พุทธอังคีรสซึ่งเป็น อาคารทรงไทยหลังคาจตุรมุขอันเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง ของระยอง

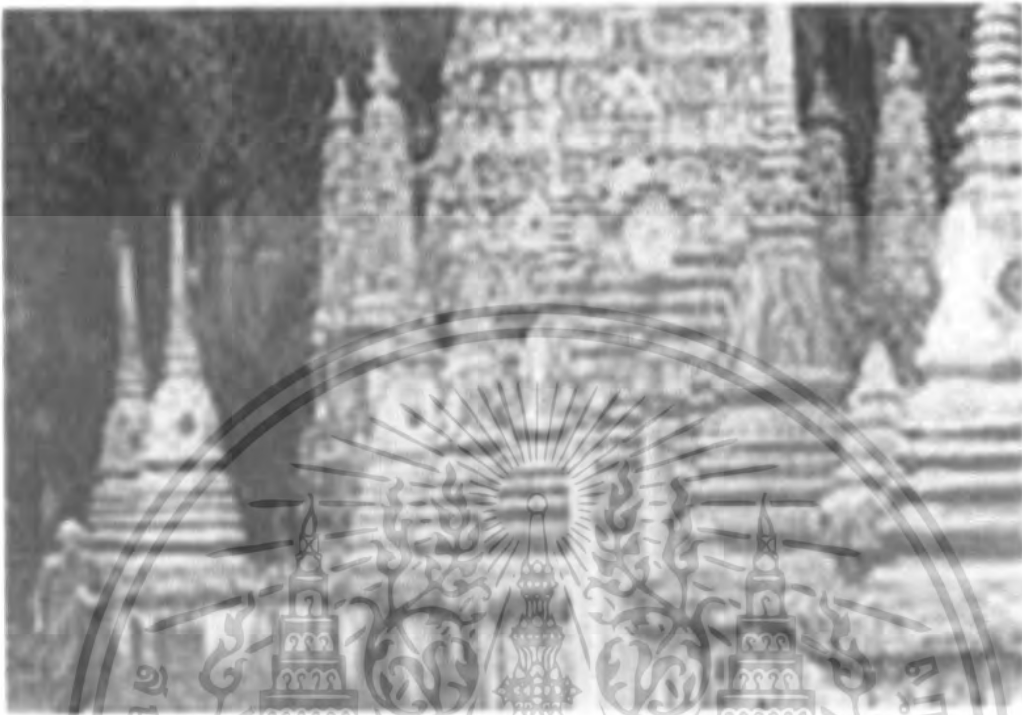
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 แสดงอนุสาวรีย์สุนทรภู่

7.อนุสาวรีย์สุนทรภู่ อยู่เลยแหลมแม่พิมพ์ตามทาง ไป อำเภอแก่งประมาณ 5 กิโลเมตร บนเส้นทาง แก่ง - แหลมแม่พิมพ์เป็นอนุสาวรีย์ที่สร้างเพื่อเป็นที่ระลึกถึงสุนทรภู่กวีเอกในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อนุสาวรีย์นี้เปิดเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2513 บริเวณอนุสาวรีย์มีรูปปั้นของตัวละครเอกในเรื่องพระอภัยมณีจัดแสดงไว้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 แสดงวัดสุวนารัตนธรรมาราม

8. วัดสุวนารัตนธรรมาราม ตรงกิโลเมตรที่ 265 ถนน สุขุมวิท ปากทางเข้าอำเภอแกลง แยกซ้ายเข้าไปประมาณ 1 กิโลเมตร สร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. 2488 องค์พระประธานจำลองมาจากพระพุทธชินราช วัดมหาธาตุ พิษณุโลก บริเวณมุมโบสถ์ทั้ง 4 ได้จำลองเอาพระพุทธเจดีย์ที่สำคัญ ของแต่ละภาคไว้ คือ พระปฐมเจดีย์ พระธาตุพนม พระเจดีย์พุทธคยาจำลอง และพระบรมธาตุไชยา

2.3.3.3 ศาสนพิธี

ศาสนาพิธี คือ พิธีกรรมทางศาสนา ได้แก่ พิธีกรรมอันเนื่องด้วยความเชื่อทางศาสนาหรือปรัชญาของศาสนาที่แสดงออก ความเชื่อของชาวจังหวัดระยองเกี่ยวกับศาสนาพิธีคือ พิธีทำบุญสง เชื่อว่า เมื่อกระทำแล้วจะเกิดความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งจะพบเห็นได้ในเขตอำเภอเมืองระยอง และอำเภอบ้านค่าย เช่น ตำบลบ้านแลง ตำบลนาขวัญ ตำบลบ้านเก่าค่าย

2.3.3.5 การนับถือศาสนา

ประชาชนในจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธรองมา ก็คือ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ตามลำดับ มีรายละเอียดตามตารางแสดงที่ 2.3 ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงวัด ที่พักสงฆ์ มัสยิด พระภิกษุ สามเณร แยกรายอำเภอ

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	วัด	จำนวน				
		ที่พักสงฆ์	โบสถ์คริสต์	มัสยิด	พระภิกษุ	สามเณร
เมืองระยอง	57	3	3	6	556	189
แกลง	76	7	-	-	958	92
บ้านค่าย	38	4	-	1	457	44
ปลวกแดง	22	2	-	-	157	15
บ้านฉาง	13	2	2	-	198	107
วังจันทร์	15	2	-	1	102	4
กิ่งอ.เขาชะเมา	14	8	-	-	168	6
กิ่งอ.นิคมพัฒนา	15	1	-	-	147	4
รวม	250	38	5	8	2,743	461

2.3.3.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี

จังหวัดระยองมีขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ของจังหวัด นอกจากนี้จะมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีประเพณีที่สำคัญซึ่งถือปฏิบัติกันโดยทั่วไป สามารถสรุปประเพณีที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. ประเพณีสงกรานต์
2. ประเพณีการทำบุญวันไหลท้ายสงกรานต์
3. ประเพณีชนทรายเข้าวัด
4. ประเพณีทำบุญส่งสงกรานต์
5. ประเพณีตักบาตรเทโว
6. ประเพณีการแข่งขันเรือยาวที่ปากน้ำประแสร์
7. ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
8. ประเพณีลงแขก
9. ประเพณีแห่นางแมว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ประเพณีปักเจลว
11. ประเพณีการทำขวัญข้าว
12. ประเพณีลอยกระทง
13. ประเพณีแห่เทียนพรรษา
14. ประเพณีวันสารท
15. ประเพณีเทศมหาชาติ
16. ประเพณีวิ่งควายที่ปลวกแดง
17. ประเพณีทอดกฐิน
18. ประเพณีการสวดหน้าศพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนเมืองและพื้นที่ศึกษา

3.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในชุมชนเมือง

ภาพที่ 3.1 แผนที่แสดงตำบลเพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1 ด้านกายภาพ

3.1.1.1 ที่ตั้ง

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ ได้รับประกาศจัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่ง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2539 อาคารที่ตั้งอยู่บริเวณถนนสายซากไม้ กลางตง หมู่ที่ 1 บ้านโนไร่ ตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองระยอง ประมาณ 15 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 13.28 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,300 ไร่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินเขาสลับที่ราบสูง ลาดลงสู่ชายฝั่งทะเล และมีพื้นที่บางส่วนเป็นเกาะโดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อเขตตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
ทิศใต้	ติดทะเลฝั่งอ่าวไทยรวมหมู่เกาะเสม็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อเขตตำบลกกก อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อเขตตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

3.1.2 ด้านสังคม

3.1.2.1 ด้านประชากร

ประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลเพ มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,441 คน แยกเป็นหมู่บ้านตามความรับผิดชอบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลจำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			ครัวเรือน	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านโนไร่	93	112	205	52	ความหนาแน่นเฉลี่ย 101 คนต่อตารางกิโลเมตร
4	บ้านเกาะเสม็ด	153	530	1,043	564	
6	บ้านต้นลำควน	62	58	120	33	
7	บ้านตะกาทอง	36	37	73	20	
รวม		704	737	1,441	669	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.2 การเมือง การบริหาร

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งตามเขตการปกครองได้ดังตารางแสดง

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลหมู่บ้านในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพ

หมู่ ที่	หมู่บ้าน	กำนันผู้ใหญ่บ้าน	สมาชิกสภา อบต.	ตำแหน่งปัจจุบัน
1	บ้านโนไร่ (พื้นที่บางส่วนอยู่ใน เขตเทศบาลตำบล เพ)	นายวิโรจน์ ชล สวัสดิ์	นายทวี ชลศิริ นายสมศักดิ์ เวชท่ามา	ประธานสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.
4	บ้านเกาะเสม็ด	นายจเร สังข์สุวรรณ	นายอดิศร สุขกระจ่าง นายเกรียงศักดิ์ งาม สุวรรณ	สมาชิกสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.
6	หมู่บ้านต้นลำตวน (พื้นที่บางส่วนอยู่ใน เขตเทศบาลตำบล เพ)	นายนพรัตน์ เทียม สวัสดิ์	นายประยุทธ บันเทิง เสนาะ นายต่อศักดิ์ เทียม สวัสดิ์	รองประธานสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.
7	หมู่บ้านลำภาทอง (พื้นที่บางส่วนอยู่ใน เขตเทศบาลตำบล เพ)	นายสมบุญ แสง เมฆ	นายเส็ง ฤทธิรักษา นายเสริญ จันทร์พิทักษ์	สมาชิกสภา อบต. สมาชิกสภา อบต.

3.1.2.3 สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

- 1) การคมนาคม มีถนนคอนกรีตเสริมเหล็กจำนวนทั้งสิ้น 6 สายและถนนลูกรัง
อีกจำนวน 7 สาย
- 2) การโทรคมนาคม มีที่ทำกาโทรประณียบโทรเลขจำนวน1แห่งและตู้โทรศัพท์
สาธารณะ 5 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) การไฟฟ้า มีจำนวนหมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึง 4 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 1,4,6 และ 7
- 4) แหล่งน้ำธรรมชาติ มีลำน้ำ, ลำห้วย 1 สาย และ บึง, หนอง 1 แห่ง
- 5) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เป็นอ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง บ่อน้ำตื้น 6 แห่ง บ่อโยก 1 แห่ง

และสระน้ำอีก 2 แห่ง

3.1.2.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) ทรัพยากรป่าไม้ มีป่าโปร่ง ประมาณ 4,095 ไร่ ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ที่เป็นภูเขา ได้แก่ บริเวณเขายายดา เขาตะเกาคว่า และอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด
- 2) ทรัพยากรทางทะเลหาดแม่รำพึง และชายหาดต่างๆ ของหมู่เกาะเสม็ด ได้แก่ หาดทรายแก้ว อ่าววงเดือน อ่าวพร้าว และอ่าวไผ่ เป็นต้น

3.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 3.2 แผนที่แสดงเกาะเสม็ด

3.2.1 ด้านกายภาพ

3.2.1 .1 ลักษณะภูมิประเทศ

เกาะเสม็ดเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของอุทยานแห่งชาติมีพื้นที่ประมาณ 9.ตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิโลเมตรมีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่ อยู่ห่างจากฝั่งบ้านเพ 6.5 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ ฎส.1 (อ่าวปะการัง) หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ ฎส.2 (แหลมลูกโยน) ฝั่งตะวันตกของเกาะเป็นหน้าผาสูงชัน และลาดชันลงสู่ฝั่งตะวันออกที่มีชายหาดเว้าแหว่งทำให้เกิดหาดที่สวยงามหลายแห่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านเหนือ และตะวันออกของเกาะ อาจเป็นเพราะที่เกาะเสม็ดนี้มีหาดทรายขาวปานแก้วอยู่ทั่วไป จึงได้รับการขนานนามในกวีนิพนธ์ของสุนทรภู่ว่า เกาะแก้วพิสดาร ดังที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่อง พระอภัยมณี และเหตุที่ชื่อว่าเกาะเสม็ดก็เพราะมีต้นเสม็ดขาวและเสม็ดแดงขึ้นอยู่มาก ชาวบ้านนำมาใช้ทำไม้ โดยใช้เปลือกเสม็ดชุบน้ำมันยางนำมาห่อด้วยกาบหมากมัดเป็นลำ ในอดีตใช้เป็นค้ำไฟใช้สองทางในเวลากลางวัน และใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับก่อไฟ อุทยานแห่งชาติได้จัดทางเดินศึกษาธรรมชาติเขาบ่อทอง อยู่ห่างจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (เกาะเสม็ด) ไปทางอ่าวไม้ ระยะทาง 2.5 กิโลเมตร ไว้ให้บริการ สถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ดมีอยู่มาก ประกอบด้วย อ่าวและหาดทรายสวยงามมากมาย เกาะเสม็ด ได้ชื่อว่าเป็นเพชรเม็ดงามของจังหวัดระยองเป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนอากาศชายทะเลที่มีธรรมชาติ งามยิ่ง ประกอบด้วย ทะเลที่เงียบสงบแสงแดดอบอุ่น หาดทราย ที่ขาวสะอาด ป่าไม้และ ภูเขาที่เป็น ธรรมชาติสร้างขึ้นอย่างกลมกลืน มีบรรยากาศเงียบสงบ เกาะเสม็ดหรือ เกาะแก้วพิสดาร ตั้งอยู่เขตตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อยู่ห่างจากชายฝั่งบ้านเพ ประมาณ 6.5 กิโลเมตร มีลักษณะเป็น เกาะสามเหลี่ยม ส่วนฐานของเกาะอยู่ทางทิศเหนือ ซึ่งหันหน้าเข้าสู่ฝั่งเพ มีภูเขาสลับซับซ้อน 2-3 ลูกมีที่ราบซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านเรือน ของชาวบ้านอยู่ ตาม ริมชายหาดอยู่ในบริเวณปลายแหลมหน้า ด้านใต้มีเกาะเล็ก ๆ อยู่ใกล้กัน ๓ เกาะ คือ เกาะจันทร์ เกาะสันถลาม และเกาะหินขาว ซึ่งเป็นเกาะที่ไม่มีพืชพันธุ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นอาศัยและวางไข่ของนกนางนวล การเดินทางจากบ้านเพไป เกาะเสม็ดมีเรือโดยสารหลายขนาด บรรจุคนได้ ตั้งแต่ 10 - 100 คน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 25 นาที เกาะเสม็ดจัดอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จัดเป็นอุทยานแห่งชาติประเภทชายฝั่งผสมหมู่เกาะในทะเล ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลของอ่าวไทยฝั่งตะวันออก พื้นน้ำทะเลประมาณ 123 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 94 ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพภูมิประเทศประกอบด้วยภูเขาคินแกรนิต บริเวณเขาเปล็ด และเขาแหลมหญ้า มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 108 เมตร หาดทรายและห้วงน้ำทะเลตื้นเป็นแนวยาวบริเวณที่เรียกว่า หาดแม่รำพึง มีความยาวประมาณ 12 กิโลเมตร ภูมิประเทศของเกาะเสม็ดประกอบด้วยภูเขาและเนินเขาเตี้ยๆ เช่น เขากระโจม เขาพลอยแหวน และเขาพระเจดีย์ ด้านทิศตะวันตกของเกาะมีความลาดชันมาก ส่วนด้านทิศตะวันออกมีความลาดชันน้อย และมีหาดทรายยาวต่อเนื่องตลอดแนวด้านทิศตะวันออก ด้านทิศเหนือมี

ความกว้างมากที่สุดประมาณ 2,500 เมตร มีความยาวถึงท้ายเกาะประมาณ 6,500 เมตร ทางตอนกลางของเกาะจะเป็นเนินเขาไม่สูงมากนัก มีที่ราบซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านเรือนของราษฎรอยู่ตามริมฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก บริเวณปลายแหลมด้านทิศใต้มีเกาะเล็กๆ อยู่ใกล้อีก 3 เกาะ คือ เกาะจันทร์ เกาะสันฉลาม และหินขาว นอกจากนี้ยังมีเกาะในทะเลใกล้ชายฝั่งรวม 8 เกาะ ได้แก่ เกาะปลายตีน เกาะเกล็ดฉลาม เกาะมะขาม เกาะกรวย เกาะฎีกี เกาะท้ายค้างคาว เกาะทะเล และเกาะขี้เกลือ

3.2.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด มีฝนตกโดยเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 1,500 มิลลิเมตร ช่วงมรสุมอยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน จะมีคลื่นลมแรงมาก ออกทะเลไปเที่ยวเกาะต่างๆ ไม่ได้เป็นบางครั้ง เฉลี่ยแล้วในรอบ 1 เดือน จะมีคลื่นลมแรงประมาณ 15 วัน และระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม ในบางวันอาจจะมีลมมรสุมและฝนตกหนักออกทะเลไม่ได้เช่นกัน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 29 องศาเซลเซียส อากาศร้อนที่สุดอยู่ในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน และระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม เป็นช่วงที่มีอากาศเย็นที่สุด

3.2.1.3 สภาพอุทกวิทยาและแหล่งน้ำ

ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,597.2 มิลลิเมตร / ปี ปริมาณน้ำท่วมสูงสุดในรอบ 25 ปี มีค่า 0.960 ลบ.ม. / วินาที ปริมาณน้ำไหลลงอ่าว เท่ากับ 191,664 ลบ.ม. / ปี อัตราการระเหยของน้ำ เท่ากับ 92.14 มิลลิเมตร / เดือน

3.2.1.4 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำในพื้นที่

บนพื้นมีเกาะเสม็ดแหล่งน้ำจืดได้เป็น น้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน น้ำผิวดิน ไม่มีแหล่งที่มีลักษณะเป็นแม่น้ำลำคลอง โดยมีเพียงทางน้ำไหลจากเขาพลอยแหวนและเขาพระเจดีย์ลงสู่แอ่งและไหลลงสู่ทะเล โดยที่บนเกาะเสม็ดมีอ่างเก็บน้ำ ประกอบด้วย สระและอ่าง 2 แห่ง คือ สระอนินดาต เป็นสระน้ำขนาดใหญ่ในเขตชุมชนติดกับเขตสำนักงาน มีความจุประมาณ 20,000 ลบ.ม. แต่ในสภาพปัจจุบันมีสภาพตื้นเขินและชำรุดควรทำการขุดลอกใหม่เพื่อกักเก็บน้ำบนผิวดินในฤดูฝน และอ่างเก็บน้ำชลประทาน สร้างในปีพ.ศ. 2541 มีความจุ 150,000 ลบ.ม. แต่ในสภาพปัจจุบันอ่างเก็บน้ำชลประทานบนเกาะเสม็ดนี้ก็ยังมีสภาพชำรุดทรุดโทรมเช่นกันไม่สามารถกักเก็บน้ำได้เต็มความจุส่วนน้ำใต้ดิน บนเกาะเสม็ดจะพบน้ำตื้นที่ชาวบ้านขุดให้มีประมาณ 8 บ่อแต่ไม่พบน้ำบาดาล เพราะหากขุดลึกลงไปมากจะเป็นน้ำเค็ม

3.2.1.5 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัดระยองมีเนื้อที่ตาม พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติและ พ.ร.บ. กำหนดเขตอุทยานแห่งชาติจำนวน 821.99 ตารางกิโลเมตร จากข้อมูลล่าสุดพบว่าพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดระยองเหลือประมาณ 209 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 5.88 ของพื้นที่ จังหวัดมีป่าสงวนแห่งชาติ 8 แห่ง มีอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด และอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง มีสวนรุกชาติ 2 แห่ง คือ สวนรุกชาติเทพ และสวนรุกชาติหนองสนม มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขา อ่างฤๅไน โดยป่าส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นป่าดิบแล้ง นอกจากนี้ยังมีป่าชายเลน ป่าเบญจพรรณ และป่าละเมาะ จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี พบว่า ในจังหวัดระยองมีทรัพยากรแร่อยู่หลายชนิด โดยเฉพาะแร่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ แร่ทรายแก้ว แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิตเพื่อการก่อสร้าง แร่หินประดับชนิดหินแกรนิต แร่หินประดับชนิดหินไนส์ แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินไนส์ เพื่อการก่อสร้างแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่อการก่อสร้างแร่อุตสาหกรรม และแร่เศรษฐกิจอื่น ๆ ที่สำรวจพบ ได้แก่ แร่ดินขาว แร่เฟลด์สปาร์ แร่คดอร์ทซ์ แร่ทองคำ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีกลุ่มแร่ที่หายาก สละมตัวอยู่ตามชายฝั่งและในทะเล ได้แก่ แร่ดีบุก แร่โรมาไซต์ แร่เซอร์คอน แร่ซีโนไทม์ แร่ลูโคซีน แร่ซิลิไมท์ แร่รูโทล์ แร่โคลัมไบท์ และแร่แทนทาไลท์

3.2.1.6 ด้านคุณภาพน้ำทะเล

คุณภาพน้ำทะเลโดยทั่วไปบริเวณเกาะเสม็ดและหาดแม่รำพึงอยู่ในภาวะที่ดีเหมาะสมต่อการว่ายน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้งมีความใสเหมาะกับการดำน้ำดูปะการังน้ำตื้น แต่เนื่องจากพื้นที่ยังอยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรมมาตาทุต ซึ่งถ้าขาดการจัดการที่ดีมีการปล่อยของเสียออกมามากก็มีแนวโน้มในการส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำทะเลในอนาคตได้ ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำชายฝั่งทะเลจากรายงานสภาพการณ์คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง และการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - เกาะเสม็ด (กรมอุทยาน 2548) ดังต่อไปนี้

(1)บริเวณเกาะเสม็ด บริเวณอ่าววงเดือน อ่าวปะการัง อ่าวพร้าว และจุดดำ

น้ำต่าง ๆ พบว่าน้ำยังอยู่ในระดับไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับ (Below Carrying Capacity) ส่วนบริเวณหาดทรายแก้วและท่าเรือหน้าด่านพบปัญหาคราบน้ำมันลอยอยู่บ้าง และคุณภาพน้ำทะเลอยู่ในระดับใกล้ขีดความสามารถในการรองรับแล้ว -บริเวณท่าเรือประมง (ตลาดบ้านเพ) มีคุณภาพน้ำค่อนข้างต่ำกว่าในบริเวณอื่น มีการปนเปื้อนแบคทีเรีย และมีค่าปริมาณสารอาหารประเภทไนเตรท -

ไนโตรเจน และฟอสเฟต - ฟอสฟอรัสค่อนข้างสูงกว่าในบริเวณอื่น คาดว่าอาจมีสาเหตุมาจากมีการระบายน้ำทิ้งจากกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชนลงสู่แหล่งน้ำ

(2)บริเวณสวนรุกขชาติ (พื้นที่สวนสน) มีการปนเปื้อนของน้ำทิ้งในระดับหนึ่งเนื่องจากมีร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทำให้พื้นที่ในบริเวณนี้มีการปนเปื้อนสูงกว่าปกติ แต่คุณภาพน้ำในบริเวณนี้จัดอยู่ในประเภทที่ 3 คือมีการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติอื่น ๆ เช่น แหล่งแพร์พันธ์ แหล่งอนุบาลตัวอ่อน

3.2.1.7 ด้านสภาพทรัพยากรชายฝั่ง

จากผลการศึกษาสถานภาพและปัญหาของแนวปะการังโดยรอบเกาะเสม็ด โดยภาคีวิชาการศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา (2547) พบว่าแนวปะการังสามารถพบได้รอบเกาะเสม็ดทั้งด้านฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก รวมถึงเกาะเชื่อมโยงซึ่งพบว่ามีแนวปะการังอยู่โดยรอบเช่นกัน ความกว้างของแนวปะการังอยู่ระหว่าง 50 – 80 เมตร และสิ้นสุดที่ระดับความลึกประมาณ 2 – 6 เมตร สภาพปะการังบริเวณโซนพื้นราบอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมมาก

3.2.1.8 ด้านทรัพยากรป่าไม้และพรรณพืช

ลักษณะการกระจายตัวของพันธุ์พืชบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด จะแปรผันไปตามลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งสามารถจำแนกสังคมพืชได้ดังนี้ (กรมป่าไม้ 2546)

(1) ป่าดงดิบแล้งป่าดิบแล้ง(Dry evergreen forest) เป็นสังคมพืชที่พบส่วนใหญ่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด จะกระจายอยู่ทั่วไปทั้งบนฝั่ง/แผ่นดินบนเกาะ บนฝั่งจะพบมากบริเวณเขาแหลมหญ้าและเขาเปิด บนเกาะพบกระจายอยู่ทั่วไป สภาพป่าค่อนข้างโปร่ง ไม่พบไม้ขนาดใหญ่เนื่องจากมีการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อนำพื้นที่มาใช้ในการเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ มะนาวป่า นกนอน พลองใบใหญ่ เซลิ่ง โมกมัน ประดู่เลือด ตะแบกเปลือกบาง และกาสามปีก แสนคำ มะรุม มะเฒ่า มะหาด หว้า ก่ออก เข็มป่า เต่าร้าง ไม้ และเถียงม้ายลาย เป็นต้น

(2) ป่าชายหาด (Beach Forest) เป็นป่าที่ปกคลุมอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลที่ดินเป็นดินทรายน้ำทะเลท่วมไม่ถึงหรือบริเวณที่เป็นหินชายหาดฝั่งทะเล จากการสำรวจสังคมพืชบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด ไม่พบป่าชายหาดที่สมบูรณ์ พบพันธุ์ไม้ป่าชายหาดจำนวนน้อยชนิด เนื่องจากอิทธิพลไอเค็มที่พัดเข้ามาจากทะเล ประกอบกับพื้นที่ชายฝั่งถูกบุกรุกทำลาย พันธุ์ไม้ที่พบโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นพุ่ม ลำต้นคดงอและแตกกิ่งก้านมาก กิ่งสั้นใบหนาแข็งพันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ โปทะเล ช่อย ตะบัน และหูกวางในส่วน of ทรัพยากรได้ทะเลจะพบแนวปะการังในบริเวณรอบ

เกาะเสม็ด บริเวณหมู่เกาะกุฎี และบริเวณเกาะทะลุ แนวปะการังที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงอยู่ในบริเวณ หินคันนา หินอ่าวไผ่ อ่าวเจ๊ก อ่าวกิวหน้าใน เกาะจันทร์ เกาะปลายดิน เกาะกุฎี และเกาะทะลุ ความ หลากหลายของสัตว์ทะเลที่พบได้แก่ ปะการังโต๊ะ ปะการังพุ่มไม้ ปะการังโขด ปะการังสมอง ปะการัง เห็ด ปะการังอ่อน ปะการังถ้วยส้ม ฟองน้ำครก เม่นหนามดำ ปลิงทะเล เต่าตนุ ดอกไม้ทะเล ปลาการ์ตูน ปลาดูเผือกลายแปดเส้น ปลาโนรีครีบยาว ปลาสินสมุทรหลายน้ำเงิน ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลาอม ไข่ ปลากล้วยฟ้าหลังเหลือง ปลากะรัง ปลาสีกุน ปลาโมง ปลาบู ปลากระทัก ปลาเห็ดโคน หอย มือเสือ หอยนมสาว หอยเม็ยเล็ก หอยเต้าปูน หอย ตลับ หอยหนาม ปูลม และปูไม้ ฯลฯ

ภาพที่ 3.3 แสดงพรรณพืชดิบแห้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.4 แสดงป่าชายหาด

3.2.1.9 ด้านทรัพยากรสัตว์ป่า

จากการศึกษาและการสำรวจความหลากหลายทรัพยากรสัตว์ป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด โดยกรมป่าไม้ พ.ศ. 2546 เฉพาะสัตว์บกที่มีกระดูกสันหลังพบว่าชนิดสัตว์ป่าแบ่งออกเป็น 4 จำพวก แหล่งอาศัยเป็นบริเวณชายหาดทางทิศตะวันออกของเขาแหลมหญ้า เป็นบริเวณชายหาดที่มีดินทรายตามเกาะต่าง ๆ บริเวณเชิงเขาชายทะเลทั่วไป รวมถึงท้องทะเลที่อยู่ในเขตอุทยานทั้งหมดรายละเอียดแสดงในตาราง

ตารางที่ 3.3 แสดงสัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด

ชนิดสัตว์	อันดับ	วงศ์	สกุล	ชนิด	ร้อยละ
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	6	6	7	7	4.86
นก	12	41	77	118	81.94
สัตว์เลื้อยคลาน	2	7	12	15	10.42
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	1	4	4	4	2.78
รวม	21	58	100	144	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1.10 ด้านทรัพยากรใต้ทะเล

ในส่วนของทรัพยากรใต้ทะเลจะพบแนวปะการังในบริเวณรอบเกาะเสม็ด บริเวณหมู่เกาะกฐี และบริเวณเกาะทะลุ แนวปะการังที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงอยู่ในบริเวณหินคันทา หินอ่าวไผ่ อ่าวเจ็ก อ่าวกิวหน้าใน เกาะจันทร์ เกาะปลายดิน เกาะกฐี และเกาะทะลุ ความหลากหลายของสัตว์ทะเลที่พบได้แก่ ปะการังโต๊ะ ปะการังฟุ่มไม้ ปะการังโขด ปะการังสมอง ปะการังเห็ด ปะการังอ่อน ปะการังถ้วยส้ม ฟองน้ำครก เม่นหนามดำ ปลิงทะเล เต่าตนุ ดอกไม้ทะเล ปลาการ์ตูน ปลามังกร ปลาผีเสื้อลายแปดเส้น ปลาโนรีครีบยาว ปลาสินสมุทรหลายน้ำเงิน ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลาอมไข่ ปลากล้วยฟ้าหลังเหลือง ปลากระริง ปลาสีกุน ปลาโง้ง ปลาปู ปลากระดัก ปลาเห็ดโคน หอยมือเสือ ฯลฯ

3.2.2 ด้านสังคม

3.2.2.1 องค์การภาครัฐ

องค์การภาครัฐที่มีบทบาทในพื้นที่มาก คือ อบต. เพ และเทศบาลตำบลเพ โดยความเกี่ยวเนื่องขององค์กรเหล่านี้กับพื้นที่เป็นดังนี้

(1) เทศบาลตำบล หมู่บ้านเกาะเสม็ด หมู่ 4 มิได้ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเพโดยตรง แต่วิถีการดำรงชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ-สังคมก็มีความเกี่ยวพันกันโดยธรรมชาติ ทั้งทางด้านธุรกิจการค้า การคมนาคม ที่พักอาศัย การธนาคาร ความเชื่อมโยงระหว่างตัวแทนเทศบาลตำบลเพในการจัดทำแผนแม่บทฯ ของเกาะเสม็ด จึงเป็นสิ่งจำเป็น

(2) องค์การบริหารส่วนตำบลเพ (อบต. เพ)

อบต. เพ เป็นส่วนราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งหมู่ 4 บ้านเกาะเสม็ดเป็นหมู่บ้านหนึ่งในจำนวนหมู่บ้านของ อบต. เพ ซึ่งกฎหมายที่รองรับ ได้แก่ พรบ. สถาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 ตามกฎหมายฉบับนี้ หมู่บ้านเกาะเสม็ดจะมีสมาชิกสภา อบต. 2 คน

3.2.2.2 ข้อมูลด้านประชากร

พื้นที่โครงการครอบคลุมเขตการปกครองของ 3 หน่วยงาน ประกอบด้วยอบต.เพ อบต. พะพง และเทศบาลตำบลบ้านเพ โดยจากข้อมูลระหว่างปีพ.ศ. 2548 พบว่ามีอัตราการเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี โดยที่ในปีพ.ศ. 2545 ประชากรราษฎรในแต่ละเขตการปกครองเป็นดังนี้

อบต.เพ	1,547 คน
อบต. พะพง	17,164 คน
เทศบาลตำบลบ้านเพ	15,791 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนประชากรบนเกาะเสม็ดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวพื้นที่พบว่ามีสถานประกอบการประเภทที่พัก รีสอร์ท บังกะโล และร้านอาหารอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสถานประกอบการเหล่านี้จะมีประชากรแฝงมาทำงาน โดยไม่มีการบันทึกข้อมูลไว้อย่างเป็นทางการจากข้อมูลประชากรแฝงตามแผนการพัฒนาจังหวัดระยองปีพ.ศ. 2548 พบว่ามีการค้าการณืประชากรแฝงบนเกาะเสม็ดไว้เท่ากับ 3,000 คน โดยสัดส่วนประชากรแฝงกับนักท่องเที่ยวพบว่ามีค่าประมาณร้อยละ 1.05

3.2.2.3 ด้านสังคมและองค์กร

ด้านสังคมและองค์กรของพื้นที่เกาะเสม็ดมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนแต่ปัจจุบันองค์กรต่างๆยังต้องการบริหารและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเช่น

(1) เรียนเกาะแก้วพิสดารสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียวของหมู่บ้านเกาะเสม็ดแห่งนี้ ทำหน้าที่ให้การศึกษแก่เด็กนักเรียนของบ้านเกาะเสม็ดมาเป็นเวลานานซึ่งรับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล(อ.1 - อ.3) จนถึงประถมศึกษา (ป.1 - ป.6) ในอนาคตทางโรงเรียนมีนโยบายที่จะขยายการให้บริการการศึกษาขึ้นไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยที่โรงเรียนแห่งนี้มีห้องประชุมในการประกอบกิจกรรมด้านสังคม จึงได้ให้ความร่วมมือต่อชุมชนให้ใช้สถานที่ รวมทั้งการจัดประชุมตามโครงการจัดทำแผนแม่บทของเกาะเสม็ดด้วย

ภาพที่ 3.5 แสดงโรงเรียนเกาะแก้วพิสดาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) สถานีอนามัยเกาะเสม็ดปัจจุบันเกาะเสม็ดมีสถานีอนามัยตั้งอยู่ 1 แห่ง และมีเจ้าหน้าที่ประจำ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 3 อัตรา โดยที่สถานีอนามัยมีห้องตรวจผู้ป่วยและห้องสำหรับปฐมพยาบาลจำนวน 2 เตียง รวมทั้งบ้านพักของเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ป่วยที่เกินขีดความสามารถของสถานีอนามัยจะจัดส่งไปที่โรงพยาบาลบนฝั่ง สถานีอนามัยเป็นแหล่งให้บริการทางด้านสาธารณสุข ทำหน้าที่ประสานเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน หรือ อสม. เจ้าหน้าที่ของสถานีอนามัยจึงมีความใกล้ชิดและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านเป็นอย่างดี

ภาพที่ 3.6 แสดงสถานีอนามัยแสดงสถานีอนามัยเกาะเสม็ด

(3) สถานีตำรวจภูธรย่อย ตำบลเพ สาขาเกาะเสม็ดบนเกาะเสม็ดมีสถานีตำรวจย่อย 2 สถานี ที่บริเวณหน้าด่านข้างสถานีอนามัยเกาะแก้วพิสดาร ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ประจำ 2 นาย ส่วนตำรวจท่องเที่ยวจะไม่มีป้อมหรือสถานีที่เกาะเสม็ดแต่จะใช้การลงพื้นที่เฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุด เพื่อตรวจเหตุด้วยตำรวจนอกเครื่องแบบที่ใส่มอเตอร์ไซด์ และเน้นเฉพาะกรณีของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยเฉพาะทำงานประสานกับสถานีตำรวจบ้าน รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารความสงบเรียบร้อย ความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลอดภัย การรักษากฎหมาย และการป้องกันอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจยังปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรทางบกและทางน้ำ

ภาพที่ 3.7 แสดงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(4) เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประจำเกาะเสม็ดหน่วยงานรับผิดชอบดูแลเกาะเสม็ดในสถานภาพที่พื้นที่ทั้งเกาะเป็นเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด การดูแลรักษาป้องกันการบุกรุกพื้นที่อุทยานเป็นเรื่องสำคัญ

(5) สำนักสงฆ์เกาะแก้วพิสดารและศาลเจ้าพ่อปู่ดำ สำนักสงฆ์เกาะแก้วพิสดารและศาลเจ้าพ่อปู่ดำเป็นสถาบันด้านการศึกษา และที่พึ่งทางด้านจิตใจของประชาชนบนเกาะเสม็ด ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้นำทางศาสนานี้จึงน่าที่จะได้รับการพิจารณาให้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการจัดทำแผนแม่บทฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.8 แสดงสำนักสงฆ์เกาะแก้วพิสดาร

ภาพที่ 3.9 แสดงสำนักสงฆ์เกาะแก้วพิสดาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.10 แสดงศาลเจ้าพ่อปู่ดำ

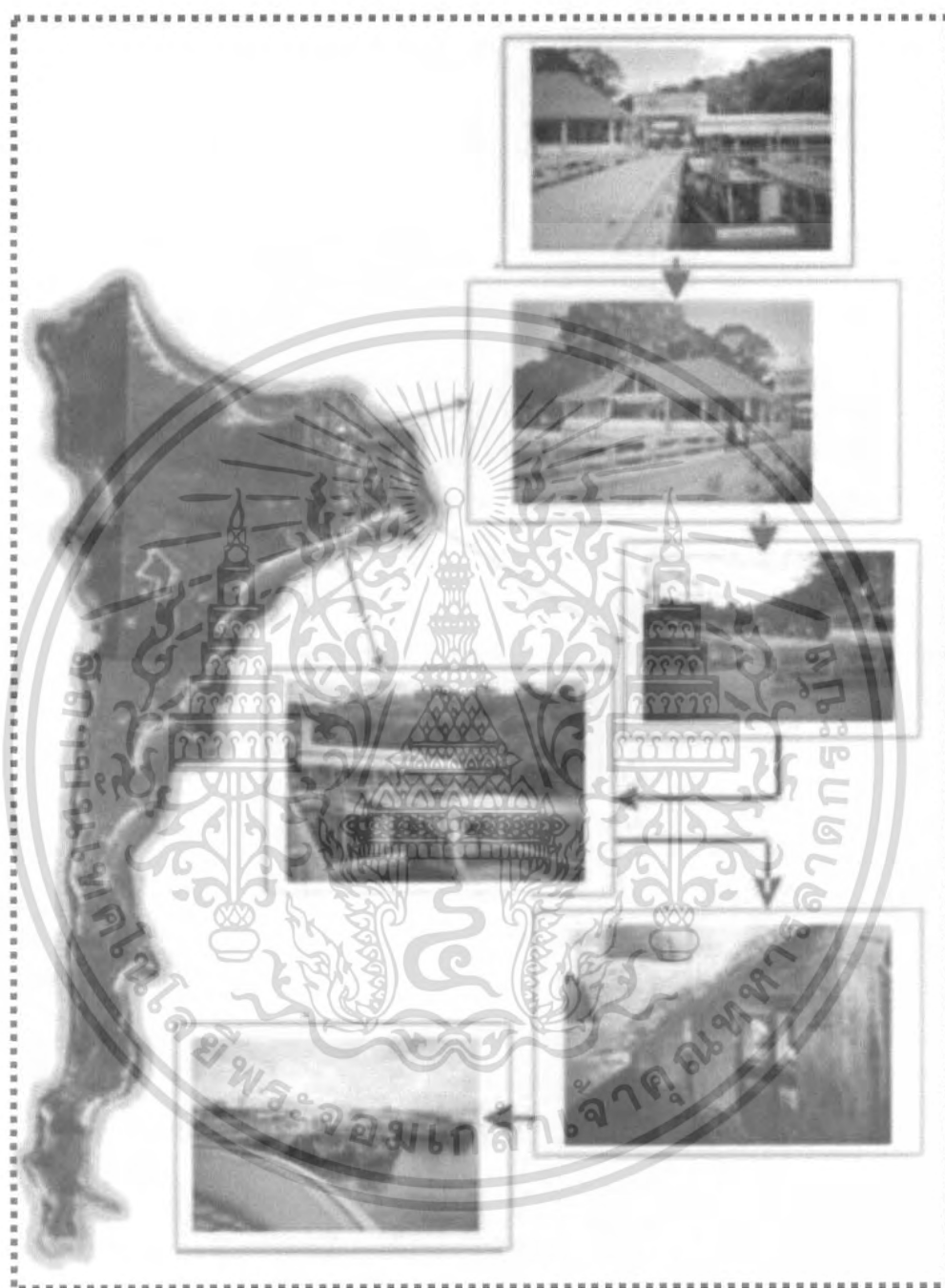
(6) สมาคมอนุรักษ์เกาะเสม็ดต้องพิจารณาภาคเอกชนนี้ได้มีการรวมตัวกันเป็นเวลานาน ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์ การจัดระเบียบชุมชน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะ การเพิ่มประสิทธิภาพการนวดแผนโบราณ มีผลงานเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป บทบาทของสมาคมฯต่อโครงการจัดทำแผนแม่บทฯ จึงสมควรเข้ามามีส่วนร่วมต่อไป

(7) กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มผู้ให้บริการด้านต่างๆ เกาะเสม็ดยังมีกลุ่มผู้ประกอบการและให้บริการที่หลากหลายต่อนักท่องเที่ยว ควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนของกลุ่มนี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดทำแผนแม่บทฯ

3.2.2.4.ด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

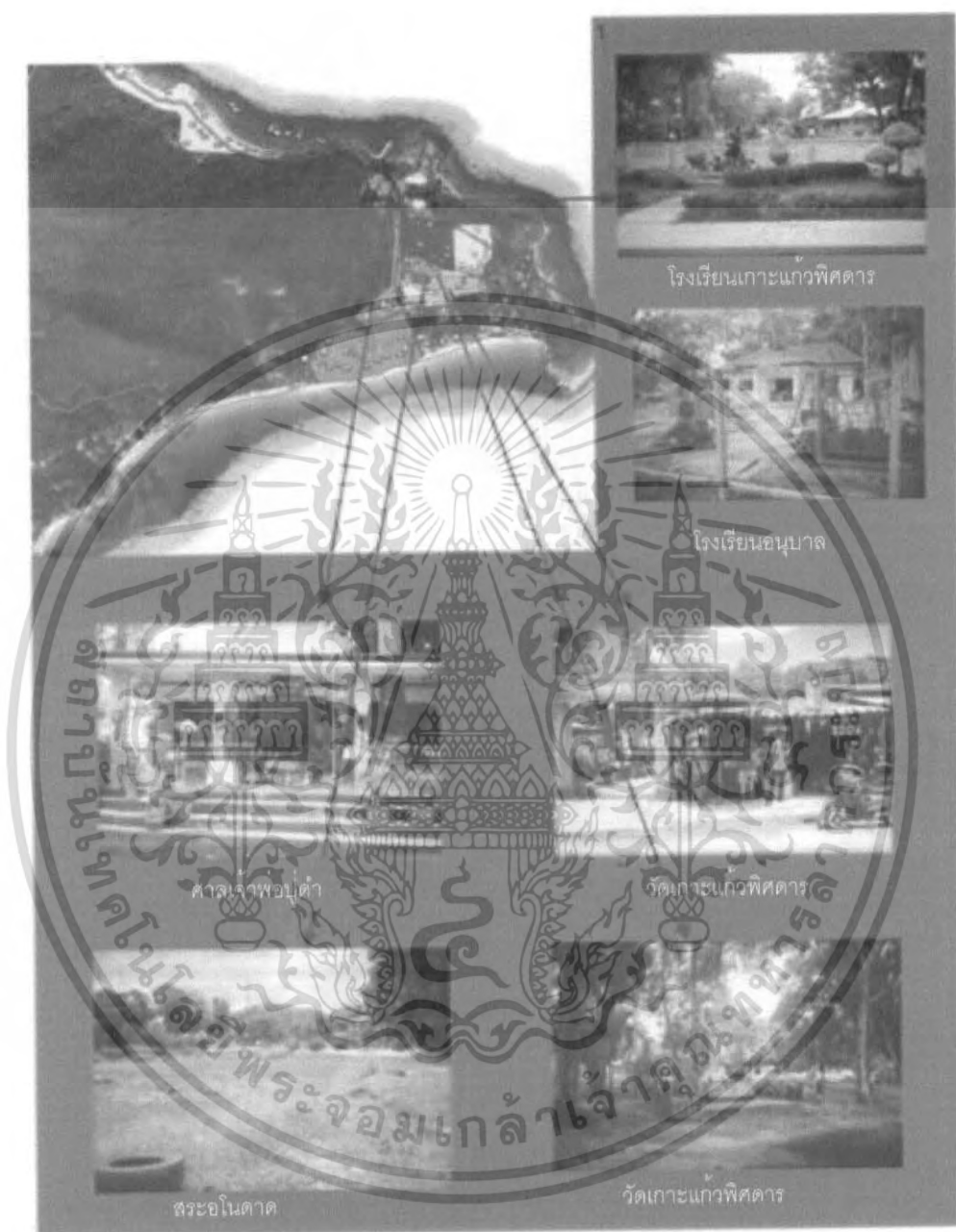
สาธารณูปโภค-สาธารณูปการในสภาพปัจจุบันของเกาะเสม็ดจากการศึกษาถึงแหล่งน้ำนั้นยังไม่เพียงพอต่อความต้องการตามการจํานกในพื้นที่ย่อยในแต่ละอ่าวเพราะปัจจุบันในเกาะเสม็ดไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ในปัจจุบันประชากรบนเกาะเสม็ดอาศัยแหล่งน้ำจืดจากฝั่งบ้านเพซึ่งบรรทุกโดยเรือเข้ามาเป็นน้ำอุปโภค-บริโภค หรือแม้แต่สาธารณูปโภคสาธารณูปการบนเกาะเสม็ดที่สำคัญก็ยังไม่เพียงพอและได้มาตรฐานขาดการบำรุงรักษาดูแล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

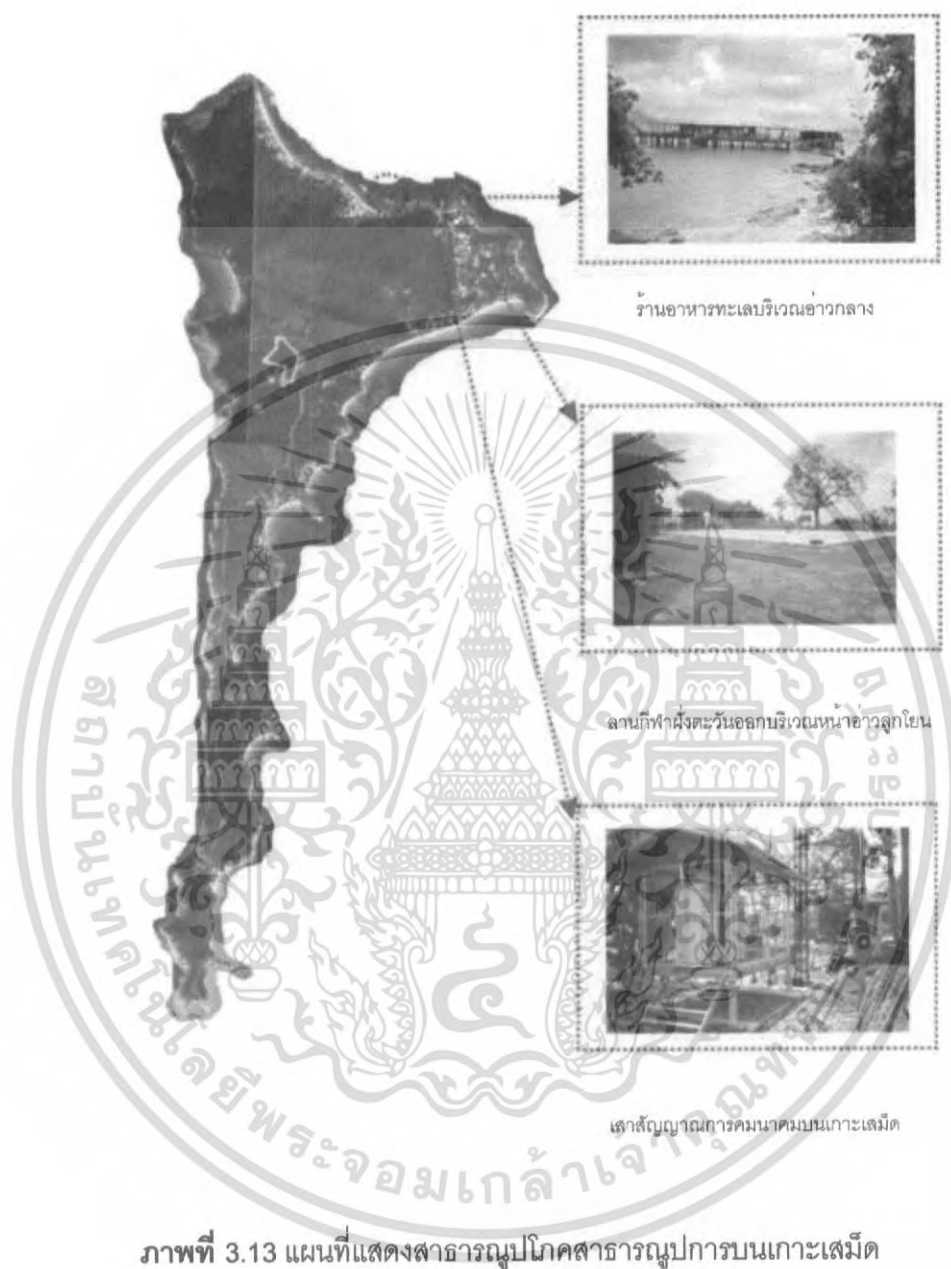
ภาพที่ 3.11 แผนที่แสดงบริเวณท่าเรือเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.12 แผนที่แสดงศาสนสถานและโรงเรียนบ้านเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

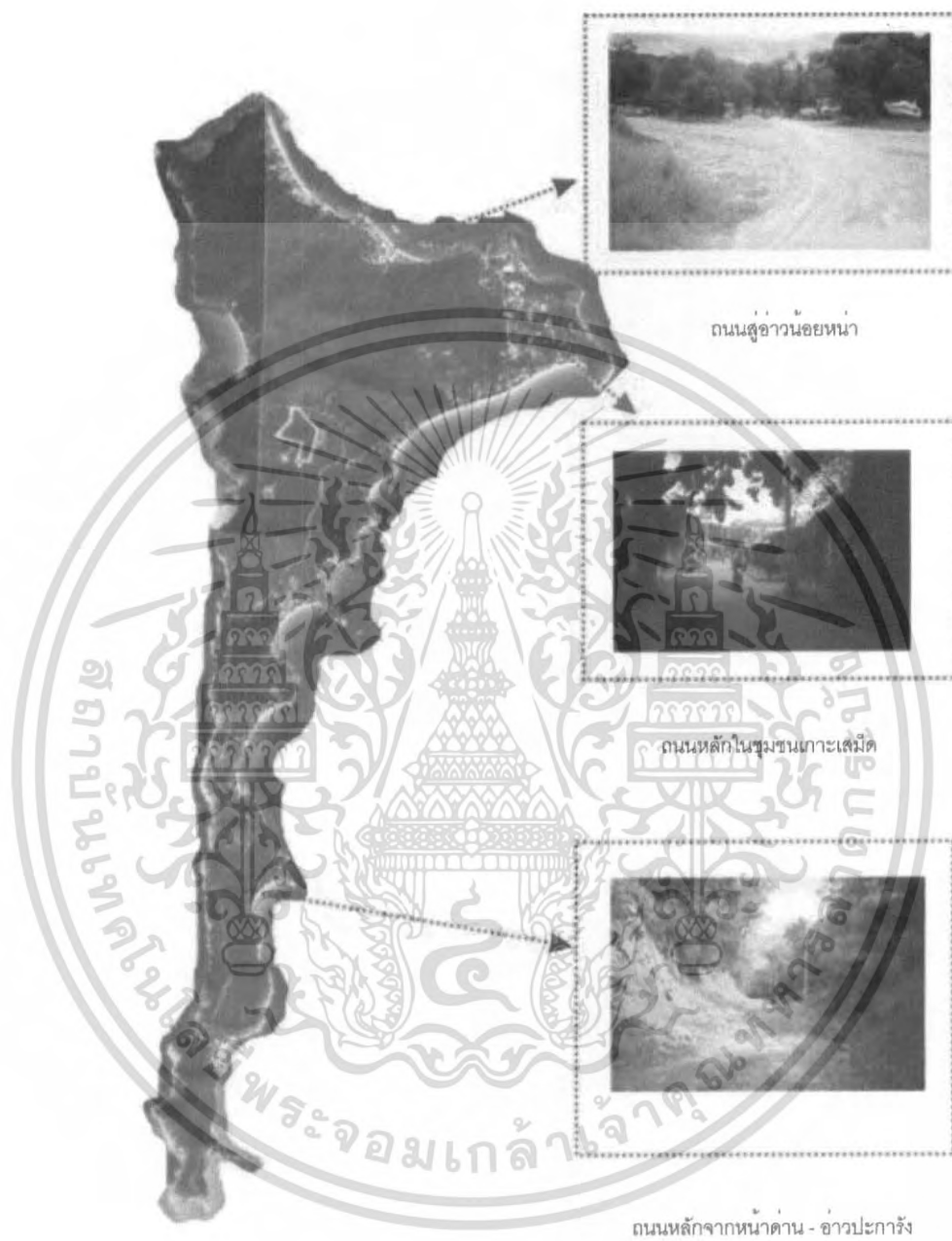

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.14 แผนที่แสดงสาธารณูปโภคสาธารณูปการบนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

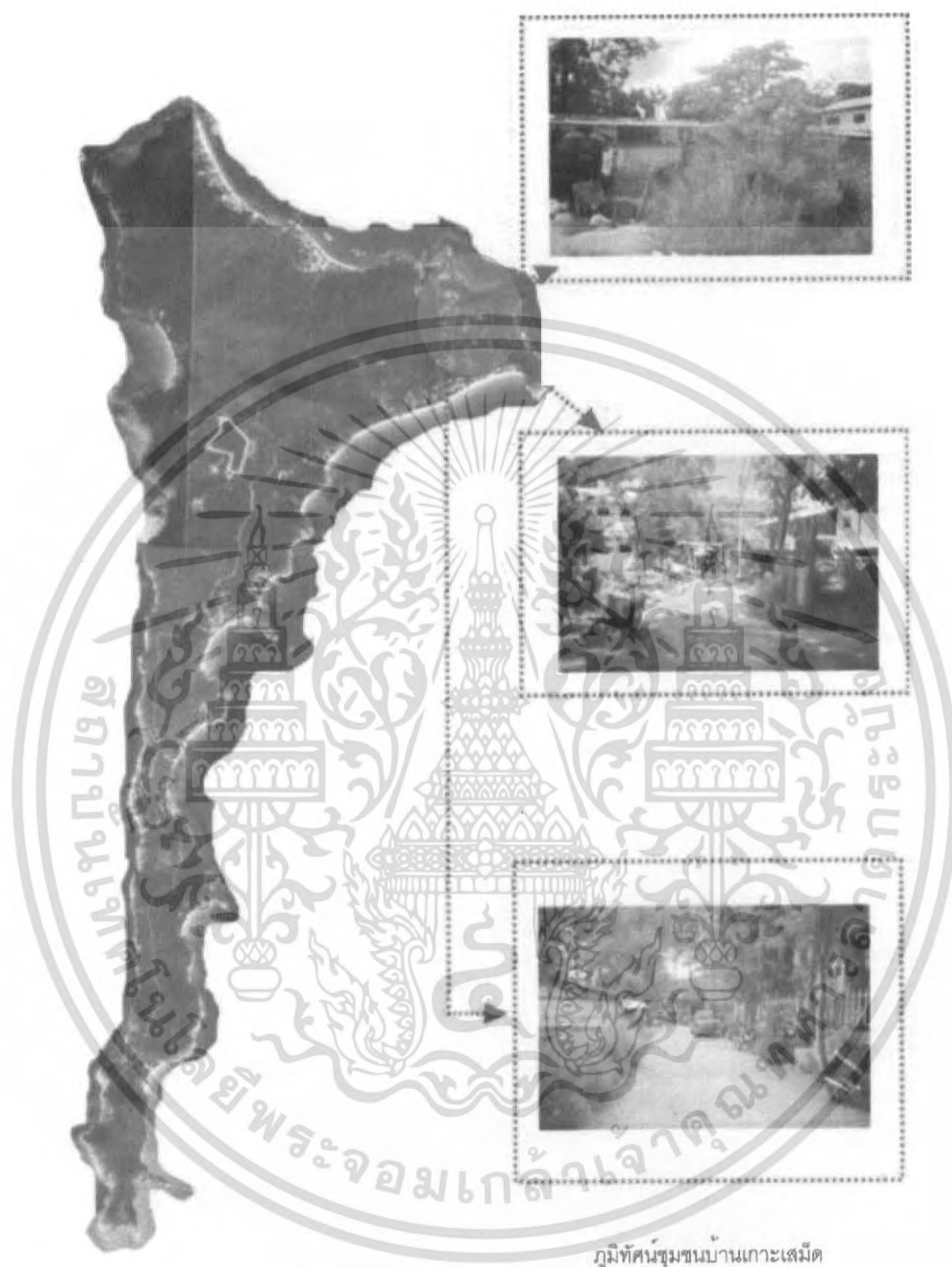
ภาพที่ 3.15 แผนที่แสดงเส้นทางสัญจรบนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.16 แผนที่แสดงภูมิตศนรีสอรรทบนเกาะเสม็ด

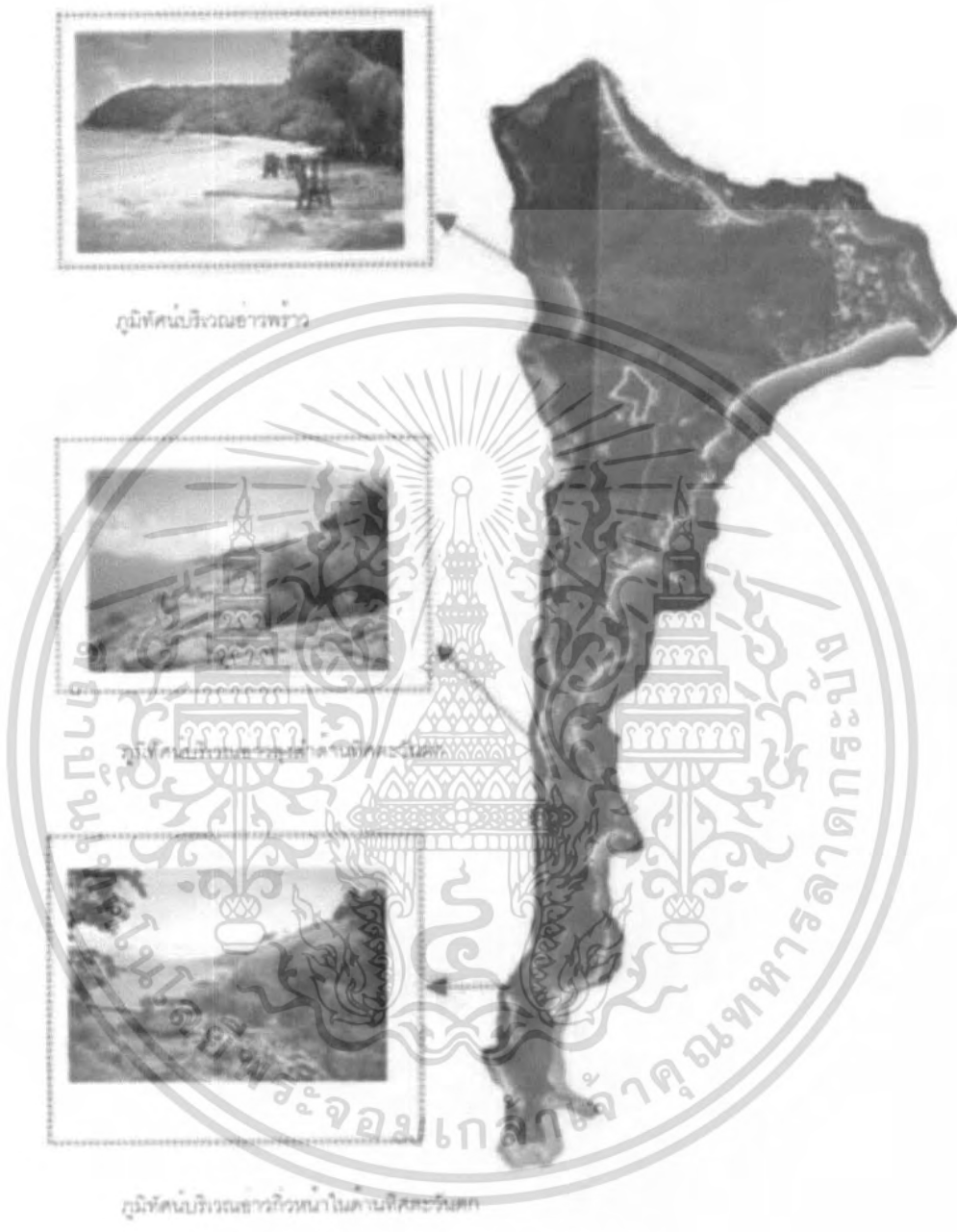
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิทัศน์ชุมชนบ้านเกาะเสม็ด

ภาพที่ 3.17 แผนที่แสดงภูมิทัศน์ชุมชนบนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.18 แผนที่แสดงภูมิทัศน์ธรรมชาติบนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

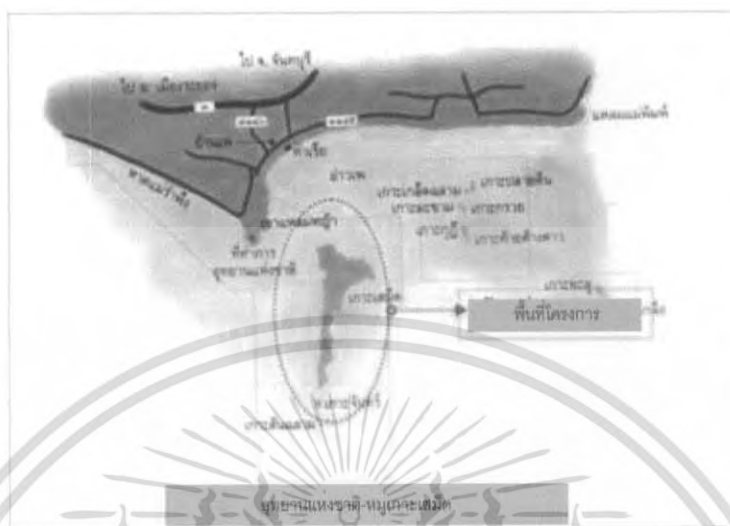
3.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

3.3.3.1 ด้านการท่องเที่ยว

จากข้อมูลสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปี 2547 พบว่า จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนในพื้นที่ที่เดินทางไปหมู่เกาะเสม็ด จำนวน 265,460 คน โดยในจำนวนนี้ เป็นนักท่องเที่ยว ร้อยละ 90.92 และเป็นนักท่องเที่ยว 9.08 และเมื่อคาดการณ์แนวโน้มการเติบโตของผู้เยี่ยมชมเยือนในอนาคต พบว่า ในอีก 20 ปีข้างหน้า คือปี 2569 จะมีผู้เยี่ยมชมเยือนจำนวน 526,646 คน เป็นนักท่องเที่ยว (พักค้าง) จำนวน 511,527 คน และเป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 51,119 คน การเดินทางไปยังเกาะเสม็ดฯ จะต้องลงเรือที่ท่าเรือบ้านเพ (บนฝั่ง) ซึ่งมีท่าเรือโดยสาร 3 แห่ง มีเรือโดยสารหลายขนาดบรรจุคนได้ ตั้งแต่ 10-100 คน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที ให้บริการตั้งแต่เวลา 06.00-17.00 น. สำหรับท่าเรือที่เกาะเสม็ดทั้ง 3 แห่ง (บนเกาะ) คือ ท่าเรือด้านหัวเกาะ ด้านอ่าววงเดือน (อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะ) และด้านอ่าวพร้าว (อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะ) นอกจากนี้ยังผู้ประกอบการบางรายที่อยู่บริเวณอ่าวที่มีขนาดเล็กนิยมใช้เรือเร็วส่วนตัวในการรับ-ส่งนักท่องเที่ยวจากบ้านเพ ไปยังรีสอร์ทของตนเอง

ภาพที่ 3.19 แผนที่แสดงการเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.20 แผนที่แสดงอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด

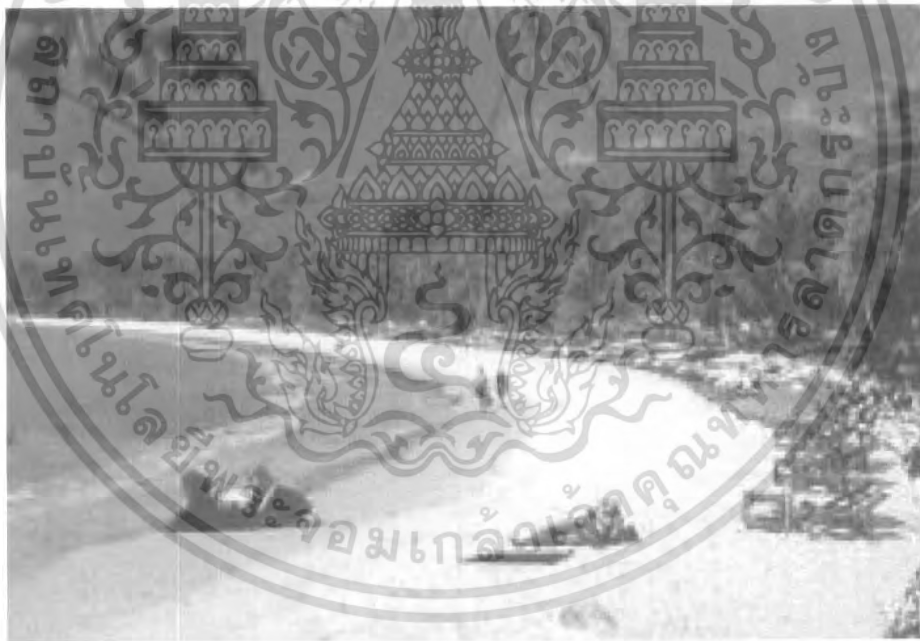

ภาพที่ 3.21 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.3.2 ด้านสถานที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ดทางด้านแหลมทับทิมมีหาดหินขนาดใหญ่สลับซับซ้อนเหมาะสำหรับนั่งชมธรรมชาติของท้องทะเลยามเย็นไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นหาดทรายที่สวยงามที่สุดของเกาะนั่นคือหาดทรายแก้วนักท่องเที่ยวทั้งหลายมุ่งหน้ามาชมและเล่นน้ำทะเลเพราะเป็นหาดที่มทรายขาวสะอาดละเอียดมาก ขนาดของหาดกว้างประมาณ 25 – 30 เมตร ยาวประมาณ 780 เมตร ส่วนทางด้านตะวันออกของเกาะ เป็นอ่าวขอมมีหาดทรายขาวสะอาดยาวประมาณ 200 เมตร มีต้นมะพร้าวเป็นทิวแถวให้ร่มเงาเย็นสบาย ทำให้บรรยากาศร่มรื่นเงียบสงบทางด้านตะวันตกของเกาะ เป็นเพียงหาดเดียวที่อยู่ในอ่าวพร้าวมีความยาวประมาณ 200 เมตร มีความงามพอสมควร หาดทรายอื่น ๆ บนเกาะหาดเทียน หาดทราย และหาดกิวหน้าอกเสม็ด ได้แก่ หาดหินโค้ง หาดคลองไผ่หาดพุทรา หาดนวล

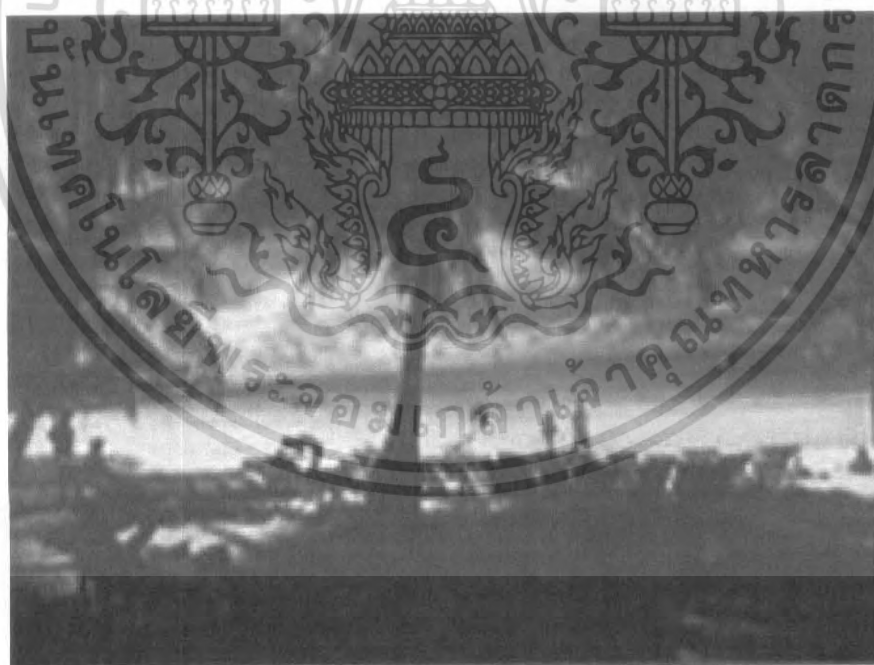

ภาพที่ 3.22 หาดทรายแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.23 อ่าวช่อ

ภาพที่ 3.24 อ่าวพร้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์สภาพทั่วไปและบทบาทของพื้นที่

4.1 การวิเคราะห์แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้อง

4.1.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ.2547 – 2551 สรุปได้ ดังนี้

เป้าประสงค์ : การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลักที่เติบโตอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งที่สามารถกระจายรายได้และโอกาสการพัฒนาแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง

วิสัยทัศน์ : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย

เป้าหมาย : ในปี 2551 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคน หรือมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 700,000 ล้านบาทโดยมีประเด็นยุทธศาสตร์หลักในการจัดการการท่องเที่ยวดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นยุทธศาสตร์การจัดการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวโดยเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ
- (2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ
- (3) เพื่อดำเนินการตลาดเชิงรุกที่เกิดผลได้ในระยะเวลารวดเร็วผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด (Marketing Share) ในภูมิภาคเอเชีย มากกว่าร้อยละ 10 ในสิ้นปี 2551 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันตลาดเชิงรุก

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น Gateway ในภูมิภาคเอเชีย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบสารสนเทศ

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 9 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 11 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 12 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 13 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 14 ส่งเสริม World Event Marketing

กลยุทธ์ที่ 15 ส่งเสริม World Event Marketing

และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และดึงดูดนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) เพื่อให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีมาตรฐาน สร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

(3) เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

(2) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(3) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพบริการ มีเป้าหมายให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และเป็น Magnet เพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น มากกว่าร้อยละ 10 ต่อปีรายได้ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่มาจากสาขาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปีมีแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชนดูแล อนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 สร้าง พัฒนาฟื้นฟู และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 ยกกระดับมาตรฐานสินค้า และบริหาร

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มมาตรฐานการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนามาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

4.1.2 แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี (พ.ศ.2544-2553) มีนโยบาย

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาอย่างอื่นอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการพัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่การเป็น World class destination ส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้สู่ภูมิภาคอื่นๆ

4.1.3 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

แผนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง (อบจ. ระยอง) ที่ดำเนินงาน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่โครงการประกอบด้วยแผนการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียบริเวณพื้นที่หน้าด่านและหาดทรายแก้ว ซึ่งโครงการดังกล่าว อบจ. ระยอง ได้รับงบประมาณ

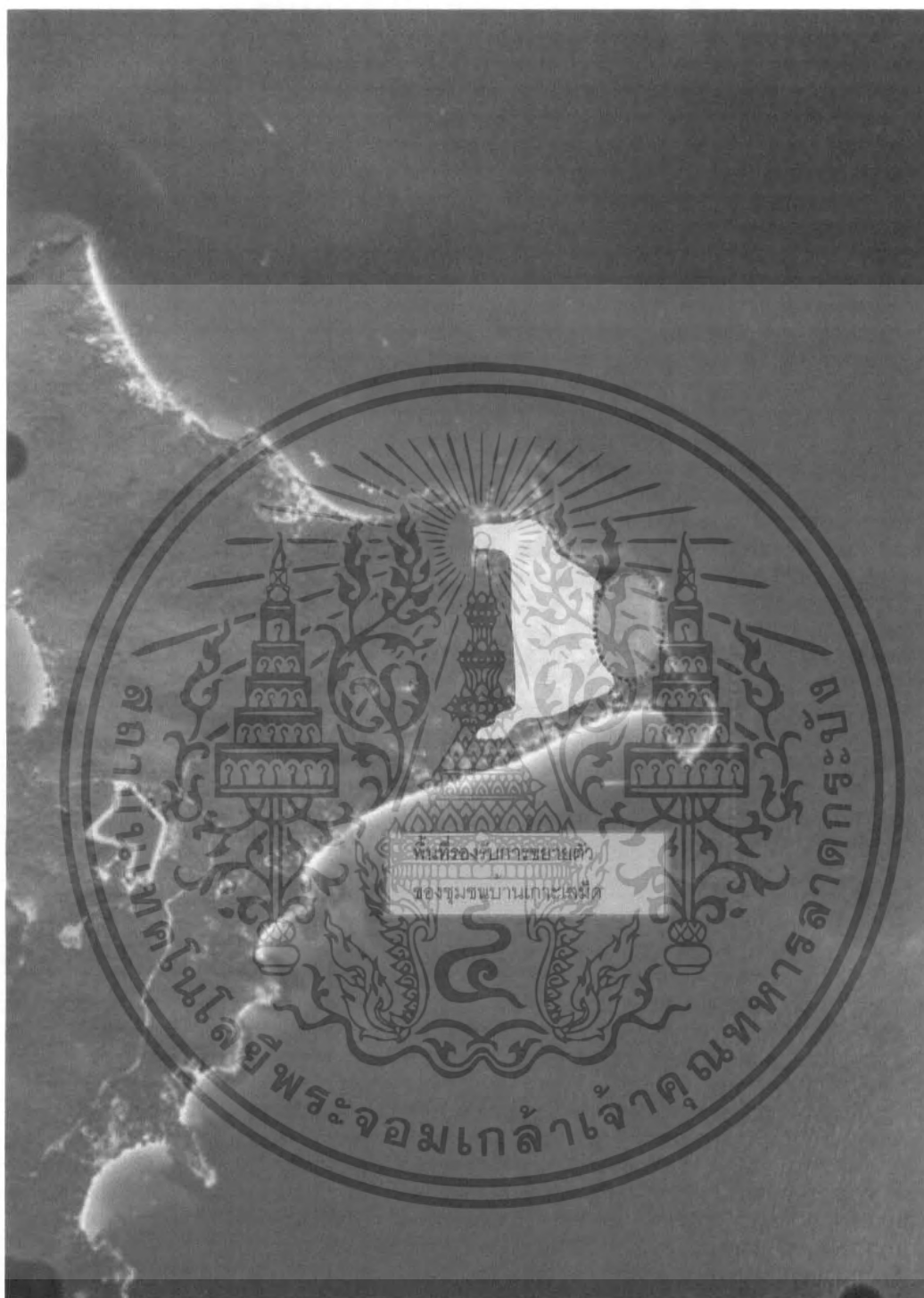
ดำเนินงานจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้งบประมาณ 16.10 ล้านบาท โดยมีแผนที่จะก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียทั้งสิ้น 3 จุด ประกอบด้วยหลังที่ตั้งสำนักอุทยานฯ หาดทรายแก้ว โดยมีความจุเท่ากับ 200 ลบ.ม./วันสำนักงานอนามัย โดยมีความจุเท่ากับ 400 ลบ.ม./วันบริเวณสนามฟุตบอล โรงเรียนเกาะแก้วพิสดาร ขนาดความจุเท่ากับ 400 ลบ.ม./วัน โดยแผนโครงการดังกล่าวนี้ทาง อบจ. ระยอง จะต้องจัดทำรายละเอียดเสนออีกครั้ง คาดว่าโครงการจะเริ่มปี พ.ศ. 2550แผนการปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ อบจ. ระยอง ต่อการพัฒนาพื้นที่เกาะเสม็ด เป็นโครงการต่อเนื่องจากการดำเนินงานของ อบจ. ระยอง ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ซึ่ง อบจ. ระยอง เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2547 และจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ที่นำมาดำเนินการต่อในปี พ.ศ. 2548-2549 ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการมีดังนี้

- โครงการพัฒนาอาชีพและบริการแพทย์แผนไทย
- โครงการพัฒนาเครือข่ายอนุรักษ์นกเงือก
- โครงการอนุรักษ์ปะการัง
- โครงการพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่าย

ชุมชน

4.1.4 แผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ (อบต.เพ)

ในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2548-2549 พบว่ามีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่โครงการ ได้แก่แผนก่อสร้างสวนสาธารณะ ลานกีฬาและสำนักงาน อบต. เพ เกาะเสม็ด โดยทาง อบต. เพ ได้ทำเรื่องขอใช้พื้นที่ของกรมธนารักษ์ พื้นที่ทางทิศตะวันออกของเขาแหลมหญ้า เนื้อที่ประมาณ 6 ไร่ แต่จะได้ใช้ประโยชน์เพียง 4-5 ไร่ เพื่อกันไว้ให้ราษฎรส่วนหนึ่งที่ต้องขยับขยายที่อยู่ออกจากพื้นที่เดิม

ภาพที่ 4.1 แผนที่แสดงการรองรับการขยายตัวของชุมชนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.5 แผนแม่บทของอุทยานเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด

กรมอุทยานฯ ได้จัดทำแผนแม่บทของอุทยานเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด ในปี พ.ศ. 2546-2550 ประกอบด้วย แผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แผนงานด้านการศึกษา สํารวจ และทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วยแผนย่อย แผนการนันทนาการและสื่อความหมาย ประกอบด้วยแผนย่อย แผนงานด้านการพัฒนาและบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างโดยอุทยานฯ ได้กำหนดแผนแม่บทการใช้ที่ดินบนเกาะเสม็ดออกเป็น 7 เขต ประกอบด้วย

1) เขตบริการ เป็นเขตที่เตรียมไว้เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่างๆ ซึ่งอำนวยความสะดวกแก่ความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เป็นบริเวณที่ไม่มีจุดเด่นทางธรรมชาติ พื้นที่บริเวณนี้ต้องมีระดับความสูงไม่เกิน 20 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และต้องไม่อยู่บริเวณชายหาด และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ใกล้กับแหล่งที่จะพัฒนาเป็นจุดท่องเที่ยวพักผ่อน และศึกษานานความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ มาเส้นทางคมนาคม และสาธารณูปโภคที่สำคัญ โดยกำหนดให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตบริการ

-บริเวณร้านค้าบนหาดแม่รำพึงบนฝั่งด้านตำบลเพ

-บริเวณร้านค้าโรงแรมบนเกาะเสม็ด ได้แก่บริเวณหาดทรายแก้ว อ่าววงเดือน อ่าวแสงเทียน อ่าวหวาย อ่าวกิวหนานอก อ่าวปะการัง และอ่าวพร้าว

-ที่ทำการอุทยานฯ บริเวณบ้านพัก ร้านค้าสวัสดิการ ลานจอดรถยนต์ ท่าเทียบเรือที่เขาแหลมหญ้าบนฝั่งที่ตำบลเพ รวมทั้งด้านตรวจชายฝั่งหาดแม่รำพึง และจุดชมวิวยุทธบริเวณท่าเรือบริเวณที่ทำการอุทยานฯเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ได้แก่ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแหลมลูกโยน หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติอ่าวปะการัง หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเกาะกูด หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเกาะทะลุ รวมทั้งด้านตรวจเก็บค่าธรรมเนียมที่หาดทรายแก้ว อ่าววงเดือน

2) เขตสงวนสภาพธรรมชาติ เป็นบริเวณที่มีสภาพธรรมชาติควรแก่การอนุรักษ์ไว้เป็นป่าต้นน้ำลำธาร บริเวณแนวปะการังอุดมสมบูรณ์และระบบนิเวศที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง

3) เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recover zone) เป็นบริเวณที่มีสภาพธรรมชาติถูกรบกวนและถูกทำลายจน ได้แก่บริเวณที่หึ่งขยะบนเกาะเสม็ด และบริเวณแนวปะการังที่เสื่อมโทรม

4) เขตพักผ่อนและศึกษานานความรู้ (Outdoor recreation zone) เขตนี้จัดไว้ให้ผู้มาเยี่ยมชมอุทยาน ได้สัมผัสกับความสวยงาม มีพื้นที่บริการให้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณชายหาดแม่รำพึง บนฝั่งตำบลเพ
- บริเวณชายหาดของอ่าวโจรสลัดที่ฝั่งเขาแหลมหญ้า
- บริเวณชายหาดเกาะกฐี และชายหาดของเกาะทะเล
- บริเวณชายหาดบนเกาะเสม็ด

5) เขตกิจกรรมพิเศษ (Special use zone) เป็นเขตที่จำแนกไว้เป็นพิเศษเพื่อรองรับกิจกรรมบางประเภทของประชาชน องค์กรเอกชน หรือหน่วยงานราชการอื่นที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติ ได้แก่พื้นที่บริเวณที่กองทัพอากาศขอใช้ประโยชน์ พื้นที่อ่างเก็บน้ำเกาะเสม็ด ถนนทางเข้าระยองรีสอร์ท และพื้นที่บุกรุกบริเวณบ้านก้นอ่าว

6) เขตหวงห้าม (Strict nature reserve zone) เป็นเขตที่มีความเปราะบาง หากได้รับผลกระทบจากมนุษย์จะทำให้ระบบนิเวศเสียสมดุล ได้แก่ พื้นที่ราบระหว่างอ่าวหวายกับอ่าวกึ่งหน้านอก ซึ่งเป็นแหล่งอาหาร ของนกนางนวล นอกจากนี้ยังได้แก่ พื้นที่บริเวณหินขาว ทางด้านตะวันออกของเกาะเสม็ดซึ่งเป็นที่วางไข่ และสร้างรังของนกนางนวล

7) เขตการใช้ประโยชน์ทั่วไป (General use zone) เป็นบริเวณที่อนุญาตให้มีกิจกรรมการใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ ได้ ทั้งการท่องเที่ยว การประกอบอาชีพของชาวประมง ภายใต้กฎหมายของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ได้แก่พื้นที่ทะเลภายในเขตอุทยานเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด ซึ่งมีชายหาดปะการัง เป็นบริเวณที่สามารถอนุญาตให้มีการเดินเรือ จอดเรือ แต่ไม่อนุญาตให้มีการทำประมง การทิ้งขยะและน้ำเสีย อนุญาตเฉพาะการคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยวเท่านั้น

4.1.6 แผนนโยบายการวางผังเมืองจังหวัดระยอง

ตามวัตถุประสงค์กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการโครงการวางและจัดทำผังประเทศและผังภาค เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ตามแนวทางการจัดทำกฎหมายผังเมืองให้ครอบคลุมทั่วประเทศภายใน 3 ปี (แผนงาน ปี พ.ศ. 2547 – 2549) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2545 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการผังเมืองของประเทศที่แสดงถึงความคาดหวังในอนาคต ที่ทำท่าย ชัดเจน บนพื้นฐานของข้อมูล ศักยภาพและโอกาส สะท้อนในสิ่งที่สร้างสรรค์ในเชิงรุกที่สามารถเป็นจริงได้ รวมทั้งเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เป็นพลังขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ตามกรอบนโยบายด้านการผังเมืองในการพัฒนาพื้นที่ยุทธศาสตร์ของประเทศ ที่เป็นฐานเศรษฐกิจหลัก ความปลอดภัยในการตั้งถิ่นฐาน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในการกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยอง ได้แบ่งพื้นที่ตามศักยภาพ ออกเป็น 4 บริเวณ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. พื้นที่ด้านตะวันออกและตะวันตก กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมตลอดจนเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเนื่องทางการเกษตร
2. พื้นที่ด้านตะวันตกเฉียงใต้ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักของภาคและประเทศ
3. พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ตั้งแต่ชายหาดแม่รำพึง ไปทางด้านตะวันออก กำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว
4. พื้นที่ด้านตะวันออกบริเวณชายฝั่งทะเล กำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง การดำเนินการวางผังเมืองบริเวณพื้นที่จังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่
 1. ผังจังหวัดระยอง เป็นการวางผังเมืองครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยแบ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ให้สอดคล้องและเหมาะสมทั้งชุมชนเมืองและชนบท ตลอดจนใช้ประสานการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
 2. ผังเมืองรวม เป็นการวางผังแม่บทเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีความเหมาะสมเป็นระเบียบ ไม่ปะปนและรบกวนซึ่งกันและกัน และเป็นการวางโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่งของชุมชนในอนาคต โดยสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยองได้ดำเนินการวางผังเมืองรวม ออกเป็นกฎกระทรวงใช้บังคับบริเวณพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดระยอง 5 บริเวณ คือ
 1. ผังเมืองรวมเมืองระยอง มีพื้นที่ทั้งหมด 94 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยองและอำเภอบ้านค่าย โดยประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลนครระยอง อบต.เชิงเนิน อบต.นาตาขวัญ อบต.เนินพระ อบต.ทับมา อบต.น้ำคอก อบต.บ้านแลง อบต.ตาขัน และอบต.หนองตะพาน
 2. ผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง มีพื้นที่ 219 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านฉาง และกิ่งอำเภอนิคมน้ำจืด โดยในเขตอำเภอเมืองระยอง ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด อบต.เนินพระ และอบต.ทับมา สำหรับอำเภอบ้านฉางครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉาง บางส่วนของเทศบาลตำบลสำนัก-ท่อน อบต.บ้านฉาง อบต.พลา อบต.สำนักท้อน และในส่วนของกิ่งอำเภอนิคมน้ำจืด ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของ อบต.มาบข่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผังเมืองรวมเมืองบ้านเพ มีพื้นที่ 35.95 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยอง ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านเพ อบต.แก่ง และ อบต. เพ

4. ผังเมืองรวมชุมชนตะพง มีพื้นที่ 34.4 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองระยอง ได้แก่ อบต.ตะพง

5. ผังเมืองรวมเมืองแก่ง มีพื้นที่ 27.30 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอ แก่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเมืองแก่ง อบต.ทางเกวียน และอบต.วังห้ว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2547 กรมโยธาธิการและผังเมืองได้กำหนดแผนงานและโครงการวางผังเมืองรวมพื้นที่เปิดใหม่ของจังหวัดระยองอีก จำนวน 8 ผัง ได้แก่

1. ผังเมืองรวมชุมชนมาบข่าและชุมชนบ้านค่าย ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลมาบข่า กิ่งอำเภอนิคมน้ำอ้น และเทศบาลตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย

2. ผังเมืองรวมชุมชนสำนักท้อน ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง

3. ผังเมืองรวมชุมชนบ้านปลวกแดง ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง

4. ผังเมืองรวมชุมชนกองดิน ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลกองดิน อำเภอแก่ง

5. ผังเมืองรวมชุมชนทุ่งควายกิน ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแก่ง

6. ผังเมืองรวมชุมชนจอมพลเจ้าพระยา ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลจอมพลเจ้าพระยา อำเภอปลวกแดง

7. ผังเมืองรวมชุมชนชุมแสง ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์

8. ผังเมืองรวมชุมชนสุนทรภู่ ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลสุนทรภู่ อำเภอแก่ง

4.1.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมนี้ ให้มีมาตรการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารหรือประกอบกิจการที่ต้องขออนุญาตหรือต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตามกฎหมาย แจ้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการจัดงบประมาณเพื่อพัฒนาเมืองโดยยึดแนวทางที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมเป็นหลักดังต่อไปนี้

ข้อ 8 การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงที่โล่ง แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง และรายการประกอบแผนผังท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 9 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทท้ายกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินประเภท ย. 1 ถึง ย. 4 ที่กำหนดไว้เป็นสีเหลือง ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท ย. 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมของการอยู่อาศัย บริเวณเขตชานเมือง จำแนกเป็นบริเวณ ย. 1-1 ถึง ย. 1-7

(ข) ที่ดินประเภท ย. 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในบริเวณชานเมือง จำแนกเป็นบริเวณ ย. 2-1 ถึง ย. 2-16

(ค) ที่ดินประเภท ย. 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงรักษาสภาพแวดล้อมของการอยู่อาศัย บริเวณระหว่างเขตเมืองชั้นในกับเขตชานเมือง และบริเวณโดยรอบศูนย์ชุมชน จำแนกเป็นบริเวณ ย. 3-1 ถึง ย. 3-106

(ง) ที่ดินประเภท ย. 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงรักษาสภาพแวดล้อมของการอยู่อาศัย บริเวณระหว่างเขตเมืองชั้นในกับเขตชานเมืองที่มีความสะดวกในการเดินทาง จำแนกเป็นบริเวณ ย. 4-4 ถึง ย. 4-45

(2) ที่ดินประเภท ย. 5 ถึง ย. 7 ที่กำหนดไว้เป็นสีส้ม ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท ย. 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการขยายตัวของที่อยู่อาศัยจากเขตเมืองชั้นใน โดยเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางที่มีสภาพแวดล้อมดีในบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเมืองชั้นในและบริเวณศูนย์ชุมชนชานเมือง จำแนกเป็นบริเวณ ย. 5-1 ถึง ย. 5-28

(ข) ที่ดินประเภท ย. 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการอยู่อาศัยใกล้แหล่งงานบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับศูนย์ชุมชนชานเมือง ศูนย์พาณิชยกรรมชุมชน และเขตอุตสาหกรรม จำแนกเป็นบริเวณ ย. 6-1 ถึง ย. 6-51

(ค) ที่ดินประเภท ย. 7 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเมืองชั้นใน จำแนกเป็นบริเวณ ย. 7-1 ถึง ย. 7-20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ที่ดินประเภท ย. 8 ถึง ย. 10 ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำตาล ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท ย. 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เมืองชั้นในและบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มีการส่งเสริมและดำรงรักษาทัศนียภาพและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติจำแนกเป็นบริเวณ ย. 8 - 1 ถึง ย. 8 -21

(ข) ที่ดินประเภท ย. 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เมืองชั้นในซึ่งอยู่ในเขตการให้บริการของระบบขนส่งมวลชน จำแนกเป็นบริเวณ ย.9 - 1 ถึง ย.9 - 42

(ค) ที่ดินประเภท ย. 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เมืองชั้นในที่ต่อเนื่องกับย่านพาณิชยกรรมศูนย์กลางเมือง และในเขตการให้บริการของระบบขนส่งมวลชนจำแนกเป็นบริเวณ ย. 10 - 1 ถึง ย.10 - 18

(4) ที่ดินประเภท พ.1 ถึง พ.5 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมโดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท พ. 1 มีวัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์เป็นพาณิชยกรรมชุมชน เพื่อกระจายกิจกรรมการค้าและการบริการที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนในบริเวณที่อยู่อาศัยชานเมือง จำแนกเป็นบริเวณ พ. 1 -1 ถึง 1 - 16

(ข) ที่ดินประเภท พ. 2 มีวัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์เป็นศูนย์พาณิชยกรรมชุมชนย่อย เพื่อกระจายกิจการการค้าและบริการที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตชุมชนในพื้นที่เขตต่อเมืองและชานเมือง จำแนกเป็นบริเวณ พ. 2 - 1 ถึง พ. 2 - 3

(ค) ที่ดินประเภท พ. 3 มีวัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์เป็นศูนย์พาณิชยกรรมชุมชนรองและพาณิชยกรรมเมือง เพื่อรองรับการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจการค้าและการบริการ รวมทั้งการค้าและการบริการเฉพาะประเภทที่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป จำแนกเป็นบริเวณ พ. 3 - 1 ถึง พ. 3 - 36

(ง) ที่ดินประเภท พ. 4 มีวัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์เป็นศูนย์ชุมชนชานเมือง และศูนย์พาณิชยกรรมรอง เพื่อส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ การค้า การบริการ และสันตนาการที่จะก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งงานของประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณเขตชานเมือง และเพื่อส่งเสริมการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจ การค้า การบริการ และสันตนาการ ในบริเวณโดยรอบศูนย์คมนาคมของระบบขนส่งมวลชนและเขตรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของศูนย์พาณิชยกรรมหลักจำแนกเป็นบริเวณ พ. 4 - 1 ถึง พ. 4 - 11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(จ) ที่ดินประเภท พ. 5 มีวัตถุประสงค์ให้ใช้ประโยชน์เป็นศูนย์พาณิชย์กรรมหลักเพื่อส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ การค้า การบริการ และการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกเป็นบริเวณ พ. 5 - 1 ถึง พ. 5 - 7

(5) ที่ดินประเภท อ. 1 และ อ. 2 ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วง ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท อ.1 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเขตอุตสาหกรรมเพื่อการบริหารและจัดการด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับการประกอบกิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมการผลิตที่มีมลพิษน้อยจำแนกเป็นบริเวณ อ. 1 - 1 ถึง อ. 1 - 5

(ข) ที่ดินประเภท อ. 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อนิคมอุตสาหกรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำแนกเป็นบริเวณ อ. 2 - 2 ถึง อ. 2 - 9

(6) ที่ดินประเภท อ. 3 ที่กำหนดไว้เป็นสีเม็ดมะปราง ให้เป็นที่ดินประเภทคลังสินค้าโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคลังสินค้า การเก็บและขนถ่ายสินค้าเพื่อการขนส่งในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกเป็นบริเวณ อ. 3

(7) ที่ดินประเภท ก. 1 และ ก. 2 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท ก. 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อการสงวนรักษาสภาพทางธรรมชาติของพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม ในบริเวณที่มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำและมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย จำแนกเป็นบริเวณ ก. 1 - 1 ถึง ก. 1 - 20

(ข) ที่ดินประเภท ก. 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อการสงวนรักษาสภาพทางธรรมชาติของพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม จำแนกเป็นบริเวณ ก. 2 - 1 ถึง ก. 2 - 21

(8) ที่ดินประเภท ก.3 และ ก. 4 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท ก. 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อเกษตรกรรม การสงวนรักษาสภาพทางธรรมชาติและการส่งเสริมเศรษฐกิจการเกษตร จำแนกเป็นบริเวณ ก. 3 - 1 ถึง ก. 3 - 48

(ข) ที่ดินประเภท ก. 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นชุมชนและศูนย์กลางการให้บริการทางสังคมและการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม จำแนกเป็นบริเวณ ก. 4 - 1 ถึง ก.

4-15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(9) ที่ดินประเภท ศ. 1 และ ศ.2 ที่กำหนดไว้เป็นสินน้ำตาลอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย โดยมีวัตถุประสงค์และจำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินประเภท ศ.1 มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว จำแนกเป็นบริเวณ ศ. 1 - 1 ถึง ศ. 1 - 6

(ข) ที่ดินประเภท ศ. 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และส่งเสริมกิจกรรมด้านพาณิชยกรรม การบริการ และการท่องเที่ยวในเขต อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมจำแนกเป็นบริเวณ ศ. 2

(10) ที่ดินประเภท ส. ที่กำหนดไว้เป็นสินน้ำเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสถาบันราชการและกิจการของรัฐที่เกี่ยวกับการ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือสาธารณประโยชน์ จำแนกเป็นบริเวณ ส. - 1 ถึง ส. - 53

ข้อ 11 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนก ประเภทและแผนผังแสดงที่โล่งทำกฎกระทรวงนี้ และที่ดินนั้นตั้งอยู่ริมแหล่งน้ำสาธารณะที่มีความ กว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตร ขึ้นไป ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตาม แนวขนานกับเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคม ขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เช่น รั้ว หรือกำแพงการใช้ประโยชน์ที่ดินลงน้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ หรือได้นำของแหล่งน้ำสาธารณะให้ใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เช่น สะพาน ท่อ สายเคเบิล คันเรือ และโรงสูบน้ำสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์อื่นให้ กระทำได้เฉพาะเพื่อประโยชน์สาธารณะและต้องไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ในแหล่งน้ำสาธารณะ ร่วมกันของประชาชน

ข้อ 12 ที่ดินประเภท ย.1 ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว สถาบัน ราชการการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ

ข้อ 13 ที่ดินประเภท ย. 2 ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวหรือบ้าน แผลตสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อกิจการอื่นให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานตามประเภท ชนิด และ จำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ ที่ไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมีพื้นที่ประกอบการไม่เกิน 100ตารางเมตร

(2) การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสมที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน เว้นแต่กรณีที่เป็นหน่วยงาน คอนกรีตผสมเสร็จในลักษณะชั่วคราวที่ตั้งอยู่ในหน่วยงานก่อสร้างหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อประโยชน์แก่ โครงการก่อสร้างนั้น

(3) สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และห้องบรรจุก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และสถานบริการก๊าซธรรมชาติ เว้นแต่สถานบริการก๊าซที่ตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มี ขนาดเขตทางไม่น้อยกว่า 16 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดจนไปเชื่อมต่อกับถนนสาธารณะอื่นที่มี ขนาดเขตทางไม่น้อยกว่า 16 เมตร ร้านจำหน่ายก๊าซ และสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ

(4) สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่า ด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีขนาด เขตทางไม่น้อยกว่า 16 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดจนไปเชื่อมต่อกับถนนสาธารณะอื่นที่มีขนาดเขต ทางไม่น้อยกว่า 16 เมตร

(5) การเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดเพื่อการค้าที่อาจก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุข

(6) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มหรือน้ำจืด

(7) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(8) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(9) โรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(10) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(11) การจัดสรรที่ดินทุกประเภท เว้นแต่การจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว หรือบ้านแฝด ที่มีพื้นที่ดินแปลงย่อยไม่น้อยกว่าแปลงละ 50 ตารางวา

(12) การอยู่อาศัยประเภทบ้านแถว ห้องแถว ตึกแถว อาคารอยู่อาศัยรวม อาคารขนาดใหญ่อาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ การเคหะแห่งชาติ หรือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนหรือเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

(13) การประกอบพาณิชยกรรมทุกประเภท เว้นแต่การประกอบพาณิชยกรรมซึ่งไม่ใช่ห้องแถวหรือตึกแถว ดังต่อไปนี้

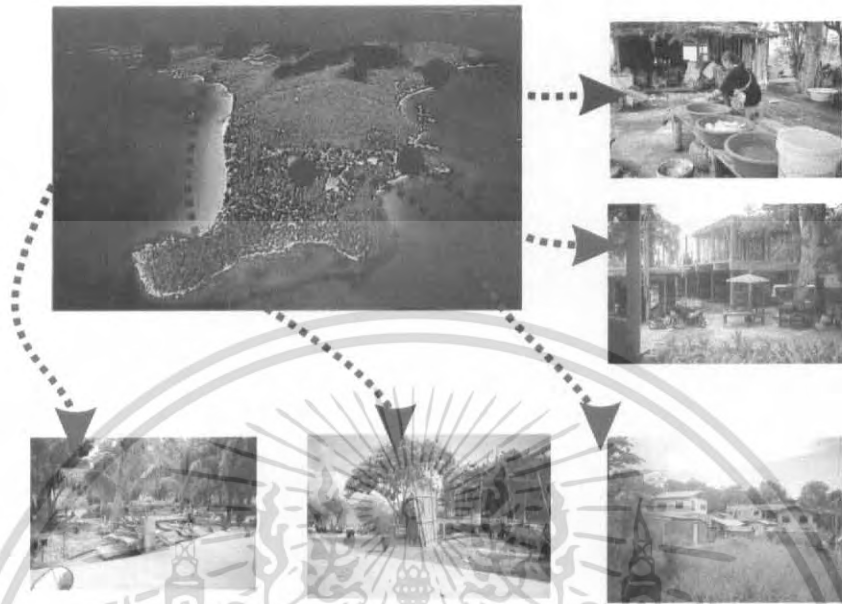
- 1) การประกอบพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่ประกอบการไม่เกิน 100 ตารางเมตร
- 2) การประกอบพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่ประกอบการเกิน 100 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร ที่ตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีขนาดเขตทางไม่น้อยกว่า 10 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดจนไปเชื่อมต่อกับถนนสาธารณะอื่นที่มีขนาดเขตทางไม่น้อยกว่า 10 เมตร และมีที่ว่างด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า 6 เมตร
- 3) การประกอบพาณิชยกรรมที่มีพื้นที่ประกอบการเกิน 200 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 300 ตารางเมตร ที่ตั้งอยู่ริมถนนสาธารณะที่มีขนาดเขตทางไม่น้อยกว่า 16 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดจนไปเชื่อมต่อกับถนนสาธารณะอื่นที่มีขนาดเขตทางไม่น้อยกว่า 16 เมตร และมีที่ว่างด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า 6 เมตร

4.2 การวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของชุมชน

4.2.1 แนวโน้มการขยายตัวของชุมชน

บนพื้นที่เกาะเสม็ด การตั้งถิ่นฐานของประชากรในระยะแรกอยู่ที่ฝั่งเหนือของเกาะบริเวณอ่าวน้อยหน้าและท่าหน้าด่านและมาแนวโน้มขยายตัวมาทางทิศใต้ตามแนวที่ราบริมฝั่งทะเลทางทิศตะวันออกของเกาะ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกของเกาะไม่มีแนวโน้มในการขยายตัวของการตั้งถิ่นฐานของประชากรยกเว้นบริเวณอ่าวพร้าว เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหน้าผาสูง การวิเคราะห์พื้นที่รองรับการพัฒนาของชุมชนในอนาคตได้ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงซ้อน (Sieve Analysis) ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพสูงสุดที่ควรจะใช้ประโยชน์เพื่อรองรับการขยายตัวของ การตั้งถิ่นฐานของประชากร คือ พื้นที่ฝั่งเหนือของเกาะเสม็ด บริเวณอ่าวกลาง อ่าวน้อยหน้า ต่อเนื่องมาทางฝั่งตะวันออก บริเวณอ่าวป่าช้า อ่าวลูกโยน แหลมใหญ่ หาดทรายแก้ว อ่าวไผ่ จนกระทั่งถึงอ่าวทับทิมสำหรับพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการรองรับการขยายตัวของชุมชนเป็นลำดับรอง ได้แก่ พื้นที่บริเวณอ่าวต่างๆ ทางฝั่งตะวันออกของเกาะเสม็ด และอ่าวพร้าวทางด้านฝั่งตะวันตก พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนา ได้แก่ พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นแนวแคบๆ ระหว่างเส้นชั้นความสูง 20 เมตร กับแนวชายฝั่งเช่นบริเวณทิศใต้ของอ่าวหวาย ทางฝั่งตะวันออกของเกาะเสม็ด บริเวณแหลมพระทางฝั่งตะวันตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงการขยายตัวของชุมชนเกาะเสม็ด

ภาพที่ 4.3 แผนที่แสดงความหนาแน่นของชุมชนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงการคาดการณ์ของประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)		จำนวนนักท่องเที่ยว (คน-วัน)		รวม (คน-วัน)
	ทะเบียนราษฎร์	แฝง	ค้างคืน	ไป - กลับ	
2548	1,082	3,000	3,327	410	6,162
2553	1,213	4,032	4,780	554	10,579
2558	1,343	5,937	7,024	816	15,119

4.3 การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา

4.3.1 ด้านพื้นที่

พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในทำเลระหว่างแหล่งท่องเที่ยวอื่นข้างเคียงในอำเภอไทย เช่น พัทยาเกาะล้านทางฝั่งตะวันตก หมู่เกาะช้างทางฝั่งตะวันออก และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของชายฝั่งภาคใต้ตอนบน บทบาทและกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงจึงจำแนกออกได้เป็นกลุ่มเกาะเสม็ดและเกาะบริวาร เป็นชายหาดที่มีทั้งแบบสันทนาการและแบบเงียบสงบโดยกิจกรรมซึ่งเป็นที่นิยมประกอบด้วย ว่ายน้ำดำน้ำ และกิจกรรมชายหาดอื่นๆ สถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ดมีอยู่มาก ประกอบด้วย อ่าวและหาดทรายสวยงามมากมาย

ภาพที่ 4.4 อ่าวกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

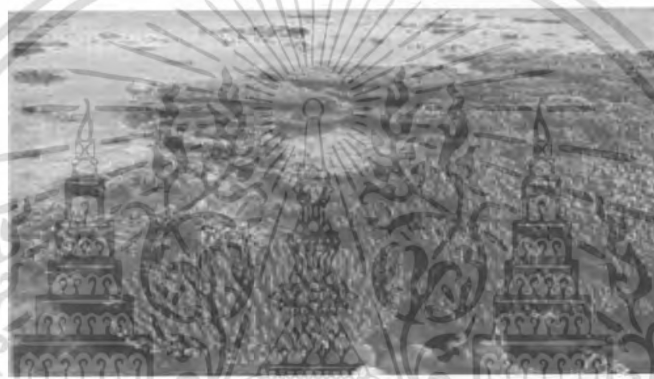
กิจกรรม - ซี่จักรยานศึกษาธรรมชาติ ชมทิวทัศน์ กิจกรรมชายหาดอยู่ตอนเหนือของเกาะเสม็ด มองเห็นจากฝั่งบ้านเพ มีหาดทรายขาวยาวประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของชุมชนหมู่เกาะเสม็ด และเป็นที่จอดเรือท่องเที่ยว หาดทรายแก้ว อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ห่างจากหมู่บ้านเกาะเสม็ดประมาณ 300 เมตร เป็นหาดทรายที่สวยงามที่สุดของเกาะ เพราะมีหาดทรายละเอียดขาวสะอาด ยาวประมาณ 780 เมตร อ่าวไผ่ อยู่ติดหาดทรายแก้ว เป็นอ่าวเล็กๆ ที่มีหาดทรายสวยงาม อ่าวพุทราและอ่าวทับทิม เป็นชายหาดอยู่ถัดจากอ่าวไผ่ ตัวหาดยาวประมาณ 1.5 กิโลเมตร ส่วนด้านหน้าของอ่าวทับทิมเป็นแนวเขากระโจมซึ่งติดต่อกับเขาพลอยแหวนที่ช่วยกำบังลมทางด้านแหลมทับทิม มีโขดหินน้อยใหญ่เรียงรายอยู่ เหมาะสำหรับนั่งชมธรรมชาติท้องทะเล อ่าวนวล เป็นอ่าวขนาดเล็กตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างอ่าวทับทิมกับอ่าวช่อ แต่มีความเงียบสงบ ประกอบด้วยหาดทรายที่ขาวเนียนและน้ำทะเลที่ใสสะอาด อ่าวช่อ เป็นอ่าวขนาดกลาง อยู่ห่างจากอ่าวทับทิมประมาณ 500 เมตร มีหาดทรายที่ขาวเนียน ทิวไม้ที่ร่มรื่น อ่าวคอกหรืออ่าววงเดือน อยู่อยู่ห่างจากอ่าวช่อประมาณ 100 เมตร เป็นอ่าวโค้งคล้ายพระจันทร์ครึ่งดวง หาดทรายขาวสะอาดยาวประมาณ 500 เมตร อยู่ห่างจากหาดทรายแก้วไปตามชายทะเลประมาณ 1.5 กิโลเมตร อ่าวไผ่ อ่าวช่อ และอ่าวหวาย เป็นอ่าวที่มีความสงบและธรรมชาติเต็มไปด้วยความบริสุทธิ์ บริเวณด้านหลังจะมีหน้าผาที่เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามมากจุดหนึ่ง

ภาพที่ 4.5 อ่าวหวาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรม - กิจกรรมชายหาด - ดำน้ำตื้น อ่าวกิว อ่าวเตย อ่าวเทียน อ่าวไผ่ และอ่าวพร้าว เป็นจุดที่เหมาะสมกับการดำน้ำดูปะการังมากที่สุดแห่งหนึ่ง เพราะมีแนวปะการังอยู่ใกล้กับฝั่ง ทุกอ่าวจะมีหาดทรายสวย โดยเฉพาะที่อ่าวกิวหน้านอก ส่วนกลุ่มเกาะภูเก็ตและเกาะบริวารเป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มที่นิยมการดำน้ำ ชมธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวคือ การเช่าเรือจากบ้านเพ หรือเกาะเสม็ด เพื่อมาดำน้ำชมปะการัง พื้นที่บนเกาะมีการสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติ สามารถพักค้างบนเกาะได้ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ

ภาพที่ 4.6 เกาะภูเก็ต

กิจกรรม - กิจกรรมชายหาด - แค้มป์ปิ้ง - ชมทิวทัศน์ - ดำน้ำตื้น - เดินป่าศึกษาเกาะภูเก็ต เป็นเกาะหนึ่งในวรรณกรรมของสุนทรภู่ อยู่ห่างทิศตะวันออกของเกาะเสม็ดห่างจากฝั่งประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 8.5 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 0.16 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 100 ไร่ และมีเกาะขนาดเล็กเป็นบริวาร 2 เกาะ คือ เกาะท้ายค้างคาว และเกาะถ้ำฤๅษี เกาะภูเก็ตเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ ฎส.3 มีธรรมชาติที่สวยงาม งดงามอย่างยิ่ง มังกรอยู่ทางด้านทิศใต้บนหน้าผาที่สูงชัน สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไกลและสวยงามอย่างยิ่ง สามารถเดินป่าศึกษาธรรมชาติได้ใน เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเกาะภูเก็ต ระยะทาง 1.1 กิโลเมตร รอบๆ เกาะมีแนวปะการังตลอดชายฝั่งเหมาะแก่การดำน้ำดูปะการังและตั้งแค้มป์พักแรม ดังภาพที่แสดง คือ ปะการังรอบๆ เกาะภูเก็ต ช่วงน้ำลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 เกาะกรวย เกาะขาม และเกาะปลายตีน

กิจกรรม - ดำน้ำตื้น เกาะกรวย เกาะขาม และเกาะปลายตีน เป็นเกาะที่อยู่ทางตอนเหนือของเกาะภูเก็ตประมาณ 600 เมตร เกาะกรวยและเกาะขามจะอยู่ติดกัน มีแนวหาดทรายและโขดหินเชื่อมต่อกันเห็นชัดเจนโดยเฉพาะช่วงน้ำลงเต็มที่ ส่วนเกาะปลายตีนห่างจากเกาะกรวย และเกาะขามประมาณ 400 เมตร เกาะขามและเกาะปลายตีนมีสันทรายเชื่อมรอบเกาะ ได้ทะเลโดยรอบ มีปะการังที่สวยงาม

ภาพที่ 4.8 เกาะทะลุ

กิจกรรม - กิจกรรมชายหาด - แค้มป์ปิ้ง - ดำน้ำตื้น - ดำน้ำลึก อยู่ห่างจากเกาะภูเก็ตไปทางทิศตะวันออกประมาณ 6 กิโลเมตร ลักษณะเด่นของเกาะทะลุอยู่ตรงที่มีความแปลกของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมชาติซึ่งเป็นที่มาของชื่อเกาะ โดยบริเวณด้านทิศเหนือจะเป็นแหลมที่มีผาหินคล้ายกับสะพานธรรมชาติ ช่วงกลางจะเป็นช่องกว้างน้ำทะเลลอดทะลุ ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้มีหาดทรายขาว บริเวณกว้างอยู่ 2 จุด เหมาะสำหรับการตั้งแคมป์พักผ่อน ได้ทั้งทะเลรอบเกาะทะเลตะวันออก โดยเฉพาะหน้าหาดทราย ด้านทิศตะวันออกจะมีปะการังขนาดใหญ่เป็นแหล่งดำน้ำลึกและน้ำตื้นอีกแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีนกนางนวลและค้างคาวแม่ไก่อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 4.9 เขาแหลมหญ้า

กิจกรรม - กิจกรรมชายหาด - แคมป์ปิ้ง - ชมทิวทัศน์ - เดินป่าศึกษาธรรมชาติเป็นภูเขาเดี่ยว ติดชายทะเลและที่เชิงเขาแหลมหญ้าเป็นที่ตั้งของ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ตามประวัติเขาแหลมหญ้าและเขาเปลือเป็นป่าดิบ เป็นที่ซ่อนสมุขของพวกโจรสลัดในอดีต แต่ปัจจุบันยังเหลือสภาพป่าบางส่วน และมีสัตว์ป่าพวกลิง ลิ่น และกระจงอาศัยอยู่อีกไม่น้อย บริเวณเชิงเขาด้านล่างนั้นสามารถมองเห็นหมู่เกาะเสม็ดได้ชัดเจนและสวยงามที่สุด ด้านทิศตะวันตกของเขาลแหลมหญ้าเป็นหาดแม่รำพึงแหลมเกตุ ซึ่งบริเวณบางส่วนจะเป็นผาหินและน้ำลึก จุดเด่นที่น่าสนใจมีหินขาว หินดำ และอ่าวเครื่องบินตก ส่วนด้านทิศใต้จะมีแหลมประดับ ซึ่งบางครั้งเรียกแหลมยา หรือแหลมหญ้า ซึ่งมีสภาพเป็นดงหญ้าตั้งแต่ชายฝั่งขึ้นไปจนเกือบถึงยอดเขาสวยงามมาก บริเวณนี้มีน้ำลึก จากแหลมประดับไปทางทิศตะวันออกเป็นอ่าวสลัดและแหลมตาล ซึ่งมีสภาพเหมือนย่อส่วนจากแหลมพรหมเทพที่เกาะภูเก็ต บริเวณอ่าวสลัดมีดงปะการังใกล้ชายฝั่งที่ยังบริสุทธิ์อยู่นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาธรรมชาติใน ทางเดินศึกษาธรรมชาติเขาแหลมหญ้า ซึ่งอุทยานแห่งชาติได้จัดไว้บริการ ระยะทาง 1.4 กิโลเมตร อยู่ใกล้ที่ทำการอุทยานแห่งชาติไปทางทิศใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.10 หาดแม่รำพึง

กิจกรรม - กิจกรรมชายหาด เป็นหาดทรายชายทะเลฝั่งแผ่นดินใหญ่ที่ชาวสะอาด และยาวที่สุดของฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดระยอง เป็นหาดทรายที่มีความลาดชันน้อย อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตั้งแต่เชิงเขาแหลมหญ้าทอดตัวออกไปยาวถึง 12 กิโลเมตร เป็นสถานที่เหมาะแก่การเล่นน้ำ บริเวณชายหาดร่มรื่นด้วยต้นไม้ เหมาะแก่การพักผ่อน อยู่ห่างจากบ้านเพประมาณ 6 กิโลเมตร และห่างจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ประมาณ 9 กิโลเมตร และห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 500 เมตร หาดทรายเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านกันอ่าว

4.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา

4.4.1 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการโดยแยกประเภทของผู้ใช้ออกเป็น ประชากรอยู่อาศัยใช้น้ำเฉลี่ย 100 ลิตร/คน/วัน ประชากรแฝงใช้น้ำเฉลี่ย 100 ลิตร/คน/วัน นักท่องเที่ยวไป-กลับ ใช้น้ำเฉลี่ย 50 ลิตร/คน/วัน และนักท่องเที่ยวค้างคืน ใช้น้ำเฉลี่ย 200 ลิตร/คน/วัน

ผลการคำนวณจะได้ปริมาณการใช้น้ำตลอดปีบนเกาะเสม็ด ณ ปีพ.ศ.2548 ,2553, และ 2558 มีปริมาณการใช้น้ำเท่ากับ 399,347 , 603,683 , และ 933,232 ลบ.ม./ปี ตามลำดับ อ่างเก็บน้ำปัจจุบันทั้งสองอ่างบนเกาะเสม็ดสามารถกักน้ำได้ประมาณ 200,000 ลบ.ม. ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับปริมาณการใช้น้ำที่ปีพ.ศ. 2548 คือ 399,347 ลบ.ม./ปี พบว่าอัตราการใช้น้ำมากกว่าปริมาณของน้ำที่เก็บได้ การจัดหาแหล่งน้ำใหม่บนเกาะ หรือนำน้ำจากแหล่งอื่นมาใช้จึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาหากพิจารณารายละเอียดของความต้อการน้ำใช้สำหรับอุปโภค-บริโภคในแต่ละพื้นที่ศึกษา แต่ละอ่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่า พื้นที่บริเวณหน้าด่านและหาดทรายแก้ว – อ่าวไม่ จะมีความต้องการใช้น้ำสูงสุด (มากกว่า 1,000 ลบ.ม./วัน) ส่วนรองลงมาจะเป็นพื้นที่อ่าววงเดือนและอ่าวช่อดังตารางแสดงที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงการประมาณความต้องการใช้น้ำอุปโภค-บริโภค

ลำดับ	รายการ	ปี พ.ศ.		
		2548	2553	2558
1	ประชากรทะเบียนราษฎร (คน)	1,082	1,213	1,343
	อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย (ลิตร/คน/วัน)	100	105	110
	ปริมาณการใช้น้ำรวม (ลิตร/วัน)	108,200	127,365	147,730
2	ประชากรแฝง (คน)	3,000	4,032	5,937
	อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย (ลิตร/คน/วัน)	100	105	110
	ปริมาณการใช้น้ำรวม (ลิตร/วัน)	300,000	423,360	653,070
	ปริมาณการใช้น้ำรวมของประชากร(ลบ.ม./ปี)	148,993	201,015	292,292
3	นักท่องเที่ยวเข้าไป-เย็นกลับ (คน/วัน)	410	554	816
	อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย (ลิตร/คน/วัน)	50	50	50
	ปริมาณการใช้น้ำรวม (ลิตร/วัน)	20,500	27,700	40,800
4	นักท่องเที่ยวค้างคืน (คน/วัน)	3,327	4,780	7,024
	อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย (ลิตร/คน/วัน)	200	225	250
	ปริมาณการใช้น้ำรวม(ลิตร/คน/วัน)	665,400	1,075,500	1,756,000
	ปริมาณการใช้น้ำรวมของนักท่องเที่ยว(ลบ.ม./ปี)	250,354	402,668	655,832
	รวมปริมาณการใช้น้ำทั้งสิ้น (ลบ.ม.)	399,347	603,683	933,232

แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค ของชุมชนในพื้นที่เกาะเสม็ดมาจากอ่างเก็บน้ำชลประทานที่มีความจุประมาณ 150,000 ลบ.ม. บนเกาะเสม็ดไม่มีระบบประปา ปัจจุบันอ่างเก็บน้ำมีสภาพชำรุด กักเก็บน้ำได้เพียงครึ่งหนึ่งของความจุ ผู้ประกอบการส่วนมากต้องซื้อน้ำจากฝั่งบ้านเพมาเก็บไว้จนถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อใช้ในกิจการของตนเองการคาดการณ์น้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค พิจารณาจากการเจริญเติบโตของพื้นที่ซึ่งรองรับการท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชน โดยประมาณการจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ทะเบียนราษฎร ประชากรแฝงและนักท่องเที่ยววิธีการคำนวณเพื่อหาปริมาณการใช้น้ำรวมบนเกาะเสม็ด จะคิดจากอัตราการใช้น้ำเฉลี่ยตามเกณฑ์สากล

ภาพที่ 4.11 แผนที่แสดงอ่างเก็บน้ำเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงการประมาณความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ศึกษาย่อย

	ปี พ.ศ. 2548			ปี พ.ศ. 2558		
	ประชากร (คน)	นักท่องเที่ยว (คน/วัน)	ปริมาณน้ำ ใช้ (ลบ.ม./วัน)	ประชากร (คน)	นักท่องเที่ยว (คน/วัน)	ปริมาณ น้ำใช้ (ลบ.ม./ วัน)
อ่าวน้อยหน้า	360	260	88.00	520	750	244.70
อ่าวกลาง	255	190	63.50	470	650	214.20
ท่าเรือหน้าด่าน	480	290	106.00	950	800	304.50
อ่าวลูกโยน	550	140	83.00	625	210	121.25
แหลมใหญ่-หาดทราย แก้ว	625	650	192.50	1,300	1,500	518.00
อ่าวไผ่	365	345	105.50	700	800	277.00
อ่าวพุดรา-อ่าวทับทิม	150	130	41.00	280	320	110.80
อ่าวนวล	145	75	29.50	210	150	60.60
อ่าวช่อ	170	195	56.00	320	350	122.70
อ่าววงเดือน	450	520	149.00	1,050	1,300	440.50
อ่าวแสงเทียน-อ่าวลุงดำ	207	200	60.70	240	250	88.90
อ่าวหวาย-อ่าวเทียน	74	70	21.40	180	200	69.80
อ่าวกิวหน้านอก/ใน-อ่าว ปะการัง	35	39	11.30	80	100	33.80
แหลมกุด-อ่าวกระรัง	35	39	11.30	30	30	10.80
อ่าวพร้าว	175	210	59.50	200	220	77.00
เกาะกฐี	6	40	8.6	40	50	16.90
เกาะทะลุ	-	60	12	60	120	36.60
Water home	-	-	-	25	40	12.25
รวม	4,082	3,453	1,098.8	7,280	7,840	2,760.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.2 ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

บนเกาะเสม็ดมีการจัดการน้ำเสียใน 3 ลักษณะ กล่าวคือผู้ประกอบการที่พัก นิยมใช้บ่อเกรอะ บ่อซึม บางแห่งมีระบบรวบรวมน้ำเสียไปบำบัดโดยใช้ถังสำเร็จรูปซึ่งอยู่ใต้ดินก่อนปล่อยทิ้งลงทะเล หรือบางรายนำกลับไปรดน้ำต้นไม้ผู้ประกอบการร้านค้าและร้านอาหารส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดการน้ำทิ้งโดยปล่อยตรงลงสู่พื้นดิน โดยไม่มีการบำบัด บางแห่งใช้แบบไหลผ่านเข้าสู่ถังดักน้ำมันบ้านพักอาศัยของประชาชนนิยมใช้บ่อเกรอะบ่อซึม ซึ่งเป็นวิธีการแบบดั้งเดิมในพื้นที่ส่วนใหญ่มีวิธีการกำจัดน้ำเสียไม่ได้มาตรฐานโดยเฉพาะร้านค้าและชุมชนริมหาดใช้วิธีการปล่อยน้ำเสียโดยตรง

4.4.3 ระบบการสัญจรภายใน

ถนนบนเกาะเสม็ดเริ่มจากท่าเรือหน้าด่านไปอ่าวน้อยหน้าซึ่งอยู่ด้านเหนือของเกาะ และจากท่าเรือหน้าด่านไปยังที่ทำการอุทยาน ฯ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น ผิวถนนเป็นคอนกรีตสภาพดี กว้างประมาณ 4 – 5 เมตร มีทางเดินเท้าเฉพาะช่วงท่าเรือหน้าด่านไปยังที่ทำการอุทยานเท่านั้นถนนในส่วนที่เลยไปจากที่ทำการอุทยานฯ ผิวถนนเป็นดินลูกรัง สภาพชำรุดตึงภาพแสดงประกอบด้านล่าง

ภาพที่ 4.12 แสดงผิวถนนภายใน ชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 ถนนสายหลักท้ายเกาะเสม็ด

4.4.3 ระบบการสัญจรภายนอก

ท่าเทียบเรือบนฝั่งบ้านเพถือเป็นศูนย์กลางหลักของการเดินทางข้ามไปยังเกาะเสม็ดมีท่าเรือจำนวน 9 แห่ง ส่วนมากบริหารโดยเอกชน มีเพียงท่าเทียบเรือเทศบาลตำบลบ้านเพเท่านั้นที่ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลบ้านเพ ส่วนท่าเทียบเรือหน้าด่านเกาะเสม็ดท่าเทียบเรือหน้าด่านถือเป็นประตูต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกาะเสม็ดมีลักษณะโครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กยื่นออกไปในทะเลบางสวนสภาพชำรุดเนื่องจากผ่านการใช้งานมาเป็นเวลานาน ปัจจุบันใช้งานในการรองรับกิจกรรมหลายประเภทได้แก่การเข้าเทียบเรือของเรือโดยสารเรือสินค้าดังนั้นจึงพบว่าการจราจรในบริเวณท่าเรือแห่งนี้มีอยู่อย่างหนาแน่นโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลและวันหยุดต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.14 แสดงท่าเทียบเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด

4.4.4 ระบบการเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่น

การเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นนั้นมีการเชื่อมโยงทั้งทางบกและน้ำและทางอากาศโดยเส้นทางเข้าสู่พื้นที่เป็นดังนี้ สำหรับทางบกเสนอแนะให้ใช้ทางหลวงหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภาคกลางและภาคตะวันออก ยังทำหน้าที่หลักในการเข้าถึงพื้นที่โครงการ โดยใช้เส้นทางแยกเข้าบ้านเพ เพื่อมายังท่าเรือและเส้นทางต่อไปยังกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การเชื่อมโยงทางอากาศการเชื่อมโยงมายังเกาะเสม็ดโดยเฮลิคอปเตอร์สามารถเชื่อมโยงกับสนามบินใกล้เคียง เช่น สนามบินอู่ตะเภาสนามบินตราดหรือสนามบินสุวรรณภูมิมาลงที่สนามบินที่เกาะเสม็ด แล้วจึงเดินทางไปยังหมู่เกาะอื่นๆ ส่วนการเชื่อมโยงทางน้ำเสนอแนะให้ท่าเรือเพเป็นศูนย์กลางที่เชื่อมโยงทางน้ำที่จะเดินทางมาจากเกาะช้าง เกาะล้าน และภาคใต้ เพราะมีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาดีกว่าพื้นที่เกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 แสดงการเชื่อมโยงสู่เกาะลันตา

ภาพที่ 4.16 แสดงการเชื่อมโยงทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การวิเคราะห์จินตภาพของพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ศึกษา

4.5.1 เส้นทาง (Path)

เส้นทางในพื้นที่โครงการเป็นเส้นทางรองซึ่งควรมีการปรับปรุงให้มีความสวยงามชัดเจน และง่ายต่อการจดจำถนน

(1) ถนนสายทำหน้าด่าน-อุทยานแห่งชาติ-บนเกาะเสม็ด ซึ่งเป็นถนนสายหลักช่วงสำคัญที่จะเข้าไปยังพื้นที่ส่วนต่างๆของเกาะควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์สองข้างทางโดยเป็นการปรับปรุงและควบคุมลักษณะทางกายภาพของอาคารและสิ่งก่อสร้างให้มีเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ด้วยวิธีการปรับปรุงรูปด้านหน้าอาคาร (FACADE)

(2) ถนนสายทำหน้าด่าน- อ่าวน้อยหย่นา ซึ่งในปัจจุบันเป็นถนนที่มีสภาพดี สามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามเป็นมุมกว้างของทะเลและหมู่เกาะข้างเคียงได้

4.5.2 ศูนย์กิจกรรม (Node)

ศูนย์กิจกรรมซึ่งควรปรับปรุงศูนย์กิจกรรม 2 บริเวณ คือ ชุมชนทำหน้าด่านบนเกาะเสม็ด ชุมชนบ้านเพนชายฝั่ง พื้นที่ที่มีภูมิสัญลักษณ์รองที่ควรสร้างขึ้นใหม่ใน 3 บริเวณคือ

(1) ภูมิสัญลักษณ์รองบริเวณทำหน้าด่าน เพื่อให้เกิดความรับรู้ว่าเป็นชุมชนหลักของเกาะเสม็ด

(2) ภูมิสัญลักษณ์รองบริเวณศูนย์วัฒนธรรม อ่าวน้อยหย่นา เพื่อแสดงความเป็นย่านวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวจะได้พบศิลปวัฒนธรรม กิจกรรม วิถีชีวิต ของชุมชน

(3) ภูมิสัญลักษณ์รองบริเวณอ่าววงเดือนเพื่อให้เกิดการรับรู้ว่าเป็นย่านศูนย์กลางรองในการให้บริการนักท่องเที่ยวและชุมชน

4.5.3 ภูมิสัญลักษณ์ (Land Mark)

โดยภาพรวมแล้วภูมิสัญลักษณ์ของเกาะเสม็ดที่เป็นภูมิสัญลักษณ์รอง (Minor Land Mark) ควรมีภูมิสัญลักษณ์หลักจะช่วยบ่งบอกความเป็นย่านต่างๆรวมทั้งความเป็นมาและความสำคัญ ในประวัติศาสตร์ปัจจุบันประกอบการจัดทำภาพลักษณ์ของพื้นที่มาจากการประมวลผลภาพของการท่องเที่ยวของพื้นที่โครงการ ดังนี้

(1) ความสวยงามของท้องทะเล และความสมบูรณ์ของปะการัง

(2) ทิวทัศน์ความงาม และความมหัศจรรย์ของพื้นที่ใต้ทะเล

(3) วรรณคดีของสุนทรภู่ เชื่อว่าเป็น เกาะแก้วพิสดาร

- (4) ความมีชื่อเสียงของกิจกรรมทางน้ำ
- (5) การท่องเที่ยวธรรมชาติ
- (6) อาหารทะเลสดอร่อยและความหลากหลายของผลไม้ที่มีคุณภาพ

4.5.4 ย่าน (district)

ในการกำหนดภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวตั้งอยู่บนข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ ดังนั้นจึงมีการจัดพื้นที่ย่อยตามศักยภาพของพื้นที่ออกเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

- (1) พื้นที่หน้าด่านหาดทรายแก้วจัดเป็นประตูของเกาะและจัดเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) พื้นที่อ่าวน้อยหน้า อ่าวกลาง จัดเป็นพื้นที่ของศูนย์วัฒนธรรมชุมชน และอาหาร(3) พื้นที่อ่าววงเดือน อ่าวทับทิม อ่าวนวล และอ่าวซ้อ จัดเป็นที่พักผ่อนแบบออกกำลังกายควบคู่กับการเป็นศูนย์ภูมิปัญญาไทย
- (4) พื้นที่อ่าวพร้าว จัดบทบาทให้เป็นพื้นที่พักผ่อนที่มีระดับ และระยะยาว
- (5) พื้นที่อ่าวเทียน อ่าวหวาย อ่าวกิวหน่านอก และอ่าวปะการัง กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่ย่านพักอาศัยกับธรรมชาติ สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ และมีระดับ
- (6) พื้นที่แหลมกระัง อ่าวเตยและเกาะจันทร์ กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมแปลกใหม่ โดยกำหนดให้มีการสร้างอุโมงค์มหัศจรรย์สำหรับการศึกษาระบบนิเวศวิทยาใต้ทะเล
- (7) พื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของเกาะ กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่กิจกรรมผจญภัย

4.5.5 เส้นขอบ (edge)

ปัจจุบันเกาะเสม็ดเส้นขอบจะรอบด้วยทะเลอ่าวไทยทางด้านตะวันออกพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นหาดทรายเหมาะแก่กิจกรรมชายหาดส่วนพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกเส้นขอบจะมีหน้าผาสูงชันตั้งแต่อ่าวกระังถึงอ่าวพร้าว

4.5.6 ประตู (gate way)

ชุมชนท่าหน้าด่านบนเกาะเสม็ดจัดเป็นประตูของเกาะโดยเป็นเส้นทางหลักจากการขนส่งทางเรือระหว่างท่าเรือ ฝั่งบ้านเพและเกาะเสม็ดส่วนพื้นที่หน้าหาดทรายแก้ว จัดเป็นประตูของเกาะและจัดเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมชายหาดกลางแจ้งที่สามารถกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่หาดต่างๆ นอกจากนี้ยังมีอีกบริเวณคืออ่าววงเดือนที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเข้าไปโดยมาจากท่าเรือบนฝั่งบ้านเพ เพราะบริเวณอ่าววงเดือนมีจุดกางเต็นท์ให้นักท่องเที่ยวและมีชายหาดที่เชื่อมโยงกับอ่าวต่างๆ

4.6 การวิเคราะห์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนา

4.6.1 การวิเคราะห์ด้านกายภาพ

เกาะเสม็ดเป็นชุมชนกลางทะเลในเขตตำบลเพ อำเภอเมืองจังหวัดระยองที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติจึงมีเสน่ห์สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจนได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลกสามารถนำรายได้มาสู่จังหวัดและเกาะเสม็ดเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีจุดขายทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งที่ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ในสถานการณ์ที่ทางรัฐบาลกำลังมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกาะเสม็ดจึงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกันการสนองตอบด้วยการต้อนรับนักท่องเที่ยวนำไปสู่วิถีชีวิตแนวใหม่ของคนเกาะเนื่องจากเกาะเสม็ดเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 การใช้ประโยชน์ที่ดินบนเกาะจึงมีข้อจำกัดและยังขาดความเป็นระบบการขอเอกสารสิทธิ์ที่ดินจึงมีปัญหาและมักจะได้รับคำตอบจากประชาชนบางกลุ่มเพราะการใช้ที่ดินบนเกาะเสม็ดต้องมีการขอทำสัญญาเช่ากับสำนักงานกรมธนารักษ์ จังหวัดระยองทั้งในเขตพื้นที่บริการ(ที่กำหนดโดยอุทยานฯ)และนอกเขตพื้นที่บริการส่วนมากเป็นพื้นที่ที่อยู่ได้เส้นชั้นความสูง 20 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

4.6.2 การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจุบันประชากรที่เข้ามาในชุมชนบ้านเกาะเสม็ดส่วนใหญ่เป็นประชากรที่อยู่นอกพื้นที่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมาหางานทำซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานด้านการบริการนักท่องเที่ยวซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะเสม็ดยกเว้นชุมชนดั้งเดิมที่อยู่บริเวณอ่าวน้อยหน้าทางด้านทิศเหนือของเกาะที่ยังมีการประกอบอาชีพประมง เกาะเสม็ดยังไม่มีการบังคับใช้ผังเมืองรวมทำให้การวางแผนพัฒนาเกาะเสม็ดในปัจจุบันขาดความสมบูรณ์และประสิทธิภาพ การพัฒนาเกาะเสม็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการทุกภาคส่วนจึงควรริเริ่มสร้างสรรค์ที่เอื้อประโยชน์ต่อเกาะเสม็ดเพราะเกาะเสม็ดมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกได้ ดังนั้นจึงเสนอแนะให้มีการจัดการศึกษาทำผังเมืองรวมเกาะเสม็ดเพื่อให้มีบริการพื้นฐานทางสังคมสาธารณูปโภค - สาธารณูปการอย่างเพียงพอและได้มาตรฐานมีระบบส่งเสริมมูลค่าทางเศรษฐกิจ วิทยาการ บริหาร และการปกครองเพราะผังเมืองรวมมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมความเป็นเมืองน่าอยู่โดยการพัฒนาบริการทางสังคมสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม และการบริการที่สำคัญประเทศ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(3) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว และเป็นทางผ่านเข้าออกของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(4) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการบริหารการปกครอง และเป็นที่ตั้งที่สำคัญของประเทศ และนานาชาติ

(5) ส่งเสริมและพัฒนาาระบบขนส่งมวลชน และเชื่อมโยงโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งให้ สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

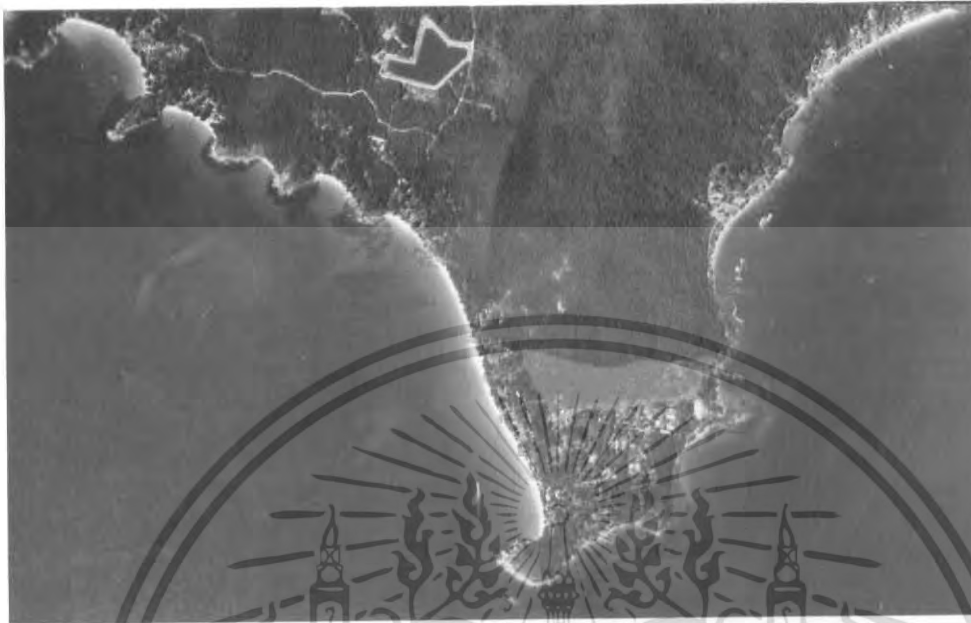
(6) ส่งเสริมการพัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูที่อยู่อาศัย และศูนย์ชุมชน

(7) ส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตที่ต้องใช้ทักษะแรงงานฝีมือ และเทคโนโลยีขั้นสูงที่ไม่มีความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุและปราศจากมลพิษดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์

(8) ส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรมประวัติศาสตร์ และโบราณคดีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่คงคุณค่าความงาม บำรุง รักษา ฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อม

4.6.3 การวิเคราะห์การป้องกันปัญหาจากภัยธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์การป้องกันปัญหาจากภัยย่านชุมชนในช่วงหน้าฝนน้ำหลากที่มาจากเขาพลอยแหวนบริเวณนี้ภูเขาไม่สูงและไม่มีแอ่งกักเก็บน้ำฝนชุมชนที่อยู่บริเวณนี้จึงไม่โดนร่องน้ำกปิดใน ส่วนของพื้นที่อื่นทางด้านใต้ของเกาะพื้นที่มีแนวเส้นชั้นและแคบความเสี่ยงเรื่องร่องน้ำจึงมีน้อยแต่ใน ส่วนของอ่างเก็บน้ำบนเกาะเสม็ดที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมนั้นต้องมีการซ่อมเพื่อการกักเก็บน้ำไว้ใน พื้นที่เพราะปัจจุบันเกาะเสม็ดต้องอาศัยน้ำจืดจากฝั่งบ้านเพเป็นน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคใน ส่วนของภัยพิบัติธรรมชาติทางทะเลนั้นพื้นที่ที่เป็นชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือบริเวณหาดทรายแก้ว เพราะในจุดพื้นที่นี้เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวแบบชายหาดเพราะมีชายหาด ที่ยาวเหมาะกับการกีฬาทางน้ำ ดังนั้นในพื้นที่นี้จึงควรมีระบบเตือนภัยแบบเสียงประกาศติดตั้งให้ ครอบคลุมบริเวณและสร้างจุดหลบภัยแบบลานกว้างหน้าที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดทรายแก้ว

ภาพที่ 4.17 แสดงร่องน้ำกในพื้นที่

4.6.4 การวิเคราะห์เพื่อหาคักยภาพในการพัฒนา

เพื่อการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในการวิเคราะห์เพื่อหาคักยภาพในการพัฒนาเพื่อการรองรับกิจกรรมต่างๆหรือการขยายตัวของชุมชนถิ่นอาศัยเดิมที่มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงระบบการท่องเที่ยวนั้นได้มีขั้นตอนในการวิเคราะห์เพื่อหาคักยภาพของพื้นที่แต่ละพื้นที่ตามคักยภาพที่จะพัฒนาในพื้นที่นั้นๆด้านค่าน้ำหนักบัจจัยดังกล่าวหมายถึงค่าความล้าคัญของบัจจัยต่างๆเพื่อรวบรวมเป็นค่าคะแนนเป็นตัวเลขโดยกำหนดค่า 2-3 เท่าตามลักษณะของคักยภาพพื้นที่ในระดับต่างๆ คือ คักยภาพสูง คักยภาพปานกลาง คักยภาพต่ำ โดยบัจจัยที่มีค่าสูงสุดคือบัจจัยทางด้านกายภาพมีค่าน้ำหนักเป็น 3 เท่าระดับที่คักยภาพการพัฒนาต่ำจะให้ค่าคะแนนน้อยส่วนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการพัฒนาจะไม่มีคะแนนจากการกำหนดค่าบัจจัยและหาค่าน้ำหนักบัจจัยดังตารางต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 การกำหนดค่าน้ำหนักของปัจจัย

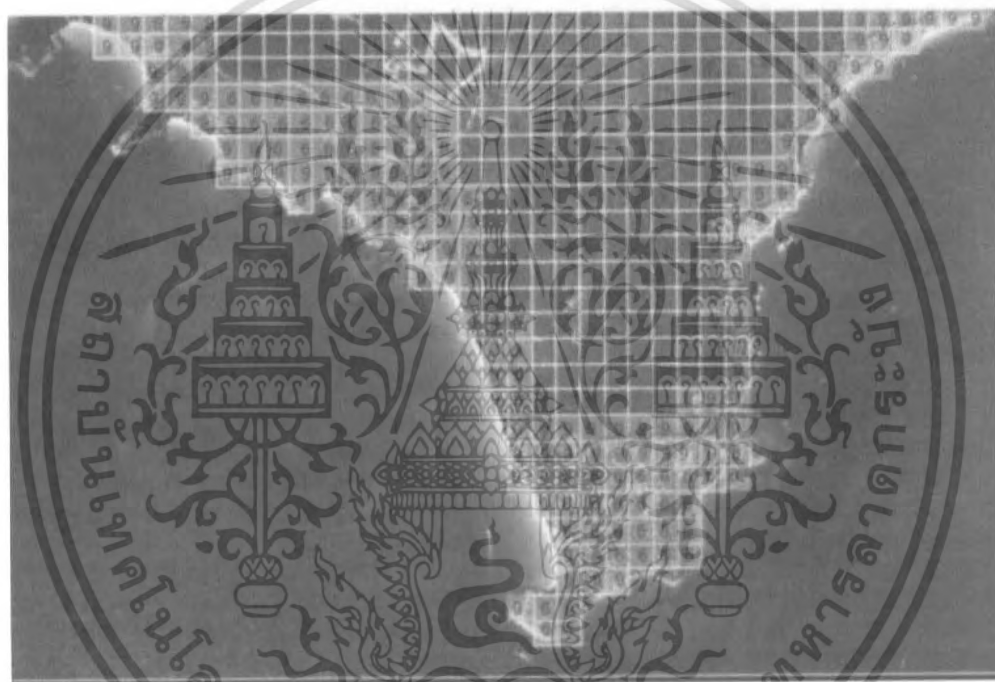
ลักษณะของปัจจัย	ปัจจัย	ค่าน้ำหนัก
ด้านกายภาพ	การเข้าถึงของพื้นที่ศึกษา	3
	มุมมองที่สวยงาม	3
	ความหนาแน่นของประชากร	2
	ความลาดชันของพื้นที่ศึกษา	2
ด้านเศรษฐกิจ	แหล่งงานด้านพาณิชยกรรม และการบริการ	1
สังคม	สถาบันการศึกษา	1
	สถาบันศาสนา	
	ศูนย์ราชการ	

การกำหนดความมุ่งหมายในการวิเคราะห์เพื่อหาศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่บนเกาะเสม็ดโดยพิจารณาความเหมาะสมตามบทบาทของพื้นที่เพื่อหาลำดับของความเหมาะสมและพร้อมในการพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ภายในเกาะเสม็ด ตามเป้าหมายของการพัฒนา ดังนั้นปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์จึงมุ่งเน้นในประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะของความเป็นชุมชนที่จะรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นบนเกาะเสม็ดในอนาคตโดยมีตารางและภาพประกอบการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าคะแนนการเข้าถึง

ระยะทางถนน	ค่าคะแนนดิบ	(x 3)
ถนนสายหลัก ทะเล	3	9
ถนนสายรอง	2	6
ถนนสายย่อย	1	3

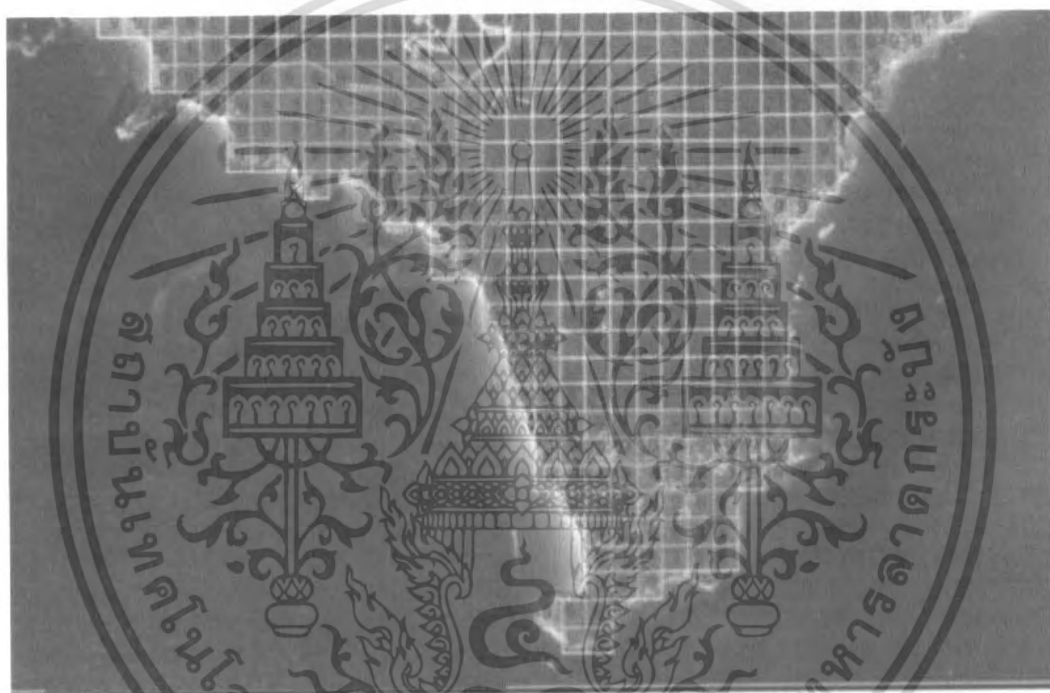

ภาพที่ 4.18 แสดงค่าคะแนนการเข้าถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าคะแนนมุมมองที่สวยงามของพื้นที่ศึกษา

ระดับมุมมอง	ค่าคะแนนดิบ	(x 3)
พื้นที่มุมมองที่ดี	3	9
พื้นที่มุมมองที่ดีปานกลาง	2	6
พื้นที่มุมมองที่ไม่ดี	1	3

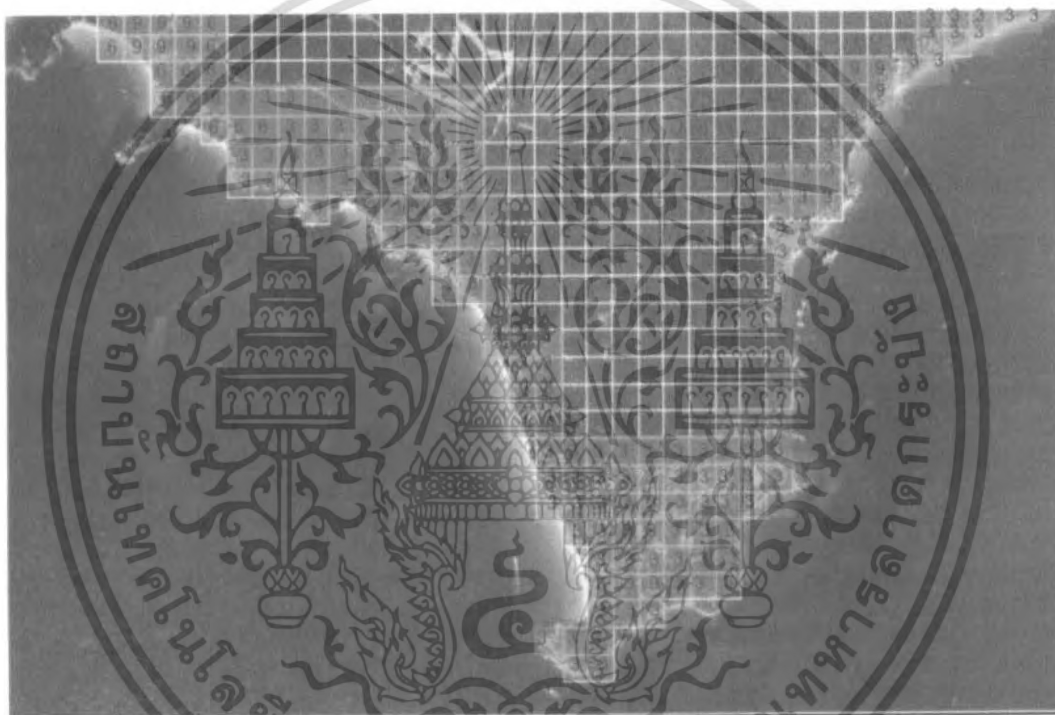

ภาพที่ 4.19 แสดงค่าคะแนนมุมมองที่สวยงามของพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าคะแนนมุมมองทางสถาปัตยกรรม

ระดับมุมมอง	ค่าคะแนนดิบ	(x 3)
พื้นที่มุมมองที่ดี	3	9
พื้นที่มุมมองที่ดีปานกลาง	2	6
พื้นที่มุมมองที่ไม่ดี	1	3

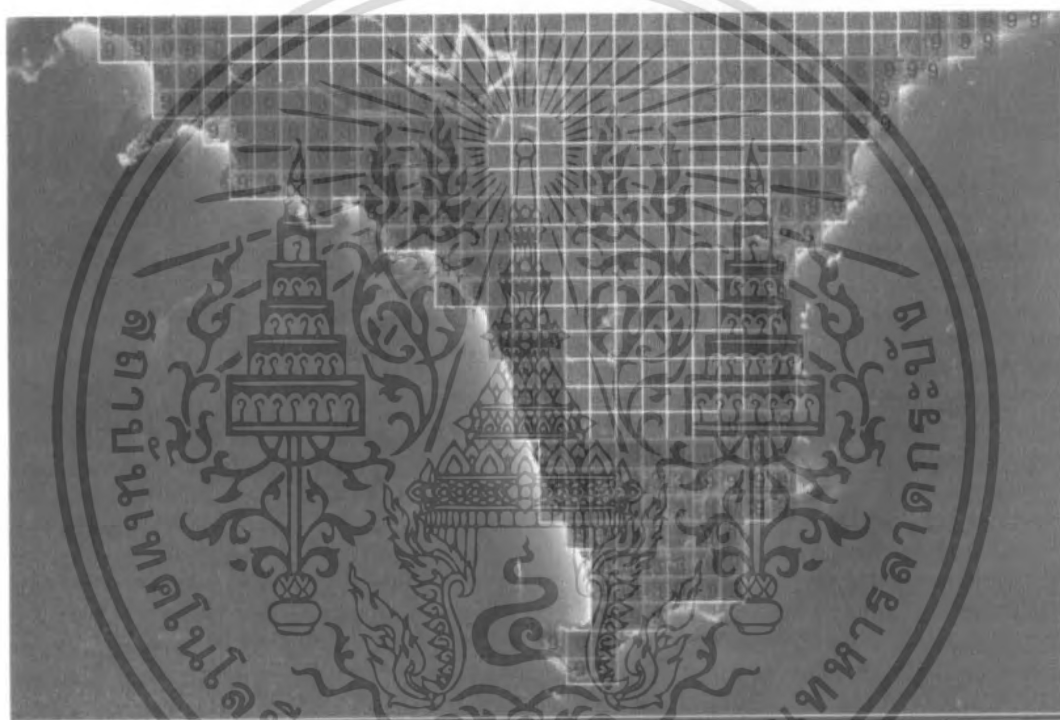

ภาพที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนมุมมองทางสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าคะแนนของพื้นที่นันทนาการ

พื้นที่นันทนาการ	ค่าคะแนนดิบ	(x 3)
ภายในรัศมี 500 เมตร	3	9
ภายในรัศมี 1000 เมตร	2	6
ภายในรัศมีเกิน 1000 เมตร	1	3

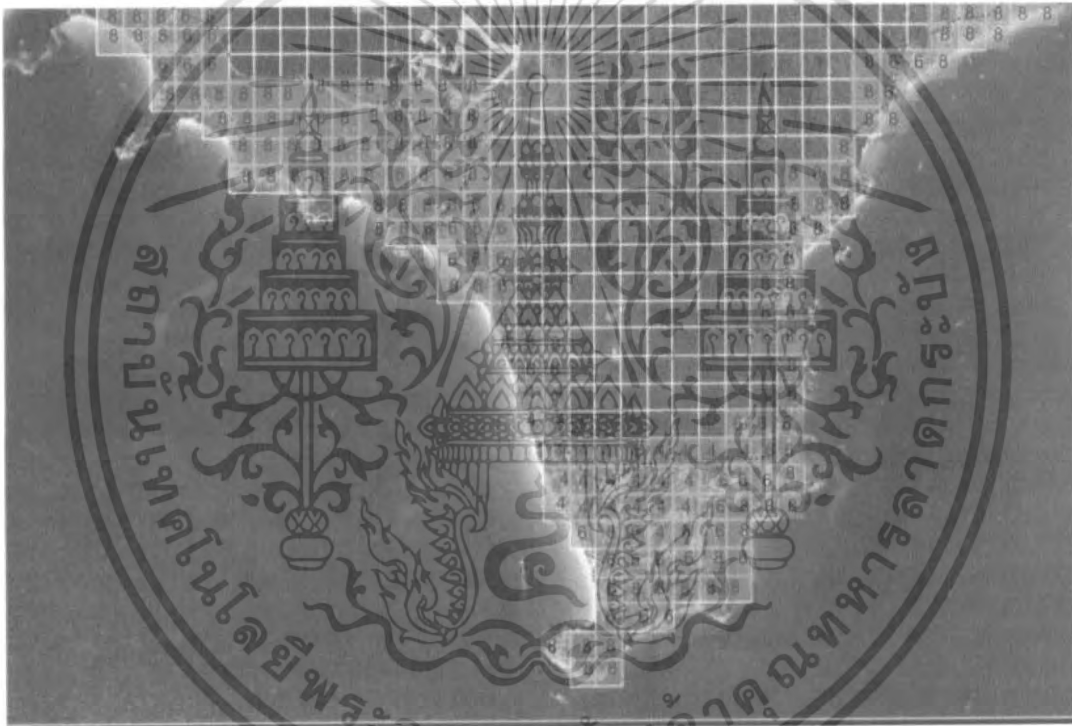

ภาพที่ 4.21 แสดงค่าคะแนนของพื้นที่นันทนาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 ค่าคะแนนความหนาแน่นสิ่งปลูกสร้าง

ร้อยละ	ค่าคะแนนดิบ	(x 2)
0-25	4	8
26-50	3	6
51-75	2	4
76-100	1	2

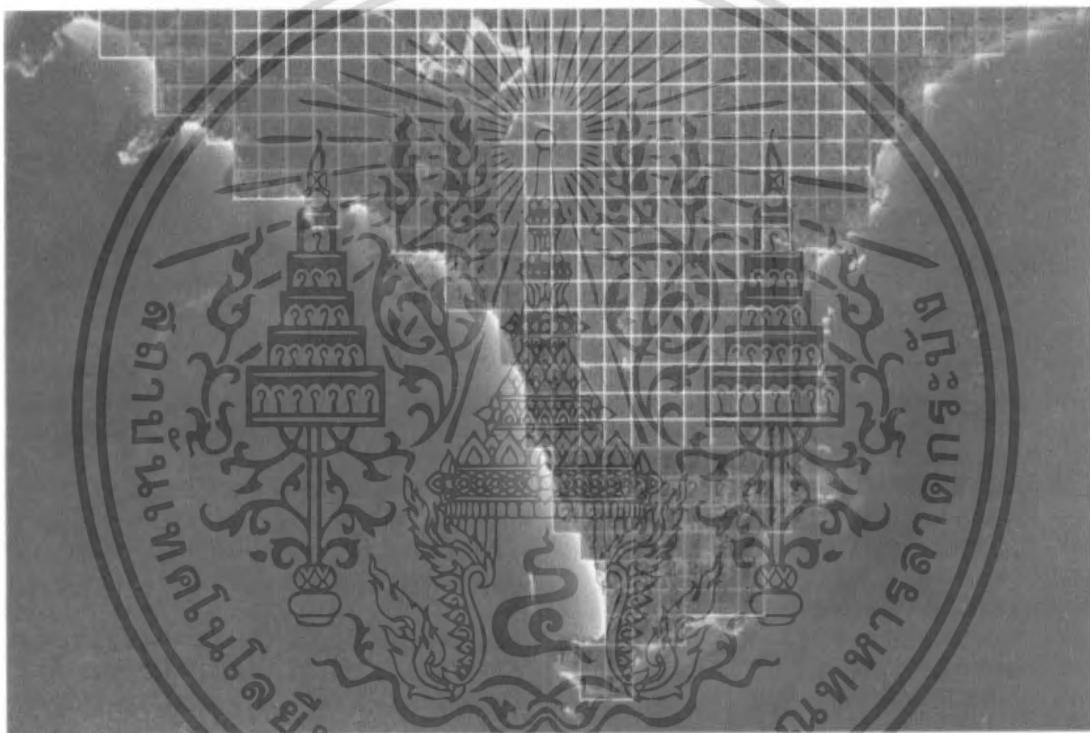

ภาพที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนความหนาแน่นสิ่งปลูกสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 ค่าคะแนนศูนย์ราชการ ค่าคะแนนดิบ (x 1)

คะแนนศูนย์ราชการ	ค่าคะแนนดิบ	(x 1)
ภายในรัศมี 500 เมตร	2	2
ภายในรัศมี 1000 เมตร	1	1
ภายในรัศมีเกิน 1000 เมตร	-	-

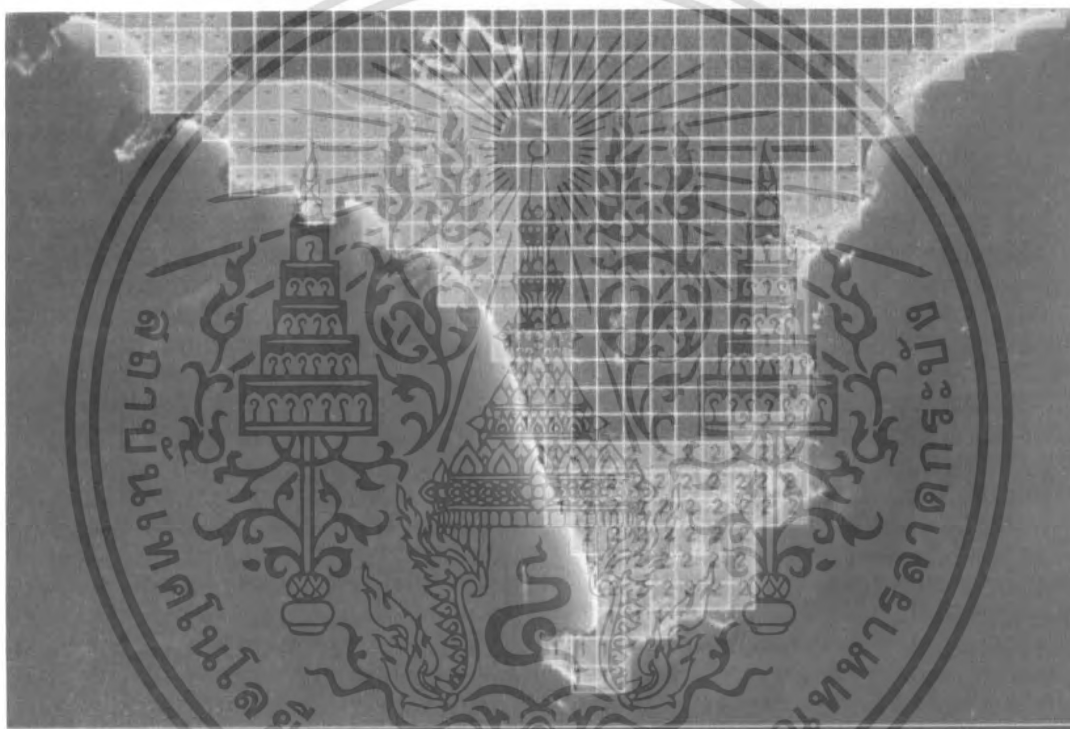

ภาพที่ 4.23 แสดงค่าคะแนนศูนย์ราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 โรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษา ค่าคะแนนดิบ (x 1)

คะแนนศูนย์ราชการ	ค่าคะแนนดิบ	(x 1)
ภายในรัศมี 500 เมตร	2	2
ภายในรัศมี 1000 เมตร	1	1
ภายในรัศมีเกิน 1000 เมตร	-	-

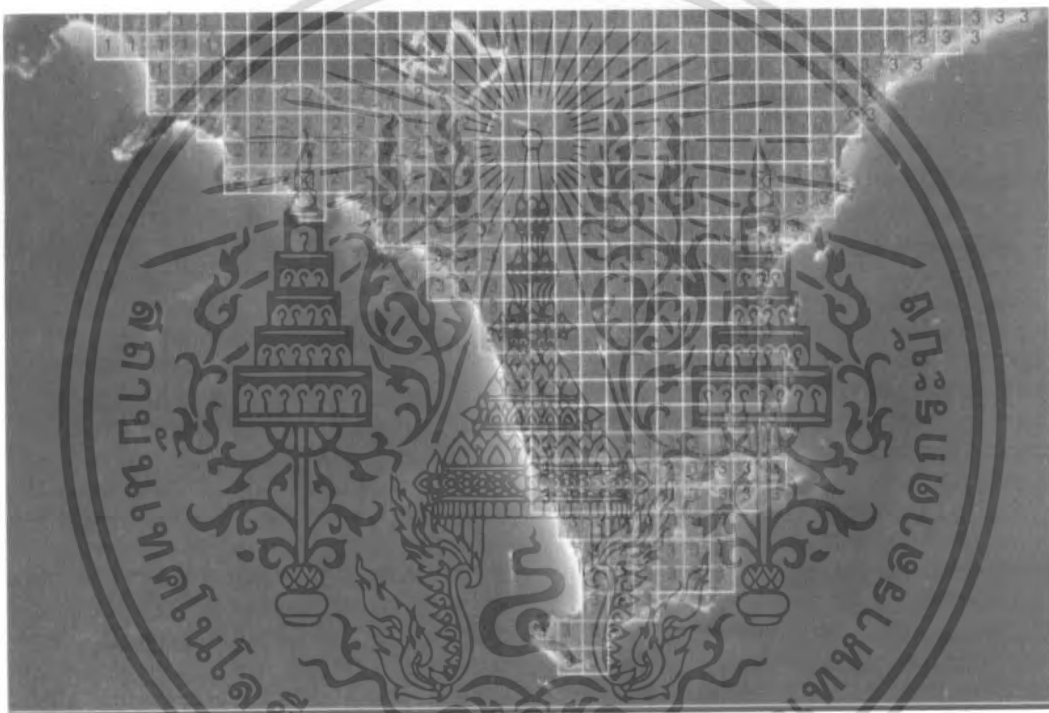

ภาพที่ 4.24 แสดงค่าคะแนนโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 ระยะเวลาการเดินทาง (นาที) ค่าคะแนนดิบ (x 1)

คะแนนแหล่งงานในชุมชน	ค่าคะแนนดิบ	(x 1)
ภายในเวลา 0-10	2	2
ภายในเวลา 10-20	1	1
ภายในเวลา 20-30	-	-

ภาพที่ 4.25 แสดงค่าคะแนนแหล่งงานในชุมชน

จากการศึกษาปัญหาข้อจำกัดตามศักยภาพของพื้นที่ศึกษาบริเวณชุมชนบ้านเกาะเสม็ด และบริเวณอ่าวต่างๆที่ใกล้เคียงโดยศึกษาภายใต้เส้นชั้นที่ระดับไม่เกิน 20 เมตรโดยแบ่งเป็นตาราง 100×100 เมตร และมีจำนวน 183 ช่องโดยแต่ละช่องมีพื้นที่ประมาณ 6.25 ไร่จากการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆโดยใช้ค่าคะแนนจริงคูณกับน้ำหนักทั้ง 8 ปัจจัยได้สรุปเป็นค่ารวมดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ค่าคะแนนที่มีศักยภาพสูงสุดที่ 41-45 มีจำนวน 75 ชอง คิดเป็น 468.75 ไร่ (44.09%ของพื้นที่)

(2) ค่าคะแนนที่มีศักยภาพปานกลางค่าคะแนนอยู่ที่ 35-40 มีจำนวน 96 ชอง คิดเป็น 600 ไร่ (4452.46%ของพื้นที่)

(3) ค่าคะแนนที่มีศักยภาพการพัฒนาต่ำอยู่ที่ 12-34 มีจำนวน 12 ชอง คิดเป็น 75 ไร่ (6.55%ของพื้นที่)

เมื่อคาดการณ์จำนวนประชากรรวมในอนาคตของพื้นที่ได้แล้ว ในขั้นตอนนี้เป็น การกระจายจำนวนประชากรดังกล่าวลงในพื้นที่ย่อยตามกิจกรรมของการใช้ที่ดินและน้ำให้ได้หรือใกล้เคียงกับมาตรฐานที่ใช้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) เกาะเสม็ด

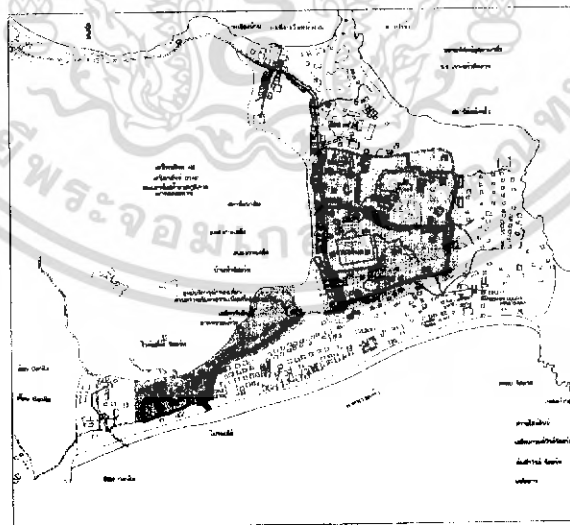
ย่านที่อยู่อาศัย (ย1) ประชากร 3,140 คน

ย่านที่อยู่อาศัยระดับดี (ย2) ประชากร 30 คน

ย่านพาณิชยกรรม (พ1) ประชากร 800 คน

ย่านพาณิชยกรรมที่พักนักท่องเที่ยว(พ2) นักท่องเที่ยว 7,000 คน ประชากร 2,840 คน

ย่านพาณิชยกรรมที่พักนักท่องเที่ยวระดับดี (พ3) นักท่องเที่ยว 370 คน

ภาพที่ 4.26 แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน ของเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.27 แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน ของเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7 การวิเคราะห์บทบาทของพื้นที่ศึกษาในอนาคต

4.7.1 บทบาทด้านพื้นที่

เกาะเสม็ดนับว่าเป็นเกาะที่สำคัญที่สุดของหมู่เกาะเสม็ดเนื่องจากเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด มีแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมาก และมีชุมชนตั้งถิ่นฐานอยู่ถาวร ดังนั้นในการวางแผนการใช้ที่ดินและน้ำ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ โดยมีแนวคิดดังนี้

1.แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชน

เป็นที่ยอมรับว่าการพัฒนาเกาะเสม็ดจะต้องพัฒนาไปทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. แนวความคิดในการรักษาสภาพแวดล้อมไว้ให้ได้มากที่สุด

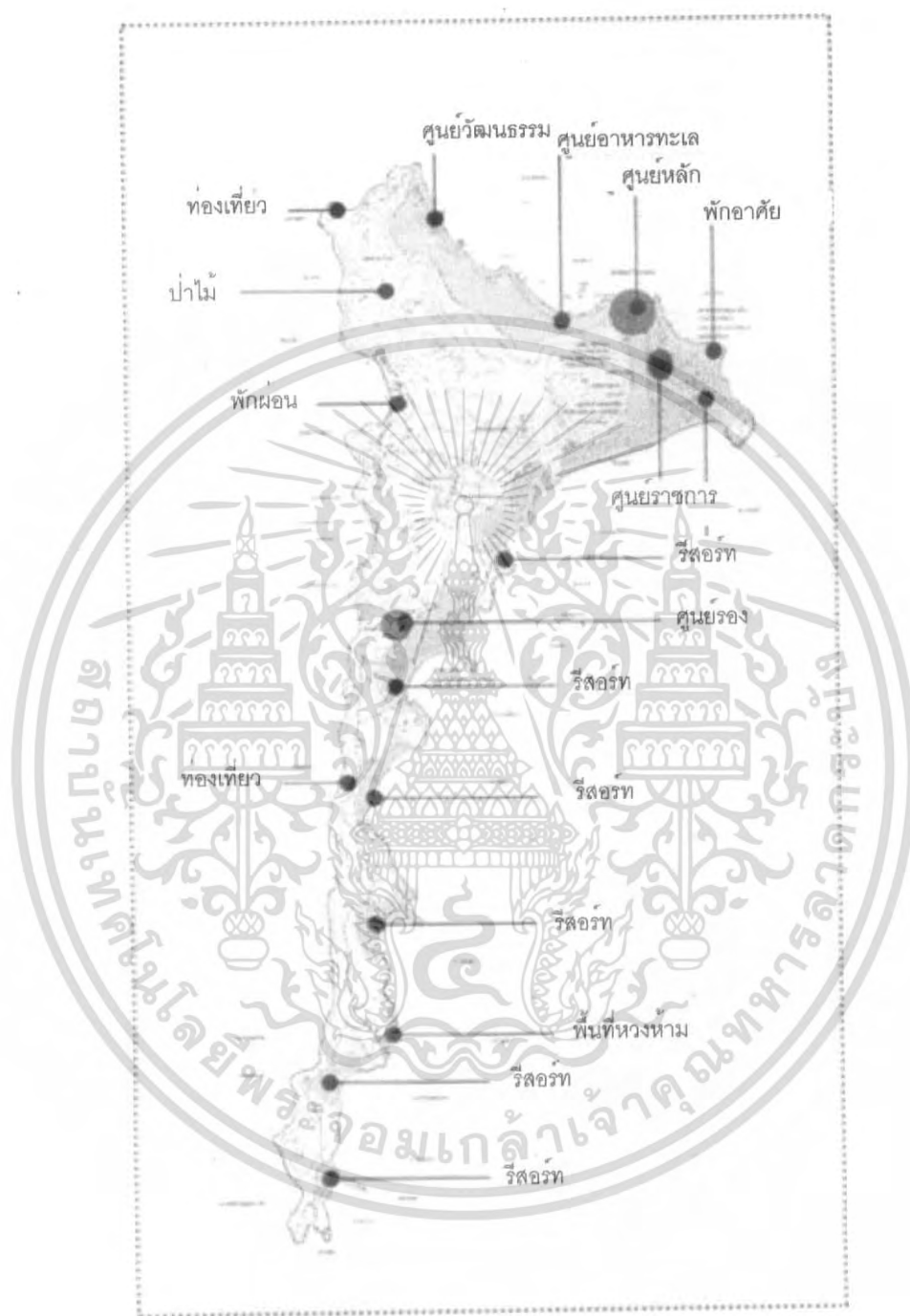
เกาะเสม็ดจะใช้พื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆที่จะขยายตัวในอนาคตเท่าที่จำเป็นโดยจะใช้พื้นที่ตั้งแต่ชายฝั่งจนไม่เกินเส้นชั้นความสูงที่ 20 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ตามแนวทางการใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ แต่อย่างไรก็ตาม หากการวัดพื้นที่ใช้สอยมีความเพียงพอกับพื้นที่รองรับที่มาอยู่ในปัจจุบัน ก็จะไม่ใช้พื้นที่ไปจนถึงเส้นชั้นความสูงที่ 20 เมตร เพื่อรักษาแนวป่าให้ได้มากที่สุด

3.แนวคิดในการเป็นชุมชนหลายศูนย์

ปัจจุบันเกาะเสม็ดจัดเป็นชุมชนที่มีศูนย์กลางเดียว คือ บริเวณท่าหน้าด่าน ทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ทำให้บางส่วนของเกาะไกลจากรัศมีการให้บริการ ดังนั้นจึงควรเพิ่มศูนย์กลางย่อย ได้แก่ บริเวณอ่าววงเดือน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดในการเพิ่มศูนย์ราชการขนาดเล็กในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของท่าหน้าด่าน และเพิ่มศูนย์วัฒนธรรมบริเวณอ่าวน้อยหน้า เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และดึงดูดนักท่องเที่ยว

4.แนวคิดในการจัดพื้นที่รองรับการตั้งถิ่นฐานของชุมชน

ควรกำหนดให้พื้นที่ที่มีชุมชนหนาแน่นขยายตัวอยู่ในพื้นที่บริเวณเดิมทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ส่วนพื้นที่ด้านเหนือของเกาะบริเวณอ่าวน้อยหน้า ควรเป็นพื้นที่สำหรับรองรับการขยายตัวของชุมชนพักอาศัย ในพื้นที่ฝั่งตะวันออกค่อนลงมาจนถึงทิศใต้ควรจะเป็นพื้นที่สำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนพื้นที่ฝั่งตะวันตกของเกาะไม่เหมาะสมที่จะตั้งถิ่นฐาน เนื่องจากเป็นหน้าผาสูงชันดังภาพประกอบที่ 4.28

ภาพที่ 4.28 แนวคิดในการเป็นชุมชนหลายศูนย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนา

5.1 การกำหนดนโยบายของการวางแผนพัฒนา

5.1.1 นโยบายแผนผังทางด้านกายภาพ

นโยบายแผนผังทางด้านกายภาพ เป็นการกำหนดนโยบายแผนผังด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ จากการศึกษาการเติบโตและกิจกรรมการในพื้นที่สามารถวิเคราะห์แนวโน้มของพื้นที่โครงการซึ่งนำไปสู่การออกแบบที่เหมาะสมต่อการพัฒนาพื้นที่ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมายของแผน การพัฒนาพื้นที่ทั้งการท่องเที่ยว และแผนผังทางด้านกายภาพ ด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ และด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยสรุปควรมีโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการแผนงานก่อสร้างย่านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์บริเวณท่าเรือหน้าด่านระยะของโครงการ 3-5 ปี
2. โครงการออกแบบวางผังปรับปรุงชุมชนบ้านเกาะเสม็ด ระยะของโครงการ 3-5 ปี
3. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนจากท่าเรือหน้าด่านกับสำนักอุทยานแห่งชาติระยะของโครงการ 3-4 ปี
4. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าเลียบริมชายหาดจากหาดทรายแก้ว-อ่าวไผ่ ระยะของโครงการ 6-8 ปี
5. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าเลียบริมชายหาดจากอ่าววงเดือน-อ่าวทับทิม-อ่าวนวล-อ่าวช่อระยะของโครงการ 6-8 ปี
6. โครงการแผนการจัดภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าชมวิวเลียบริมชายหาดจากหน้าด่าน-อ่าวน้อยหน้าระยะของโครงการ 3-4 ปี
7. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดเส้นทางจุดชมวิบริมอ่าวสูงตำระยะของโครงการดำเนินงาน 4-5 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดเส้นทางจุดชมวิวระยะของโครงการ 4-5ปีประกอบด้วย

- (1) บริเวณแหลมกะรัง
- (2) บริเวณอ่าวกูด
- (3) บริเวณทิศตะวันตกอ่าวลุงดำ

9. โครงการจัดสร้างภูมิทัศน์ (land mark) ของจุดท่องเที่ยวหลักบนเกาะเสม็ด

ประกอบด้วย

- (1) ทำเรือหน้าด่าน
- (2) ศูนย์วัฒนธรรมบริเวณอ่าวน้อยหน้า
- (3) ศูนย์รองบริเวณหาดทรายแก้ว
- (4) อ่าววงเดือน ระยะของโครงการ

1. โครงการแผนงานก่อสร้างงานศิลปะที่มีเอกลักษณ์บริเวณท่าเรือหน้าด่าน
2. โครงการออกแบบวางผังปรับปรุงชุมชนบ้านเกาะเสม็ด
3. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บนจากท่าเรือหน้าด่านกับสำนักอุทยานแห่งชาติ
4. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าเลียบริยหาดจากหาดทรายแก้ว-อ่าวไม้
5. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าเลียบริยหาดจากอ่าววงเดือน-อ่าวทับทิม-ชวกรวด-อ่าวห่อ
6. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดเส้นทางจุดชมวิวบริเวณอ่าวลุงดำ
7. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และสร้างจุดชมวิวอ่าวกะรัง
8. โครงการแผนงานจัดภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าบริเวณชายหาดจากหน้าด่าน-อ่าวน้อยหน้า

ภาพที่ 5.1 แสดงรายละเอียดการวางแผนพัฒนาพื้นที่โครงการเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การคาดการณ์จำนวนผู้ใช้พื้นที่ศึกษาในอนาคต

5.2.1 การคาดการณ์จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

บนเกาะเสม็ดมีการคาดการณ์ของประชากรทั้งประชากรทะเบียนราษฎรประชากรแฝงและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนั้นในอนาคตสามารถคาดการณ์ประชากรได้ดังตารางแสดงที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงการคาดการณ์ของประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)		จำนวนนักท่องเที่ยว (คน-วัน)		รวม (คน-วัน)
	ทะเบียนราษฎร	แฝง	ค้างคืน	ไป - กลับ	
2548	1,082	3,000	3,327	410	6,162
2553	1,213	4,032	4,780	554	10,579
2558	1,343	5,937	7,024	816	15,119

5.2.2 การประมาณการความต้องการในการใช้ที่ดินในอนาคต

การใช้ที่ดินในอนาคตในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนประชากรทั้งทะเบียนราษฎร ประชากรแฝง และนักท่องเที่ยว จำนวน 7,819 คน และจากการคาดการณ์ปี พ.ศ. 2568 จะมีประชากรของเกาะเสม็ดทั้งหมดจำนวน 15,210 คน ซึ่งจำนวนประชากรนี้ ได้นำมาพัฒนาประมาณการความต้องการใช้ที่ดินในอนาคตโดยใช้มาตรฐานทางด้านผังเมืองและมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปผลการประมาณการนี้ได้ดังนี้

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยจะมีความต้องการในอนาคตจำนวน 21 ไร่
2. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมจะมีความต้องการในอนาคตจำนวน 332 ไร่
3. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมจะมีความต้องการในอนาคตจำนวน 243 ไร่
4. ที่ดินประเภทสถานที่ราชการมีความต้องการตามความจำเป็นของชุมชน
5. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ปัจจุบันมีเพียงพออยู่แล้ว
6. ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา ปัจจุบันมีเพียงพออยู่แล้ว
7. ที่ดินประเภทนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความต้องการในอนาคตจำนวน 27 ไร่
8. ที่ดินประเภทป่าไม้ ในอนาคตจะต้องรักษาพื้นที่เหล่านี้ไว้ให้ได้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 การวิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของประชากรที่เข้ามาในพื้นที่ศึกษา

5.3.1 ประชากรในพื้นที่ศึกษา

จากข้อมูลสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปี 2547 พบว่า จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนในพื้นที่ที่เดินทางไปหมู่เกาะเสม็ด จำนวน 265,460 คน โดยในจำนวนนี้ เป็นนักท่องเที่ยว ร้อยละ 90.92 และเป็นนักท่องเที่ยว 9.08 และเมื่อคาดการณ์แนวโน้มการเติบโตของผู้เยี่ยมชมเยือนในอนาคต พบว่า ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีก 20 ปีข้างหน้า คือปี 2569 จะมีผู้เยี่ยมชมเยือนจำนวน 526, 646 คน เป็นนักท่องเที่ยว (พักค้าง) จำนวน 511,527 คน และเป็นนักทัศนอาจรจำนวน 51,119 คน

5.4 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในอนาคต

5.4.1 การขยายตัวของประชากร

การตั้งถิ่นฐานของประชากร คือ พื้นที่ฝั่งเหนือของเกาะเสม็ด บริเวณอ่าวกลาง อ่าวน้อยหน้า ต่อเนื่องมาทางฝั่งตะวันออก บริเวณอ่าวป่าช้า อ่าวลูกโยน แหลมใหญ่หาดทรายแก้ว อ่าวไผ่ จนกระทั่งถึงอ่าวทับทิมสำหรับพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการรองรับการขยายตัวของชุมชนเป็นลำดับรอง ได้แก่ พื้นที่บริเวณอ่าวต่างๆ ทางฝั่งตะวันออกของเกาะเสม็ด และอ่าวพร้าวทางด้านฝั่งตะวันตกพื้นที่

ภาพที่ 5.3 แผนที่แสดงการขยายตัวการตั้งถิ่นฐานของประชากรปี พ.ศ. 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.4 แผนที่แสดงการขยายตัวการตั้งถิ่นฐานของประชากรปี พ.ศ. 2542

ภาพที่ 5.5 แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน ของเกาะเสม็ดปี พ.ศ. 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชน

6.1 แนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่ศึกษา

6.1.1 แนวทางการวางแผนกิจกรรมในพื้นที่ย่อย

เนื่องจากพื้นที่หมู่เกาะเสม็ดและพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงส่วนอื่นของโครงการที่มีความหลากหลายของสภาพธรรมชาติ ทั้งบนบกและในทะเลรวมทั้งมีการกระจายของพื้นที่เป็นกลุ่มทั่วประเทศ อุทยานฯ ดังนั้นหากได้มีการกำหนดบทบาทของแต่ละพื้นที่ทางด้านการท่องเที่ยวให้ชัดเจนแล้ว พื้นที่ต่างๆ เหล่านี้จะส่งเสริมเกื้อกูลกันในภาพรวมการท่องเที่ยว อันจะส่งผลดีต่อรายได้ชุมชนบทบาทของพื้นที่ ถูกกำหนดไว้ดังนี้

เกาะเสม็ดเป็นเกาะที่ใหญ่และมีประชาชนตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างถาวร มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเป็นจำนวนมาก มีการบริการและโครงสร้างพื้นฐานชุมชนอยู่พอสมควร พื้นที่กลุ่มนี้เสนอแนะให้มีบทบาทเปรียบเทียบกับเสมือนแกนกลาง ของพื้นที่ และจากบทบาทที่เป็นประธานในหมู่เกาะเป็นหลักควบคู่กับพื้นที่บางพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวแบบเงียบสงบ ดังนั้นจึงมีการจัดพื้นที่ย่อยตามศักยภาพของพื้นที่ออกเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

- (1) พื้นที่หน้าด่าน จัดเป็นประตูของเกาะและหาดทรายแก้ว จัดเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) พื้นที่อ่าวน้อยหน้า อ่าวกลาง จัดเป็นพื้นที่ของศูนย์วัฒนธรรมชุมชน และอาหารทะเล
- (3) พื้นที่อ่าววงเดือน อ่าวทับทิม อ่าวนวล และอ่าวช่อ จัดเป็นที่พักผ่อนแบบออกกำลังกายควบคู่กับการเป็นศูนย์ภูมิปัญญาไทย
- (4) พื้นที่อ่าวพร้าว จัดบทบาทให้เป็นพื้นที่พักผ่อนที่มีระดับ และมีระยะเวลาพักผ่อน
- (5) พื้นที่อ่าวเทียน อ่าวหวาย อ่าวกิวหน้านอก และอ่าวปะการัง กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวแนวแปลกใหม่ได้ทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.1 แสดงการกำหนดบทบาทของแต่ละพื้นที่ทางการท่องเที่ยว

6.2 แนวทางในการพัฒนาด้านกายภาพ

6.2.1 แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน

แนวคิดในการปรับปรุงคือ การเสนอการรื้อย้ายอาคารเพื่อปรับปรุงผังบริเวณใหม่ โดยนำเอารูปแบบทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่ได้ศึกษามาปรับปรุงรูปด้านหน้าอาคาร เพื่อให้เกิดบรรยากาศสู่การเข้าพื้นที่ สำหรับพื้นที่ที่เสนอแนะการปรับปรุงภูมิทัศน์มี 5 บริเวณได้แก่

1. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณถนนท่าเทียบเรือหน้าด่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โครงการออกแบบวางผังปรับปรุงชุมชนบ้านเกาะเสม็ด
3. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณถนนท่าหน้าด่าน-อุทยานแห่งชาติฯ
4. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณถนนอ่าวน้อยหน้า-ท่าหน้าด่าน
5. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าเลียบริมชายหาดจากหาดทรายแก้ว-อ่าวไผ่
6. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำทางเดินเท้าเลียบริมชายหาดจากอ่าววงเดือน- อ่าวซ้อ
7. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดเส้นทางจุดชมวิว เช่น
 - บริเวณแหลมกระรัง
 - บริเวณอ่าวกูด
 - บริเวณทิศตะวันตกอ่าวลุงดำ
8. โครงการจัดสร้างภูมิทัศน์ (land mark) ของจุดท่องเที่ยวหลักบนเกาะเสม็ดเช่น
 - ท่าเรือหน้าด่าน
 - ศูนย์วัฒนธรรมบริเวณอ่าวน้อยหน้า
 - ศูนย์รองบริเวณหาดทรายแก้ว
 - อ่าววงเดือน ระยะของโครงการ

ภาพที่ 6.2 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักบริเวณท่าเรือหน้าด่าน-หาดทรายแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2 ด้านการสัญจรภายในพื้นที่โครงการ

ถนนบนเกาะเสม็ด เริ่มจากท่าเรือหน้าด่านไปอ่าวน้อยหน้าซึ่งอยู่ด้านเหนือของเกาะและจากท่าเรือหน้าด่านไปยังที่ทำการอุทยาน ฯ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น ผิวถนนเป็นคอนกรีตสภาพดี กว้างประมาณ 4 – 5 เมตร มีทางเดินเท้าเฉพาะช่วงท่าเรือหน้าด่านไปยังที่ทำการอุทยาน เท่านั้น ถนนในส่วนที่เลยไปจากที่ทำการอุทยานฯ ผิวถนนเป็นดินลูกรัง สภาพชำรุดซึ่งต้องปรับปรุงซ่อมแซม

ภาพที่ 6.3 แสดงปัจจุบันถนนสายรองในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.4 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักทำหน้าด่าน-อ่าวน้อยหน้า

ภาพที่ 6.5 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักขาดทรายเป็นแกว-อ่าวปะการัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6 แสดงปัจจุบันจุดชมวิวพระอาทิตย์ตก-อ่าวกิวหน้าอก

6.2.3 ด้านการสัญจรทางน้ำ

ท่าเทียบเรือหน้าด่านเกาะเสม็ดท่าเทียบเรือหน้าด่านถือเป็นประตูต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกาะเสม็ด มีลักษณะโครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กยื่นออกไปในทะเล บางส่วนสภาพชำรุดเนื่องจากผ่านการใช้งานมาเป็นเวลานาน ปัจจุบันใช้ในการรองรับกิจกรรมหลายประเภท ได้แก่ การเข้าเทียบเรือของเรือโดยสาร เรือสินค้า ดังนั้นจึงพบว่าการจราจรในบริเวณท่าเรือแห่งนี้มีอยู่อย่างหนาแน่น โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล และวันหยุดต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.7 แสดงปัจจุบันท่าเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.8 แสดงปัจจุบันท่าเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.9 สภาพทรุดโทรมทำเรือน้ำด้านปัจจุบัน

6.2.4 ด้านระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

ระบบไฟฟ้าแสงสว่างบนเกาะเสม็ดมีเฉพาะถนนหลักย่านชุมชน และบริเวณหาดต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว ในส่วนพื้นที่หน้าอ่าวผู้ประกอบการแต่ละรายจะติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างตามทางเดินเข้าที่พักและร้านอาหารด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.10 แสดงปัจจุบันถนนสายหลักทำหน้าด่าน-หาดทรายแก้ว

6.2.5 ระบบโทรศัพท์

โทรศัพท์สาธารณะ ในพื้นที่เกาะเสม็ดนั้นมีเฉพาะถนนหลักและย่านชุมชนในส่วนบริเวณท่าเรือหน้าด่านดังนั้นควรเพิ่มและพื้นที่ที่เป็นกิจกรรมทางชายหาดควรเพิ่มระบบเสียงประกาศเตือนภัยให้ทั่วถึงซึ่งในปัจจุบัน พื้นที่ไกล ๆ ยังไม่มีการติดตั้งระบบนี้

6.2.6 ด้านสาธารณูปการ

ด้านการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะเสม็ด หมู่เกาะเสม็ด การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ควรตั้งอยู่ที่บริเวณที่ทำกรหน้าด่าน จัดเตรียมข้อมูลเป็นแผ่นพับ และแผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะ

6.3 สรุปภาพรวมการออกแบบ

6.3.1 เกาะเสม็ดยังไม่มีการบินบังคับใช้ผังเมืองรวม ทำให้การวางแผนพัฒนาเกาะเสม็ดใน

ปัจจุบันขาดความสมบูรณ์และประสิทธิภาพ ดังที่ได้เสนอแนะในบทที่ 4 ที่เสนอแนะให้มีการจัดการศึกษาทำผังเมืองรวมเกาะเสม็ด เพื่อให้มีบริการพื้นฐานทางสังคม สาธารณูปโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาธารณูปการ อย่างเพียงพอและได้มาตรฐาน มีระบบ ส่งเสริมมูลค่าทางเศรษฐกิจ วิทยาการ บริหาร และการปกครองเพื่อให้บรรลุตามการบังคับใช้ผังเมืองรวมเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมความเป็นเมืองน่าอยู่โดยการพัฒนาบริการทางสังคม สาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ

2. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม และการบริการที่สำคัญของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว และเป็นทางผ่านเข้าออกของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการบริหารการปกครอง และเป็นที่ตั้งที่สำคัญของประเทศและนานาชาติ

5. ส่งเสริมและพัฒนาระบบขนส่งมวลชน และเชื่อมโยงโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

6. ส่งเสริมการพัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูที่อยู่อาศัย และศูนย์ชุมชน

7. ส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตที่ต้องใช้ทักษะ แรงงานฝีมือ และเทคโนโลยีขั้นสูงที่ไม่มีใครเสี่ยงต่ออุบัติเหตุและปราศจากมลพิษดำรงรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์

8. อนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี

9. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่คงคุณค่าความงดงาม บำรุง รักษา ฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อมและป้องกันปัญหาจากภัยธรรมชาติ

นอกจากนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังได้จำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้

1. เขตสีเหลือง (ย.1-ย.4) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
2. เขตสีส้ม (ย.5-ย.7) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
3. เขตสีน้ำตาล (ย.8-ย.10) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
4. เขตสีแดง (พ.1-พ.4) ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.เขตสีม่วง (อ.1-อ.2) ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม

6.เขตสีเม็ดมะปราง(อ.3) ที่ดินประเภทคลังสินค้า

7.เขตสีขาวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียว (ก.1-ก.3) ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและ

เกษตรกรรม

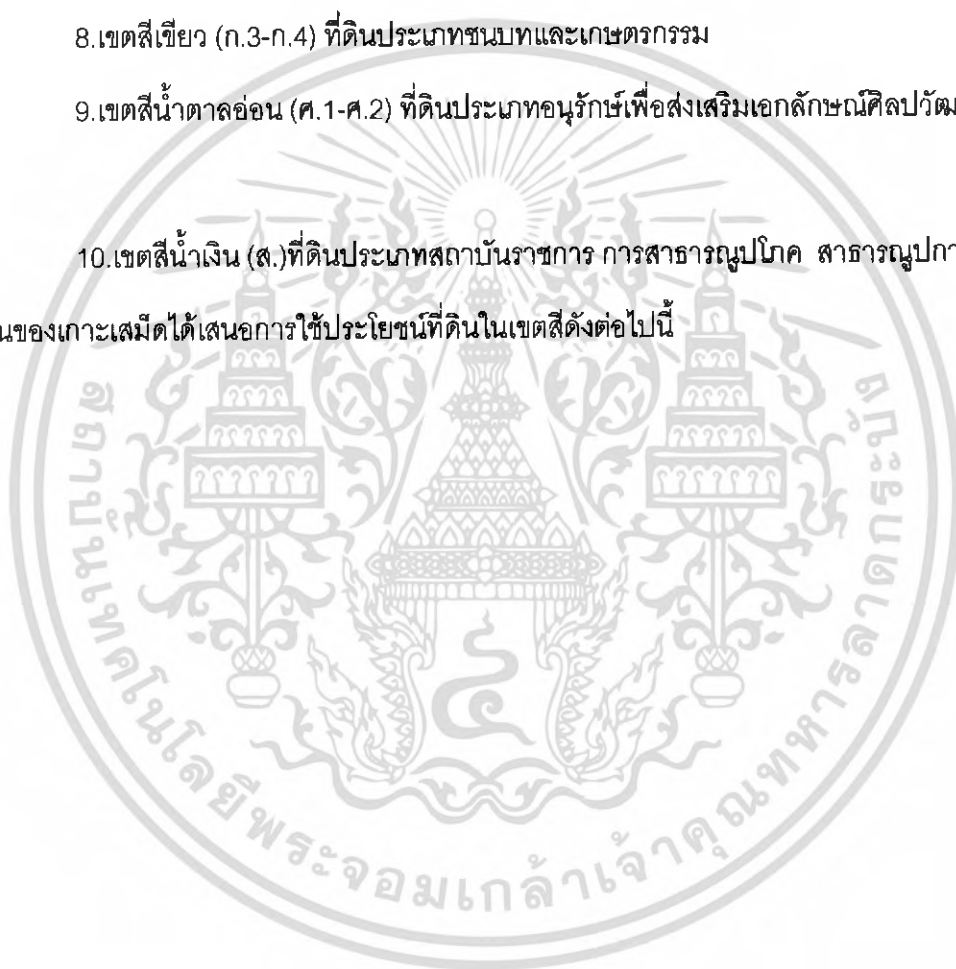
8.เขตสีเขียว (ก.3-ก.4) ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม

9.เขตสีน้ำตาลอ่อน (ศ.1-ศ.2) ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม

ไทย

10.เขตสีน้ำเงิน (ส.)ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

ในส่วนของเกาะเสม็ดได้เสนอการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตสีดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.11 แบบแผนผังเมืองรวมเกาะเสม็ดตามศักยภาพของพื้นที่

6.3.2 การเสนอออกแบบวางผังชุมชนเกาะเสม็ด

ชุมชนบ้านเกาะเสม็ดเป็นชุมชนกลางทะเลมีประชากรอาศัยอยู่อย่างถาวรที่เป็นประชากรทะเบียนราษฎรและประชากรแฝงและนักท่องเที่ยวอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากการควบคุมระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการจึงไม่ทั่วถึงรวมทั้งการควบคุมระบบการทิ้งน้ำเสียก็ควบคุมได้ยากดังนั้นจึงเสนอแนะการวางผังเมืองใหม่เพื่อควบคุมการกระจายตัวของประชากรที่จะกระจายตัวไปตามหาดและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ่าวต่างๆอันจะก่อให้เกิดปัญหาเรื่องมลภาวะขึ้นตามมาพร้อมทั้งสามารถควบคุมประชากรและระบบ
สาธารณูปโภค สาธารณูปการได้อย่างทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.13 แบบแสดงผังก่อนการปรับปรุง

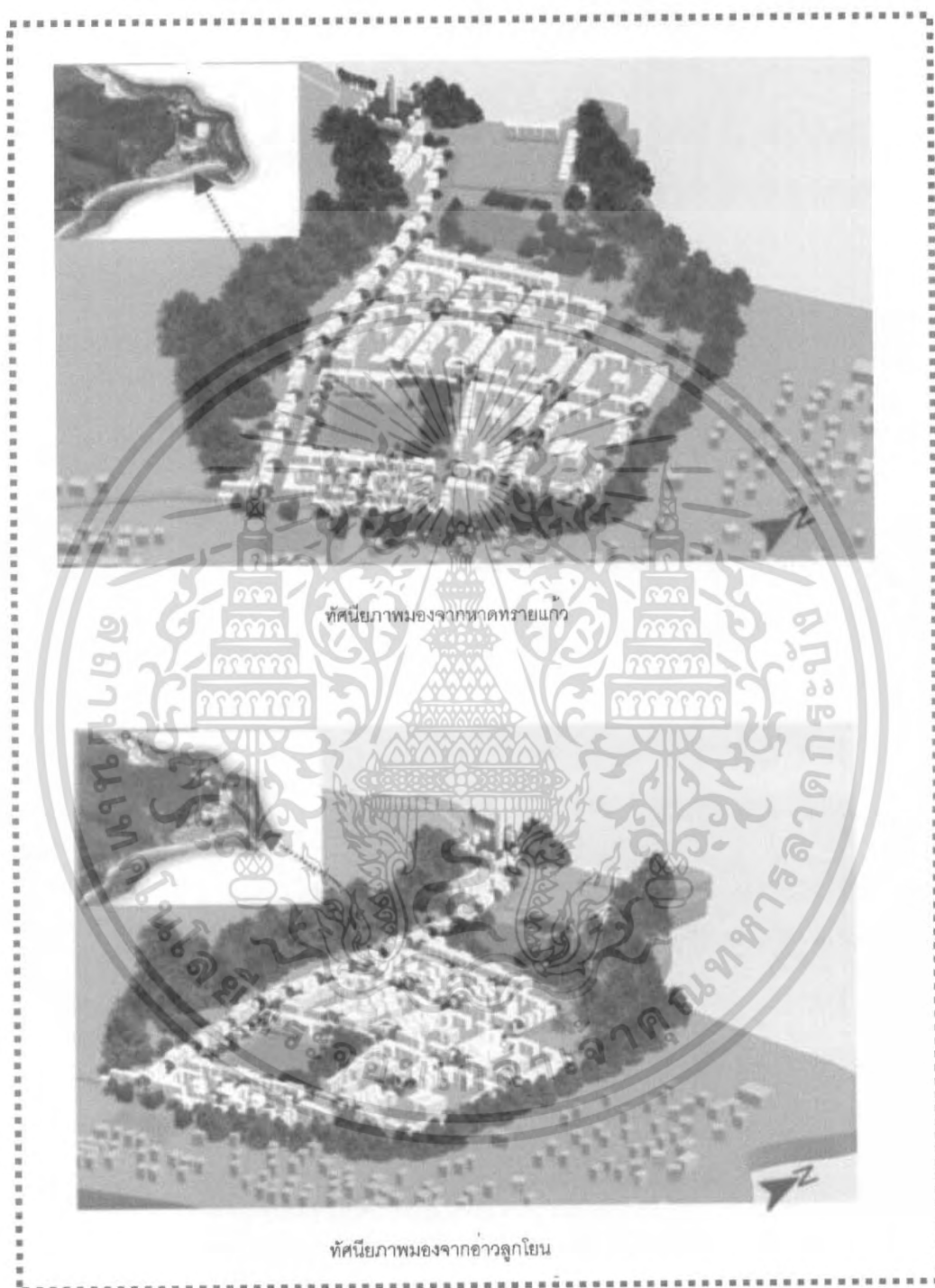
ภาพที่ 6.14 แบบแสดงผังหลังการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

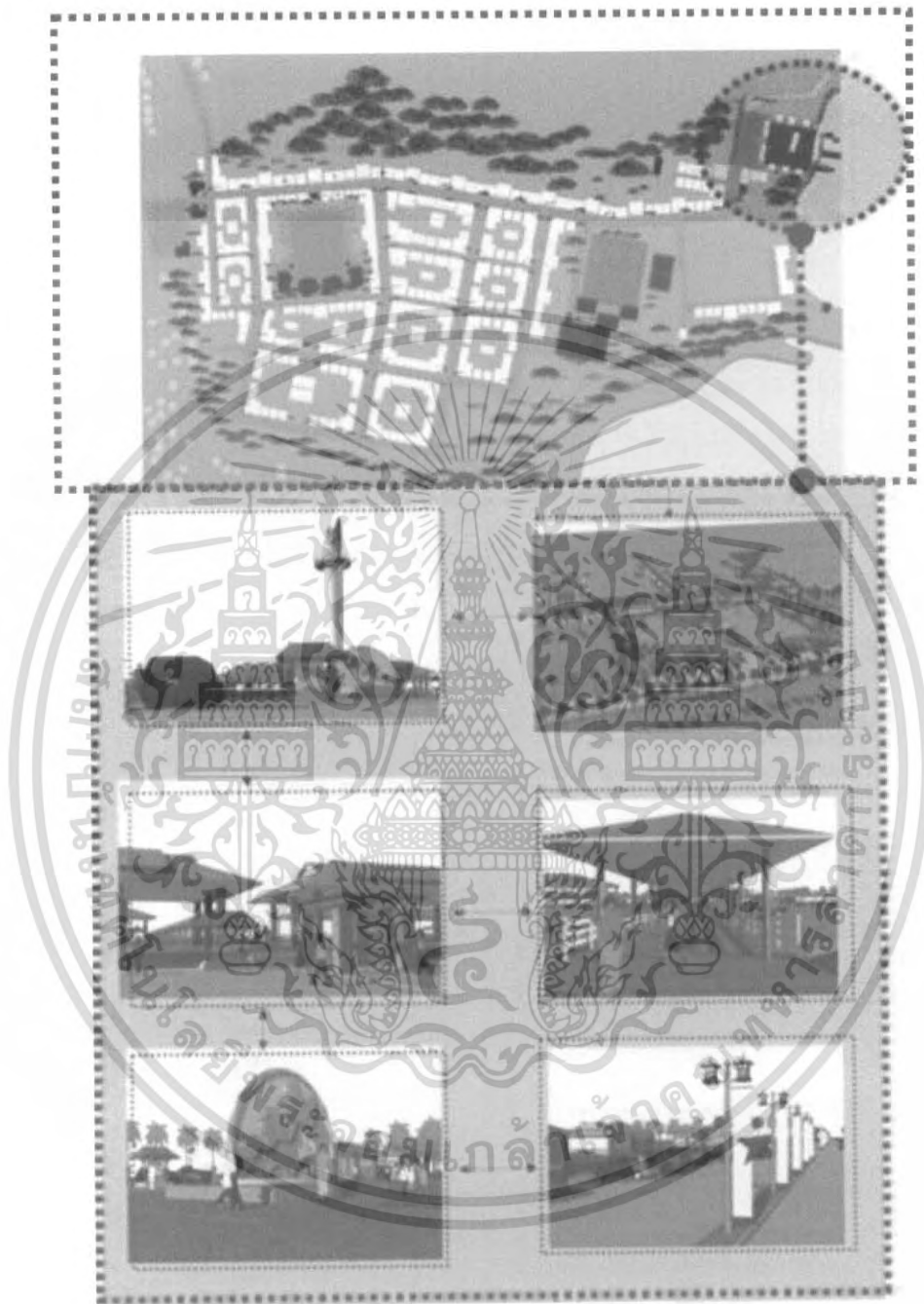
ภาพที่ 6.15 แบบแสดงผัง ก่อนและหลังการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

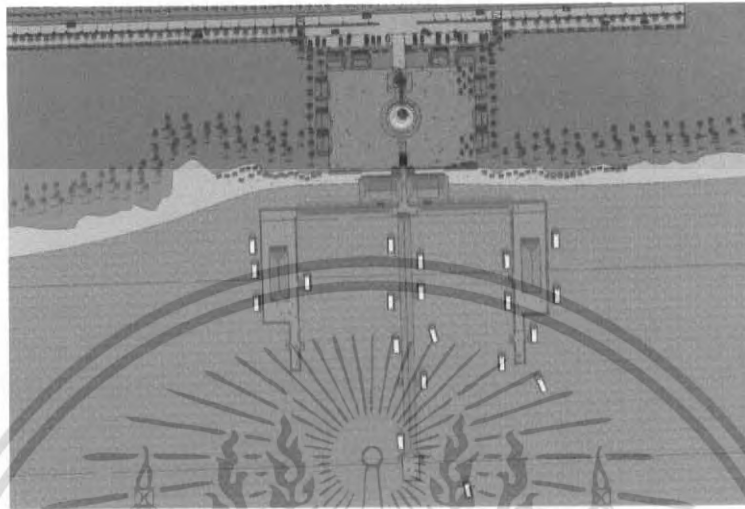
ภาพที่ 6.16 แบบแสดงผังชุมชนบ้านเกาะเสม็ด หลังการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

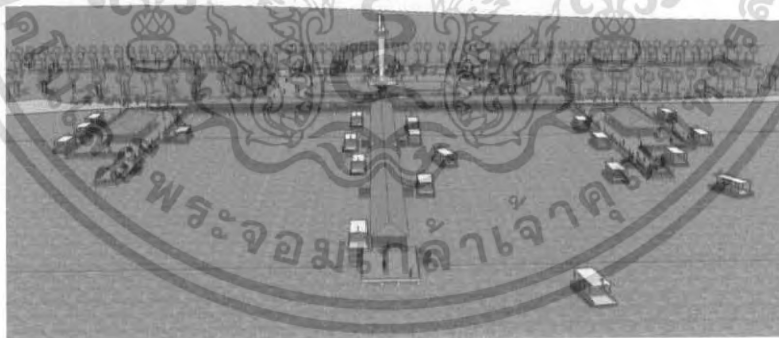

ภาพที่ 6.17 แบบแสดงทำเรื่อหน้าด่าน หลังการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

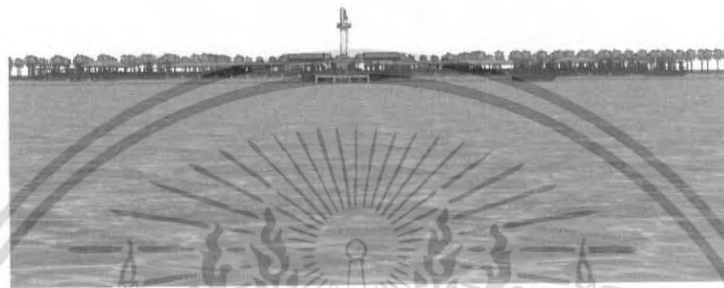

ภาพที่ 6.18 แพลนทำเทียบเรือโดยสารและเรือประมงหลังการปรับปรุง

ภาพที่ 6.19 รูปด้านหน้าท่าเรือหน้าด่านหลังการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

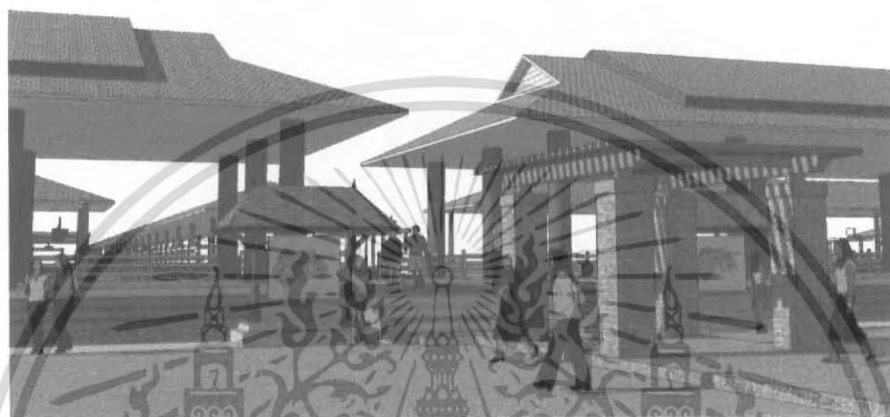

ภาพที่ 6.20 รูปด้านหน้าท่าเรือหน้าด่านหลังการปรับปรุง

ภาพที่ 6.21 จุดขึ้นลงเรือหน้าด่านเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

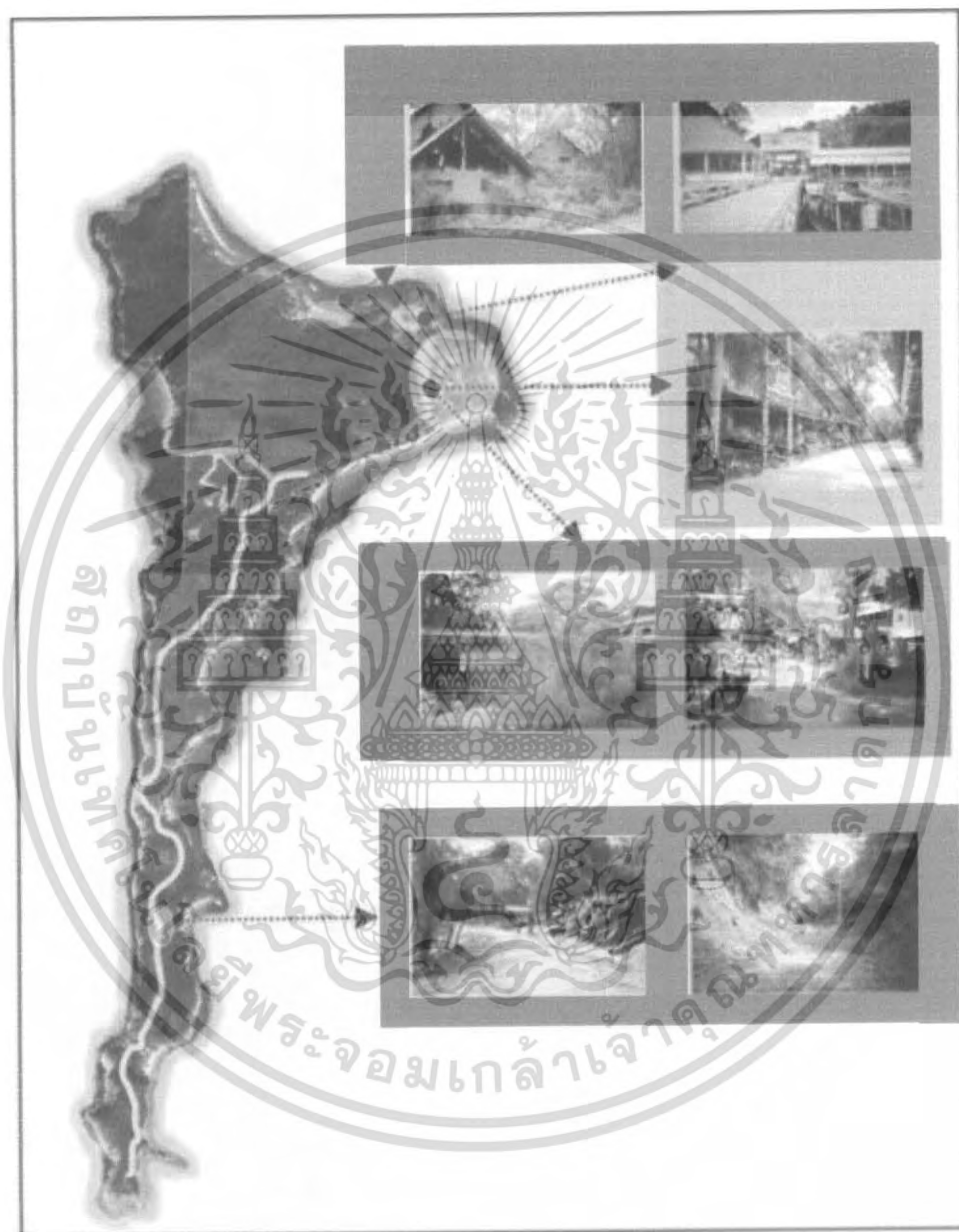

ภาพที่ 6.22 ประตูเกาะเสม็ดท่าเรือหน้าด่าน

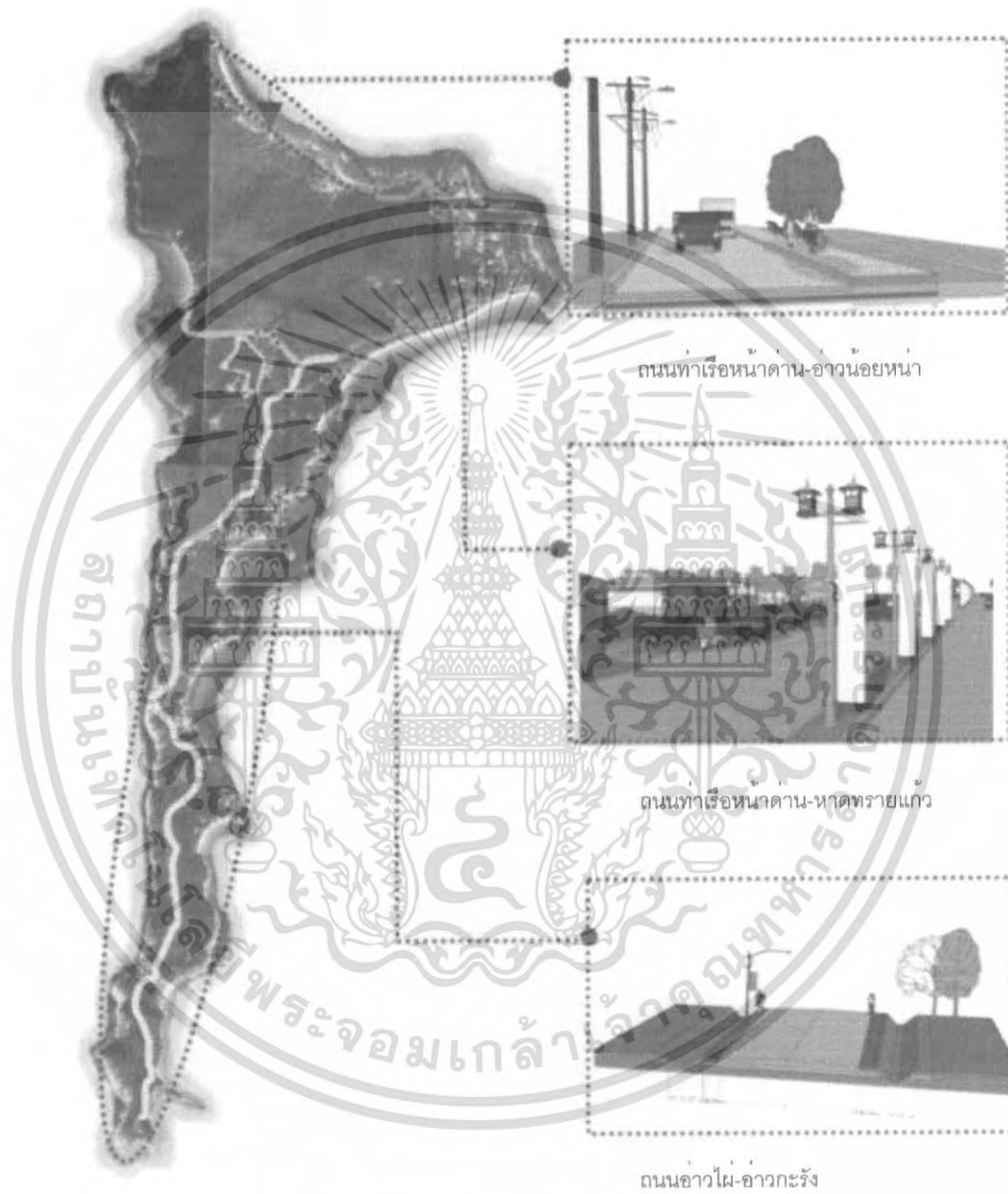
ภาพที่ 6.23 แสดงบริเวณ landmark ท่าเรือหน้าด่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.24 สภาพปัจจุบันเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

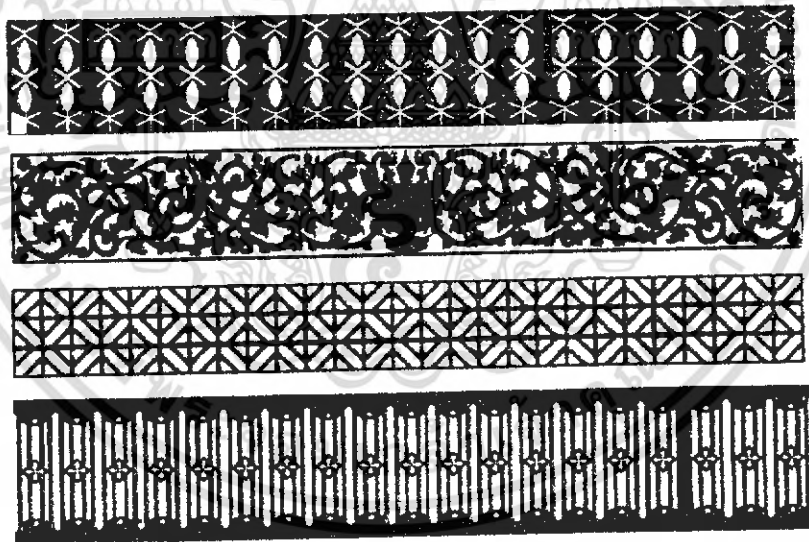

ภาพที่ 6.25 แบบแสดงหลังการปรับปรุงเส้นทางบนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.3 การสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

การสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมโดยคำนึงถึงความกลมกลืนในลักษณะเรือนท้องถิ่น ในเขตภูมิภาคตะวันออก ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นเรือนหลังคาทรงปั้นหยา มีการทำชายคายื่นยาวคลุมวงสรวงระเบียง บางทีมีการทำช่องระบายอากาศที่ผนังส่วนบน เนื่องจากสภาพภูมิอากาศทางชายฝั่งทะเลค่อนข้างจะร้อนชื้น ตัวเรือนจะยกใต้ถุนสูงไม่มากนัก ลักษณะเด่นขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่สะท้อนเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นภาคตะวันออก เช่น มักใช้รูปแบบหลังคาทรงปั้นหยา มีชายคายื่นยาวคลุมพื้นที่ในส่วนชานหรือระเบียง ความชันของหลังคาไม่มากเท่ากับของภาคกลาง เนื่องจากพื้นที่บริเวณภูมิภาคท้องถิ่นนี้จะเป็นพื้นที่ติดทะเล ในช่วงมรสุมอาจมีพายุพัดรุนแรง แนวทางการออกแบบสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมจึง ควรออกแบบอาคารที่ใช้รูปแบบหลังคาทรงปั้นหยา มีการทำช่องระบายอากาศในลักษณะของคอสอง และทำชายคาปีกนกยื่นยาวคลุมตัวอาคาร เพื่อเพิ่มคุณสมบัติในเรื่องของการกันแดดกันฝน

ภาพที่ 6.26 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบเส้นใหม่ cover way ในทางเดินตลอดเส้นทางภายในชุมชนโดยการ
นำเอาลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาแสดงรูปลักษณะด้านหน้าของอาคาร

ภาพที่ 6.27 แสดงแบบเส้นอักษระอาคารในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.28 แบบเสนอทางสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.4 การเสนอการออกแบบสร้างจุดชมวิว

บริเวณต่างๆในเกาะเสม็ดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กระจายสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในเกาะ ที่เป็นอีกจุดหนึ่งท่องเที่ยวทางด้านทิศตะวันตกของเกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.29 แสดงแบบเสนอจุดชมวิว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.30 แสดงแบบเส้นจุดชมวิวยิวพระอาทิตย์ตกบริเวณท้ายเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.31 แสดงแบบเสนาจุดชมวิวกว๊านพะรัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.5 แบบเสนอแนะสิ่งอำนวยความสะดวก

แบบเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกนี้เป็นส่วนสำคัญในการรับรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกได้นำเสนอในรูปแบบลักษณะให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

ภาพที่ 6.32 แบบเสนอแนะป้ายบอกเส้นทางบนเกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.33 แบบเสนอตู้โทรศัพท์ตามชุมชนบนเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.34 แบบเสนอแนะที่นั่งพักผ่อนทางบนเกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.35 แบบเสนอแนะเสาไฟริมทางในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.36 แบบเสนอดังขะระมถนหลักในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.37 แบบเสนอแนะป้ายต้อนรับสู่เกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.38 แบบเสนอแนะสี่มประตูดอนรับสู่เกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.39 แบบเสนอแนะเก้าอี้ชายหาดเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.40 แบบเสนอแนะเก้าอี้ร้านอาหารริมหาดเกาะเสม็ด

ภาพที่ 6.41 แบบเสนอแนะเก้าอี้ร้านอาหารบริเวณท่าเรือเกาะเสม็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.42 แบบเสนอแนะเสาไฟริมถนนหลักในชุมชนบ้านเกาะเสม็ด

6.4 แนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและผัง

6.4.1 แนวคิดของการนำแผนผังไปสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนและผังที่มีการจัดทำไว้ได้รับการนำไปใช้อย่างเหมาะสม องค์การบริหารในภาพรวมทั้งหมดของพื้นที่ และองค์กรที่จะรับผิดชอบดูแลการดำเนินการ โครงการแต่ละโครงการตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การก่อสร้างและการบริหารจัดการเพื่อให้โครงการแต่ละโครงการที่มีการดำเนินการพัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย อันจะก่อให้เกิดผลตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ แนวทางในการนำแผนไปปฏิบัติควรพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่โครงการประกอบด้วย ปัจจัยหลัก 4 ด้านดังนี้

1. กลุ่มสินค้าและบริการ ซึ่งกำหนดให้มีการพัฒนาทั้งสองด้าน คือ สินค้าของพื้นที่ซึ่งเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่อการแข่งขันได้กับพื้นที่ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มตลาด ซึ่งประกอบด้วยผู้บริโภค คือ นักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการต่างๆ โดยกำหนดแผนงานด้านการสื่อความเข้าใจและให้ความรู้ที่เหมาะสม

3. กลุ่มผู้มีส่วนกับพื้นที่ ตั้งแต่ภาครัฐและผู้ประกอบการ โดยผ่านกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจและฝึกอบรมและพัฒนา

4. กลุ่มการบริหารจัดการ เป็นด้านกลไกต่างๆ ที่ถูกกำหนดตั้งแต่องค์รับผิดชอบแนวทางบริหารและการปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง

6.4.2 ขั้นตอนของการดำเนินงานประกอบด้วยชั้นหลัก 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประสานแผนโครงการโดย อพท. ที่เป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจะเป็นแม่ข่ายในการดำเนินงานประสานและบูรณาการพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2 การบริหารโครงการโดยเป็นการกำหนดบทบาทและวิธีการดำเนินการบริหารทั้งในระดับภาพรวมของพื้นที่โครงการโดย อพท. จะดูแลและประสานงาน ภายใต้คณะกรรมการบริหารพื้นที่พิเศษร่วมกับการมอบหมายให้หน่วยงานในพื้นที่ระดับต่างๆ รับผิดชอบดำเนินการในแต่ละโครงการ ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานระดับจังหวัด อบจ. หรือ อบต. รวมไปถึงองค์กรต่างๆ โดยกระบวนการควบคุมและบริหารงานจะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- การกำหนดแผนการดำเนินการและเป้าหมาย
- การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ
- การตรวจสอบและติดตาม
- การประเมินและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมความพร้อมขององค์กร องค์กรจะมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแผนและโครงการประกอบด้วย องค์กรทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนจะมีการเตรียมความพร้อม โดยการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่างๆ ตั้งแต่การให้ความรู้ในการบริหารและดูแลแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การอบรมมัคคุเทศก์ในระดับต่างๆ การอบรมด้านสาธารณสุขและการดูแลความปลอดภัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การจัดระเบียบของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่เป็นการกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผน อาทิ เช่น ระเบียบของการจ่ายค่าบริการ

น้ำเสียตามปริมาณการก่อให้เกิดน้ำเสีย หรือการกำหนดระเบียบการใช้ที่ดิน ตามแผนของอุทยาน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจติดตามผลการดำเนินงานของโครงการหมายถึง การติดตามความก้าวหน้าของโครงการได้ว่าได้บรรลุผลตามที่มุ่งหวังหรือไม่ กล่าวคือ ประชาชนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว มีการสร้างงาน สร้างรายได้หรือไม่ สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวมีการปรับปรุงสภาพให้มีความน่าอยู่ ประชาชนมีความภูมิใจ และได้รับการดูแลรักษาไม่ถูกทำลายให้เสื่อมสภาพ รวมทั้งระบบบริหารจัดการของชุมชนเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมเปิดกว้างให้ทุกคนร่วมคิดร่วมทำ และร่วมรับประโยชน์จากโครงการหรือไม่ หากมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานซึ่งควรเป็นบุคคลภายนอกชุมชนที่มีความเป็นกลางและเป็นไปตามหลักการข้างต้นแล้ว โครงการสามารถนำไปปฏิบัติและบรรลุตามเจตนารมณ์ที่มุ่งไว้ การพัฒนาเกาะเสม็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมจึงเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ที่เอื้อต่อการพัฒนาเกาะเสม็ดโดยเฉพาะโครงการ ซึ่งให้เห็นว่าเกาะเสม็ดมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับโลกได้ ในโครงการนี้เกาะเสม็ดจึงได้ทำการคัดเลือกเป็นพื้นที่เป้าหมาย หรือพื้นที่พิเศษ มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน มีการพัฒนา พื้นฟู บำรุงรักษา และมีการอนุรักษ์อย่างบูรณาการ

6.4.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้องในอำนาจหน้าที่

คณะอนุกรรมการทำแผนแม่บทพื้นที่พิเศษเกาะเสม็ดไปสู่การปฏิบัติ มีอำนาจหน้าที่นำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยทำหน้าที่การประสานการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ผังเมือง สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อบูรณาการการบริหารการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์หลัก ประธานคณะอนุกรรมการการนำแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติ และผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษเกาะเสม็ด ถือเป็นบุคลากรหลักของ อพท. เพื่อทำหน้าที่ประสานการใช้อำนาจของส่วนราชการต่างๆ เอื้ออำนวยให้ยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาเกาะเสม็ดบรรลุผล ดังนั้นประธานควรเป็นผู้อำนวยการ อพท. หรือผู้แทน และเลขานุการอนุกรรมการควรเป็นผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ จึงน่าจะเป็นดังนี้

1. ผู้อำนวยการองค์กร อพท.	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง	รองประธาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นายก อบจ. ระยอง หรือผู้แทน	รองประธาน
4. ผู้แทนองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระยอง	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมขนส่งทางน้ำ และพาณิชยนาวี	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมสามัญศึกษา	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
16. ผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชน	อนุกรรมการ
17. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
18. ผู้แทนเทศบาลตำบลเพ	อนุกรรมการ
19. ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล	อนุกรรมการ
20. ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลกะพง	อนุกรรมการ
21. ผู้แทนหอการค้าระยอง	อนุกรรมการ
22. ผู้แทนกลุ่มประกอบกิจการการท่องเที่ยว	อนุกรรมการ
23. ผู้แทนกลุ่มผู้ประกอบการกับอาหาร	อนุกรรมการ
24. ผู้แทนสถานีอนามัยเพ	อนุกรรมการ
25. ผู้แทนร.ร. เกาะแก้วพิศดาร	อนุกรรมการ
26. ผู้แทนสมาคมอนุรักษ์เกาะเสม็ด	อนุกรรมการ
27. นายอำเภอเมืองระยอง	อนุกรรมการ
28. ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษเกาะเสม็ด	อนุกรรมการ
29. เจ้าหน้าที่สำนักงานพื้นที่พิเศษเกาะเสม็ด	อนุกรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการการนำแผนแม่บทสู่การปฏิบัติชุดนี้ แต่งตั้งโดยคณะกรรมการ อพท. ตาม มาตรา 23 ของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546

6.4.4 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

การนำแผนแม่บทฯ หมู่เกาะเสม็ดไปสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีส่วน ได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ดังนั้นเพื่อให้การนำแผนแม่บทฯ หมู่เกาะเสม็ดนำไปปฏิบัติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจำเป็นต้องเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่ส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ พัฒนาการต่างๆ ได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ทั้งในด้านของการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

การนำแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับคงต้องยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ ดี (Good Conveyance) ซึ่งครอบคลุมการบริหารราชการ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

การบริหารจัดการโครงการนั้นควรมีการพัฒนาองค์กรภาคประชาชนได้มีการดำเนิน กิจกรรมที่ต่อเนื่อง มีการริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ และมีกระบวนการถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ มีการ ประสานงานกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือในกิจการสาธารณะมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างกัน และมีการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีหลายรูปแบบได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการ รับรู้ข่าวสาร (Public Information) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) การประชุมรับฟัง ความคิดเห็น (Public Meeting) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) รวมถึงการมีส่วน ร่วมทางอ้อมโดยการใช้กลไกทางกฎหมาย

การนำแผนแม่บทฯ หมู่เกาะเสม็ดไปสู่การปฏิบัตินั้น จะต้องมีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะในกระบวนการติดตามและประเมินผล เช่น ในกรณีการประเมินผลระดับโครงการนั้นสำหรับโครงการที่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยนั้น จำเป็นต้องมีการประเมินโครงการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Evaluation) ซึ่งเป็นวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกิจกรรมโครงการหรือแผนงานนั้นๆ เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการในการประเมินผลโครงการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดทำงบประมาณสำหรับการพัฒนาโครงการตามแผนแม่บทฯ หมู่เกาะเสม็ดควรใช้จุดแข็งของ อพท. ที่เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาพื้นที่พิเศษในการจัดเตรียมงบประมาณ ทั้งในส่วนของงบประมาณประจำปี และงบกลางเพื่อให้การพัฒนาโครงการต่างๆ ทันต่อการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการ ประกอบกับองค์กรในระดับพื้นที่โครงการนั้น เช่น อบต. เทศบาล ที่อยู่ในพื้นที่โครงการเป็นองค์กรที่ยังขาดศักยภาพในการลงทุนพัฒนาโครงการโดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ ทำให้โอกาสในการได้รับงบประมาณในการพัฒนาโครงการนั้น อพท. เป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพมากกว่าในการขอสนับสนุนการพัฒนาโครงการ

แต่อย่างไรก็ตามในโครงการพัฒนาที่เป็นโครงการขนาดเล็ก ที่ใช้งบประมาณไม่สูงมากนัก หน่วยงานในพื้นที่ก็จัดทำแผนงบประมาณประจำปีของหน่วยงานของตนเอง เพื่อขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณจะเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และมีการบูรณาการ แผนงานต่างๆ ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้โครงการต่างๆที่อยู่ในแผนแม่บทฯ หมู่เกาะเสม็ดนี้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่กำหนดไว้

6.4.5 การลงทุนพัฒนาโครงการโดยภาคเอกชน

การให้สัมปทานภาคเอกชนในปัจจุบันการดำเนินโครงการฯ ที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะในปัจจุบันได้เปิดโอกาสในการให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่ต้องการศักยภาพในการบริหารจัดการของภาคเอกชนที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มบทบาทให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการพัฒนาร่วมกับภาครัฐ โดยการให้เอกชนร่วมลงทุนในการดำเนินโครงการ โดยมีรูปแบบในการเข้าร่วมลงทุนหลายรูปแบบ ได้แก่ เอกชน คือ การที่ภาครัฐให้สิทธิเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ บริหารจัดการใน

ทรัพย์สินของรัฐที่ได้ให้สัมปทานตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ รูปแบบการให้สัมปทานมีหลายรูปแบบ เช่น

1) การให้สัมปทานแบบ BOT (Build Operate and Transfer)

รูปแบบการบริหารจัดการโครงการฯในแนวทางนี้ภาคเอกชนจะเป็นผู้รับผิดชอบจัดหาเงินทุน ออกแบบก่อสร้าง และดำเนินการบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะและน้ำเสียเอง เมื่อบริหารงานจนครบกำหนดตามสัญญาแล้วจึงค่อยโอนกรรมสิทธิ์ให้กับหน่วยงาน

2) การให้สัมปทานแบบ BOT (Build Transfer Operate)

การบริหารจัดการโครงการฯวิธีนี้ภาคเอกชนหรือผู้รับสัมปทานเป็นผู้ลงทุนโครงการ เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วจึงจะโอนกรรมสิทธิ์ให้เป็นของหน่วยราชการ แต่เอกชนผู้รับสัมปทานเป็นผู้บริหารโครงการไปจนครบกำหนดตามสัญญา

3) การให้สัมปทานแบบ BOO (Build Own and Operate)

การลงทุนรูปแบบนี้ภาคเอกชนหรือผู้รับสัมปทานเป็นผู้ลงทุนโครงการ และเป็นเจ้าของรวมทั้งเป็นผู้บริหารโครงการ โดยไม่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้กับหน่วยงานราชการ แต่รัฐให้สัญญาว่าจะรับซื้อสินค้าและบริการในระยะเวลาหนึ่ง

4) การให้สัมปทานแบบ BOOT (Build Own and Operate and Transfer)

การลงทุนรูปแบบนี้ภาคเอกชนหรือผู้รับสัมปทานเป็นผู้ลงทุนโครงการ และเป็นผู้บริหารโครงการชั่วคราวหนึ่งแล้วจึงจะโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่หน่วยงานราชการในภายหลังเมื่อครบกำหนด

5) การให้สัมปทานแบบ BOOST (Build Own and Operate Subsidize and Transfer)

มีลักษณะคล้ายการลงทุนแบบ BOOT แตกต่างกันตรงที่ในระหว่างที่ผู้รับสัมปทานหรือกำลังดำเนินโครงการหน่วยราชการต้องให้เงินอุดหนุนแก่ผู้รับสัมปทาน

6) การให้สัมปทานแบบ BRT (Build Rent and Transfer)

การลงทุนรูปแบบนี้ผู้รับสัมปทานเป็นผู้ลงทุนโครงการ และเมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วก็ให้เช่าแก่ส่วนราชการชั่วคราวหนึ่ง แล้วจึงยกกรรมสิทธิ์ให้แก่หน่วยราชการในภายหลัง

6.4.6 การทำสัญญาจ้างเอกชน

เป็นการให้บริหารงานเป็นรูปแบบการเพิ่มบทบาทให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยภาครัฐเป็นผู้จ้างให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินงานหรือบริหารงานที่อยู่บนอำนาจหน้าที่ของรัฐ

การทำสัญญาจ้างเอกชนให้บริหารงานนั้นกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินยังคงเป็นของรัฐ และให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตามนโยบายหรือมาตรการที่ภาครัฐเป็นผู้กำหนด

6.4.7. การทำสัญญาให้เอกชนเช่าดำเนินงานภาครัฐเป็นผู้ให้สิทธิ์

การทำสัญญาประเภทนี้ภาคเอกชนเป็นผู้เช่าเพื่อดำเนินงานในโครงการของรัฐ มีการกำหนดการจ่ายค่าเช่า การค้าประกัน และบทลงโทษในกรณีมีการทำผิดสัญญา โดยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินยังคงเป็นของรัฐ แต่ภาระในการบริหารจัดการและลงทุนเป็นของภาคเอกชนการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนนั้นรัฐอาจร่วมลงทุนโดยการจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมโดยมีภาคเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการโครงการ หรือภาครัฐอาจมีการประเมินทรัพย์สินของภาครัฐและนำไปร่วมลงทุนกับภาคเอกชน

6.4.8 การติดตามและประเมินผลการพัฒนาโครงการ

การนำแผนหมู่เกาะเสม็ดมาปฏิบัติ ควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อทราบถึง การบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดหรือมีผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งการดูผลกระทบจากการพัฒนาโครงการต่างๆ ส่งผลอย่างไรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนการนำไปปฏิบัติ นั้น สิ่งสำคัญและที่จะเป็นประโยชน์กับการวางแผนในอนาคต รวมทั้ง องค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ การได้รับทราบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคที่มี บทเรียนที่ได้รับ และประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการตามแผนที่ได้ออกแบบไว้ ดังนั้น การติดตามและประเมินผลจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องดำเนินการในขั้นตอนการประเมินผล เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับผลที่ได้ตั้งเอาไว้ก่อนการทำงานว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยการประเมินผลจะดำเนินการทั้งในระหว่างการทำงานด้วย มิใช่เฉพาะตอนสิ้นสุดโครงการหรือแผนงานแล้วเท่านั้น องค์ประกอบและแนวทางของการติดตามประเมินผลประกอบด้วย

-ผลผลิต (Output) คือผลที่ได้จากการกระทำในทันที

-ผลลัพธ์ (Outcome) คือผลที่ได้เมื่อเกิดผลผลิตแล้ว การวัดผลลัพธ์เป็นการมองถึง

ประสิทธิผลของแผนงานและโครงการว่าบรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

-ผลลัพธ์ขั้นปลาย (Ultimate Outcome) คือสิ่งที่ได้จากการที่ผลลัพธ์เกิดขึ้นแล้ว

ตัวอย่างเช่น โครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำชลประทาน ผลผลิตคืออ่างเก็บน้ำที่ได้รับการปรับปรุงเมื่ออ่างเก็บน้ำชลประทานมีคุณภาพดีสร้างได้ตามมาตรฐานที่ออกแบบไว้ จะทำให้ประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในพื้นที่โครงการมีน้ำอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรได้ ผลที่ตามมาก็คือ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

6.4.9 การตรวจสอบการบรรลุเป้าหมาย

- (1) ด้านคุณภาพ (Quality) ของงานหรือมาตรฐานของงาน
- (2) ด้านปริมาณ (Quantity) ของงาน เป็นสิ่งที่วัดเป็นตัวเลขได้ เช่น ความสูง เป็นต้น
- (3) ด้านเวลา (Time) คือระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน

สำหรับการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลนั้น ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในภารกิจที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินนั้นส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ ได้มีการดำเนินการจัดเก็บอยู่แล้ว ดังนั้นสำนักงานพื้นที่พิเศษ ควรประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่สำคัญสำหรับใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ และในกรณีที่บางหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลในระยะเวลาที่ไม่ต่อเนื่อง เช่นการจัดเก็บในทุก 2 ปี ในกรณีดังกล่าวควรมีการประสานและให้การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมให้กับสำนักงานพื้นที่พิเศษ

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

7.1 สาธารณภาพของการศึกษา

7.1.1 สาธารณภาพด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่โครงการ

ปัจจุบันเกาะเสม็ดมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของที่อยู่อาศัยส่งผลให้มีผลกระทบโดยตรงต่อภูมิลักษณะของเกาะเสม็ดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชนจึงควรกำหนดพื้นที่ที่มีชุมชนหนาแน่นให้ขยายตัวอยู่ในพื้นที่ในเขตบริเวณเดิมและกำหนดพื้นที่ใหม่ไว้เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

เกาะเสม็ดจัดเป็นชุมชนที่มีศูนย์กลางเดี่ยว คือบริเวณท่าหน้าด้านทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะทำให้บางส่วนของเกาะไกลจากรัศมีการให้บริการ ดังนั้นจึงควรเพิ่มศูนย์กลางย่อยและเพิ่มศูนย์วัฒนธรรมบริเวณอ่าวน้อยหน้าเพื่อเป็นศูนย์กลางในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นและดึงดูดนักท่องเที่ยวจากแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และวางผังใหม่ชุมชนโดยการเสนอการรื้อย้ายอาคารเพื่อปรับปรุงผังบริเวณใหม่และนำเอารูปแบบทางสถาปัตยกรรมพื้นที่ที่ได้ศึกษามาปรับปรุงรูปด้านหน้าอาคาร เพื่อให้เกิดบรรยากาศสู่การเข้าพื้นที่

ในอนาคตพื้นที่บริเวณหน้าด้านและบ้านเกาะเสม็ดมีแนวโน้มค่อนข้างที่จะเป็นสังคมเมืองสูงในเขตที่อยู่อาศัย สภาพปัจจุบันของพื้นที่รองรับการขยายตัวของประชากรในบริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมที่ตั้งเดิม (ยกเว้นบริเวณอ่าวน้อยหน้า) การเข้ามาของประชากรกลุ่มนี้อพยพมาจากที่อื่นเพื่อหางานทำซึ่งจะจัดกระจายอยู่ทั่วเกาะ ดังนั้นในการจัดผังที่อยู่อาศัยเพื่อการรองรับชุมชนนี้จึงค่อนข้างจะเป็นสังคมเมืองตามศักยภาพของพื้นที่ดังนั้นในเขตที่เป็นชุมชนที่จะรองรับการอยู่อาศัยจากการขยายตัวของประชากรจึงได้เสนอการออกแบบวางผังให้เป็นระบบกริดเพื่อจะง่ายต่อการจัดระบบสาธารณูปโภคต่างๆได้อย่างทั่วถึงและถาวร

7.1.2 ด้านการกำหนดบทบาทของพื้นที่ที่ได้ศึกษา

จากบทบาทของเกาะเสม็ดที่เป็นประธานในหมู่เกาะ มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่องเที่ยว ดังนั้นจึงควรมีการจัดพื้นที่ย่อยตามศักยภาพของพื้นที่ออกเป็นกลุ่มย่อย ดังนี้

- 1) พื้นที่หน้าด่าน จัดเป็นประตูของเกาะและหาดทรายแก้ว จัดเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง
- 2) พื้นที่อ่าวน้อยหน้า อ่าวกลาง จัดเป็นพื้นที่ของศูนย์วัฒนธรรมชุมชน และอาหารทะเล
- 3) พื้นที่อ่าววงเดือน อ่าวทับทิม อ่าวนวล และอ่าวซ้อ จัดเป็นที่พักผ่อนแบบออกกำลัง ควบคู่กับการเป็นศูนย์ภูมิปัญญาไทย
- 4) พื้นที่อ่าวพร้าว จัดบทบาทให้เป็นพื้นที่พักผ่อนที่มีระดับ และมีระยะเวลาพักผ่อนระยะยาว
- 5) พื้นที่อ่าวเทียน อ่าวหวาย อ่าวกิวหน้านอก และอ่าวปะการัง กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่ย่านพักอาศัยกับธรรมชาติ สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ และมีระดับ
- 6) พื้นที่แหลมกระรัง อ่าวเตยและเกาะจันทร์ กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมแปลกใหม่ สำหรับการศึกษาาระบบนิเวศวิทยาใต้ทะเล

เมื่อจัดผังใหม่แล้วจะเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนเพราะพื้นที่จัดผังใหม่เป็นเส้นทางหลักที่จะผ่านไปสู่อ่าวต่างๆที่สามารถเชื่อมโยงส่วนอื่นของโครงการที่มีความหลากหลายของสภาพธรรมชาติ ทั้งบนบกและในทะเลทั่วเขตอุทยานฯ ดังนั้นหากได้มีการกำหนดบทบาทของแต่ละพื้นที่ทางด้านการท่องเที่ยวให้ชัดเจนแล้วพื้นที่ต่างๆ เหล่านี้จะส่งเสริมเกื้อกูลกันในภาพรวมการท่องเที่ยว อันจะส่งผลดีต่อรายได้ชุมชน

7.2 ข้อเสนอแนะ

7.2.1 ข้อเสนอแนะจากกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

- 1). การจัดผังใหม่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตของชุมชน
- 2).- การจัดผังใหม่ค่าใช้จ่ายสูงในการทำระบบสาธารณูปโภคต่างๆ
- 3). การจัดชุมชนใหม่ต้องคำนึงถึงผลกระทบจากภัยธรรมชาติชายทะเล
- 4).- การจัดผังใหม่มีรูปแบบของความเป็นเมืองมากเกินไป
- 5).- พื้นที่ของโครงการต้องมีการศึกษารองน้ำบนบก
- 6).- ศึกษาข้อจำกัดเรื่องระดับน้ำทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7.1 ด้านการพัฒนาทางกายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กวี วรรณ. แอตลาคประเทศไทยกายภาพรายจังหวัด. กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2546.

คงศักดิ์ วันทนา. กฎกระทรวงผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2549. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2549.

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเพ."แผนพัฒนาสามปี" 2549-2551. ม.ป.ท. , 2548

(จัดสำเนา)

บริษัท เอทีที คอนซัลแตนท์ จำกัด และคณะ."ร่างรายงานการจัดทำแผนแม่บท", ม.ป.ท. , ม.ป.ป.

(จัดสำเนา)

ยุทธพน นาคจรุง. "โครงการออกแบบและวางผังชุมชนเพ ตำบลเพ อำเภอเมืองจังหวัดระยอง".

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้